

ИК "КАМЕЯ"

БИБЛИОТЕКА

ФАНТАСТИКА

РОДЖЪР ЗЕЛАЗНИ
ПЯСТЪЧНИ
ВРАТНИ

ЕДИН ИЗЧЕЗНАЛ АРТЕФАКТ.
И ЕДИН НЕУДАЧНИК,
ПРИЗВАН ДА ГО ОТКРИЕ

РОДЖЪР ЗЕЛАЗНИ ПЯСЪЧНИ ВРАТИ

Превод: Юлиян Стойнов

chitanka.info

Земята има Мона Лиза. Галактиката — Звездния камък. Нищо чудно, че когато Камъкът изчезва, Галактиката е завладяна от паника. Издирват го дегизирани извънземни ченгета, криминални типове, нечии замразени чичовци и един набеден неудачник, разчитащ само на пясъчните врати...

ГЛАВА 1

Лежах върху наклонения покрив под сянката на стряхата, използвайки лявата си ръка за възглавница, и докато погледът ми се мержелееше из синевата, неусетно долових някаква странна симетрия сред облаците над мен, нещо като мигновено послание с изящен ръкопис:

„ПОДУШИ ЛИ МЕ, ДЕД?“

Само след секунда надписът беше изчезнал. Свих рамене. После, да си призная, неусетно задуших лекия ветреца, излязъл над покривите.

— Съжалявам — промърморих по-скоро на себе си. — Никакви особени миризми.

Прозях се и се протегнах. Трябва да съм задрямал, реших аз, и последната сцена е била от края на съня. По-добре, че не си спомням останалото. Погледнах часовника. Стрелките неумолимо сочеха, че съм закъснял за назначената среща. Е, може и да не е съвсем верен. Отдавна не бях го сверявал.

Плъзнах се надолу, опрях крака в корниза, предназначен да задържа снега на покрива, и се хванах за стряхата. Площадът, от височината на петия етаж, изглеждаше като етюда в зелено и бетон, с ярки и тъмни петна, пъплещи миниатюрни човешки фигури и щръкналият подобно на фалически символ фонтан, чийто порутен далечен край сякаш е бил обстрелван с право мерене. Срещу фонтана се издигаше Джеферсън хол, където на третия етаж се намираше кабинетът на моя нов ръководител, Денис Уексрот. Потупах се по задния джоб — картонът със седмичната програма си беше на мястото. Хубаво.

Да се спусна долу, пресека площада и изкатеря стълбите, изглеждаше безсмислена загуба на време, след като вече съм набрал височина. И макар разходките по покривите преди залез-слънце да се смятат за нарушение на установените правила и университетски традиции, да не говорим за естетическата страна на въпроса, бях

изкушен от мисълта, че няма да е никак трудно — за мен — да се добера до нужното здание, без да прибягвам до заобиколния път.

Тръгнах по стрехата, докато стигнах далечния ѝ край, откъдето скочих върху плоския покрив на библиотеката. Не беше високо — само пет-шест фута. Продължих нататък, като се прехвърлях от покрив на покрив, заобикалях комините, разходих се — досущ като Квазимодо — по църковния корниз, спуснах се по една водосточна тръба, още един корниз, сетне големия дъб и накрая тясната площадка на третия етаж, където се наложи да призова на помощ целия си опит и умение. Великолепно! Трябва да съм спестил най-малко десетина минути.

Задоволството ми нарасна двойно, когато надникнах през прозореца и установих — по стенния часовник, — че имам на разположение цели три минути.

Главата на Денис Уексрот, увенчана с изцъклени очи и широко отворена уста, се повдигна бавно от разтворената на бюрото папка, завъртя се към мен, за миг застина в нерешителност, а после повлече след себе си и останалата част от тялото.

Погледнах през рамо назад, в желанието си да разбера какво го е впечатлило толкова, но в този миг той вдигна прозоречната рамка и ме запита сподавено:

— Господин Касиди, какво, по дяволите, си мислите, че правите?
Беше се вкопчил в перваза, сякаш от това му зависеше живота.

— Чаках да ме поканите — подхвърлих. — Вярно, че малко съм подранил за срещата.

— Знаете ли какво, искам веднага да се върнете по обратния път, да слезете долу и да дойдете тук като...

Не! Почакайте! Току-виж съм станал съучастник в убийство!
Влизайте веднага!

Той ми направи място и аз скочих в стаята. Отказа да поеме ръката ми, макар че я избърсах старателно в панталоните.

— Не знаете ли, че катеренето по сградите е забранено? — произнесе натъртено.

— Чувал съм. Но ако питате мен, повечето забрани са чиста формалност. Иначе какво ще правят чиновниците...

— Вие! — почти извика той. — Вие сте причината за тази забрана! Може и да съм нов тук, но поне що се отнася до вас положих усилия да се запозная с всички подробности.

— Да ви призная, досега никой не ми е правил забележка за това. Стига, разбира се, да не се набивам много в очите...

— Акрофилия! — изсумтя той и хлопна папката на бюрото. — Зная, че на времето, чрез подкуп или измама, сте спечелили благоразположението на някое изкуфяло медицинско светило, поради което не само са отменили наложеното ви наказание, ами сте се превърнали в нещо като местна знаменитост. Току-що препрочитах досието ви. Приличаше ми на боклукчийско кошче. Но да знаете, че на мен тия не ми минават. И не намирам номерата ви за особено забавни.

Вдигнах засрамено рамене.

— Обичам да се катеря, вярно. Харесва ми да гледам на света отвисоко. Никога не съм твърдял, че е забавно, нито съм подкупвал доктор Марко.

Уексрот издаде някакъв неопределен звук и започна да се рови в разхвърляните по бюрото листа. Вече чувствах, че никак няма да го харесам. Късо подстригана коса с песъчлив цвят, малка строга брадичка и изрядно подрязани мустаци, под които се криеха тънки, зловни устни. На вид беше не повече от двацет и пет годишен. Държи се нахално, високомерно и дори не ми предложи да седна, въпреки че съм с няколко години по-възрастен от него.

Бях го срещал само веднъж — мимоходом, на някакво парти. Беше пийнал порядъчно и се държеше къде-къде по-дружелюбно, сигурно защото не беше разглеждал досието ми. Всъщност, това едва ли има някакво значение. Какврто и да съм, задълженията му са да подхожда към мен *de novo*^[1], а не въз основа на разни недоказани слухове и сплетни. Голяма работа, ръководителите идват и си отиват, пък били те университетски, факултетски или със специална задача. Имал съм работа и с най-добрите, и с най-лошите. Не ме питайте кой ми бе любимецът, защото все още ми е трудно да отговоря. Може би Мериме. Или пък Крофърд. Мериме ми помогна, когато искаха да ме изгонят. Много свестен човек. Заради Крофърд едва не се дипломирах. Ако беше успял, бас държа, че щяха да го направят курсов на годината. Въпреки това го харесвах. Хубав човек, само че малко амбициозен. Къде ли са тези хора сега?

Дръпнах един стол към бюрото и се настаних удобно. Запалих цигара и тръснах няколко пъти демонстративно в кошчето за боклук.

Никаква реакция. Моят нов ръководител продължаваше да ровичка бумагите.

Изминаха няколко минути в драматично мълчание. Той пръв го наруши:

— Добре. Сега вече съм готов да се заема с теб.

На устните му трепкаше заканителна усмивка.

— Този семестър, господин Касиди, смятам да ви дипломираме.

Отвърнах му с усмивка.

— Това, господин Уексрот, ще стане, когато цъфнат нальмите.

— Смея да твърдя — продължи той невъзмутимо, — че се подготвих за тази среща малко по-обстойно, отколкото всички мои предшественици. Предупредиха ме, че знаете наизуст всички университетски правила.

— Мога да ги цитирам и насън.

— Освен това сигурно сте запознат с курсовете, които се предлагат в нашия университет през този семестър.

— Възхитен съм от прозорливостта ви.

Той извади от джоба на самото си лула и кесия с тютюн, след което се зае да я пълни толкова съсредоточено, сякаш за това му плащаха заплата. Отдавна знаех, че пуши лула.

Захапа мундщука, дръпна, пусна облаче дим и ме загледа през него.

— Включих ви в списъка за задължително дипломиране — произнесе тържествено той — по решение на факултетния съвет.

— Но още не съм ви показал моя регистрационен картон.

— Не ми е нужен. Прегледах всички варианти на предметите, които бихте могли да посочите в него и обработих данните заедно с момчетата от програмния отдел. Свехих ги с курсовете, които вече сте преминал, премислих всяка възможност и отсега мога да ви кажа — каквото и да предприемете, в края на този семестър най-сетне ще се отървем от вас. Този път дипломата не ви мърда.

— Май наистина здравата сте поработили.

— Така е.

— Може ли да попитам откъде това страстно желание да се отървете от мен?

— Може и ще бъде пределно откровен. Господин Касиди, вие сте търтей.

— Търтей?

— Търтей. От вас полза няма. Само се мотаете в краката на другите.

— На вас какво ви пречи?

— Вие потискате самочувствието на преподавателския състав и изтощавате интелектуалния потенциал на университетската общност.

— Дрън-дрън — отвърнах презрително. — Имам цял куп забележителни публикации.

— Именно. Би трябвало да преподавате, или да се захванете с научна работа — досега да сте с няколко степени — а не да заемате мястото на някой нещастен колежанин.

Прогоних внезапно изникналата картина на нещастния, лишен от място колежанин — измършавял, с хлътнали от очакване очи, опрял нос и пръсти в стъклото на входната врата, завладян от ненаситна жажда за обучение, което — заради мен — му се отказваше и произнесох:

— Това са празни приказки. Защо, всъщност, искате да ме изгоните?

Той втренчи поглед в лулата, помисли за миг, сетне рече:

— Ако трябва да бъда откровен — защото не ви харесвам.

— Но защо? Та вие почти не ме познавате.

— Чувал съм за вас, което е повече от достатъчно. — Той почука с пръст досието ми. — Всичко е вътре. Вие сте от онзи тип хора, който по принцип ненавиждам.

— Може ли малко по-конкретно?

— Е, добре — въздъхна той, разтвори папката и посочи с пръст един от безбройните, маркирани в различни ярки цветове, абзаци. — Според този документ, следването ви в нашия университет продължава вече — момент да погледна — тринайсет години!

— И аз имам такова усещане.

— При това редовно, а не задочно.

— Да, редовно, през цялото време.

— Влезли сте в университета още като юноша. Не могат да ви се отрекат способностите. Успехът ви направо буди завист.

— Благодаря.

— Това не беше комплимент. Само констатирам фактите. Следват цял куп дипломни разработки, но все незавършени. При това

върху материали, достатъчни за един вагон докторски дисертации. Неведнъж са ви предлагали да слеее разработките си...

— И да ги слея, не е достатъчно, за да ми бъде призната дипломната работа.

— Да, зная това. И двамата го знаем, нали? От изминалите години стана очевидно, че вие нямате никакво намерение да се дипломирате и предпочитате да си останете наш студент.

— Някога да съм казвал подобно нещо?

— И не е необходимо, господин Касиди. Досието ви говори вместо вас. През цялото време вие с лекота преодолявате възложените ви задачи, но когато дойде време за дипломиране, неизменно се прехвърляте в друг курс, получавайки по този начин възможността за нов подбор от предмети и съответно — нова тема за дипломна работа. Впрочем, след известно време курсовете ви започнали да се припокриват, та се наложило да ги променят всеки семестър. Тук опираме до правилото за задължителното дипломиране, което, ще ви призная, бе прието от нашия факултетен съвет изключително във ваша чест. Досега все си намирахте вратичка, но този път, господин Касиди, ние хлопнахме и последната вратичка под носа ви. Нашата среща също ще е последна по рода си.

— Надявам се. Дойдох само да ми подпишете картона.

— Освен това ми зададохте въпрос.

— Да, но като гледам колко сте зает, не ми се ще да ви губя времето.

— Не се притеснявайте. Тук съм, за да отговарям на въпросите ви. Да продължим: когато за първи път чух за вас, бях любопитен да узная причината за странното ви поведение. Направих си труда да я потърся едва след като ми предложиха да стана ваш ръководител...

— Предложиха? Да не искате да кажете, че го правите по желание?

— Съвършено вярно. Искях аз да съм този, който ще ви каже „сбогом“ преди да разтвори пред вас вратите на университета. Още една лястовичка, литнала навън...

— Добре тогава, ето ви моя картон...

— Не още, господин Касиди. Питайте ме защо не ви харесвам. Когато си тръгнете от този кабинет — през вратата — ще знаете отговора. Да започнем с това, че аз успях там, където моите

предшественици се бяха провалили. Запознат съм с всички условия от завещанието на вашия чичо.

Кимнах. От известно време усещах, че клони в тази посока.

— Струва ми се, че последното е извън рамките на преките ви задължения, господин Уексрот. Въпросът е от личен характер.

— Тъй като споменатият въпрос касае дейността ви тук, той влиза в кръга на професионалните ми интереси. Ако не се лъжа, вашият чичо ви е оставил значителна сума, от която ежесечно ви се изплаща тлъстичка рента — само докато следвате в университета и подготвяте дипломирането си. Веднага щом получите своята диплома парите ще секнат, а това, което е останало, ще бъде преведено по сметка на Ирландската Републиканска Армия. Правилно ли описвам ситуацията?

— Доколкото може да бъде описана една несправедлива ситуация. Бедният стар чичо Алберт. И бедният аз. Да, от устата ви звучеше самата истина.

— Както разбирам, намерението на този достоен човек е било да ви осигури солидно образование — нито повече, нито по-малко — след което да ви остави сам да си изкарвате прехраната. Едно напълно разумно решение.

— Сигурен бях, че ще го одобрите.

— Само че не одобрявате моите действия.

— Истина е. Трябва да е заради несъвпадението на възгледите ни относно образователния процес.

— Господин Касиди, ако питате мен, в случая става дума не за възгледи, а за пари. В продължение на тринайсет години вие всячески избягвате дипломирането и протакате следването си тук. С единаединствена цел — да получавате своята стипендия. Възползвате се от един пропуск в завещанието на чичо ви, защото сте плейбой и дилетант, без никакво желание за работа, без чувство за дълг към обществото, което досега само ви дава. Вие сте търтей.

— Това вече го чух. Трябва да призная, че напълно задоволихте любопитството ми относно начина, по който формулирате разсъжденията си. Благодаря ви.

Той смръщи вежди и се зае да изучава лицето ми.

— Имайки пред вид — продължих, — че ще ми бъдете ръководител още доста време, натрупаната информация ще ми е от

полза.

Той се засмя.

— Блъфирате, Касиди.

— Веднага щом подпишете картоната ми, ще ви освободя от досадното си присъствие.

— Не е необходимо да виждам проклетията ви картон — произнесе бавно той, — за да зная със сигурност, че няма да ви бъда ръководител „доста време“. Това е то, Касиди, край на играта.

Извадих картоната и му го подадох. Той продължи да нарежда, без да му обръща внимание:

— Чудя се, как ли щеше да се чувства покойният ви чичо, ако само знаеше за деморализиращото ви поведение тук, в университета. Дали пък няма да се обърне в...

— Ами ще взема да го попитам, когато се върне — рекох. — Миналия месец, като ходих да го видя, още не се беше обърнал.

— Какво? Не разбирам...

— Чичо Алберт е един от късметлиите, замесени в миналогодишния скандал около „Дари ми още миг“. Спомняте ли си?

— Боя се, че не — поклати глава той. — Мислех, че чичо ви е умрял. А и как иначе, след като завещанието...

— Въпросът е от деликатно и малко философско естество — обясних аз. — Юридически той е мъртъв. Тялото му беше замразено и оставено на съхранение в криогенната компания „Дари ми още миг“. Само че съдържателите ѝ се оказаха хора безскрупулни и се наложи да бъде преместен заедно с още петдесетина оцелели.

— Оцелели?

— Това, струва ми се, е най-точният термин. По списък, в „Дари ми още миг“ трябва да имат над петстотин клиенти, а в действителност били замразени петдесет. Икономисаните средства им донесли страхотна печалба.

— Не разбирам. Каква е съдбата на останалите?

— Части от тях се появили на черния пазар за органи. Още едно поле, където фирмата реализирала солидни приходи.

— Май си спомням нещичко. А какво е станало с... остатъците?

— Един от съпритежателите на фирмата имал погребално бюро. Така че в процеса на своята работа просто се освобождавал от ненужните тела.

— О! Виж ти... чакайте малко. Ами какво ще правят, ако някой дойде и поиска да види тялото на свой замразен роднина?

— Просто сменят табелката. Ако мислите, че може да се различи нещо през дебелия слой лед, лъжете се. Както казах, чичо Алберт беше един от малкото, които запазили с подобна цел. Винаги си е бил късметлия.

— Но все пак са ги разкрили?

— Неплатени данъци. Алчността погубва хората.

— Разбирам. Значи напълно възможно е някой ден чичо ви да ви потърси сметка?

— Не е изключено. Процентът на успешно размразените все още не е обнадеждаващо висок.

— И тази възможност не ви притеснява?

— Свикнал съм да решавам проблемите, когато възникнат. Чичо Алберт не е сред належащите.

— Отчитайки волята на вашия покоен чичо и създаденото настроение сред управата на университета, държа да отбележа, че с поведението си нанасяте вреда и в още една област.

Огледах стаята. Дори надникнах под стола.

— Предавам се — вдигнах ръце.

— На самия себе си.

— На себе си?

— Точно така. Пътят, който сте избрал, води до едно лишено от смисъл, инертно съществуване. Губите всякаква възможност да се превърнете в нещо друго, освен в професионален, склонен единствено към безделие, търтей.

— Търтей, значи.

— Да, търтей. Мотаете се наоколо и не вършите нищо полезно.

— Излиза, че действате изцяло в мой интерес, като се опитвате да ме изритате от университета.

— Именно.

— Неприятно ми е да го кажа, но историята е пълна с типове като вас. Струва ми се, че сме навикнали да ги съдим прекалено строго.

— Историята?

— Не говоря за факултета по история. Историята като наука.

Той въздъхна и поклати глава. Дръпна картона, пусна поредното облаче дим от лулата и се зае да го изучава.

Чудех се дали наистина си вярва като твърди, че ми прави услуга, опитвайки се да разруши живота, който си бях изградил.

— Чакай, чакай — промърмори той. — Тук има някаква грешка.

— Няма грешка.

— Сгрешен е броят на часовете.

— Защо? Трябват ми дванайсет — там има дванадесет.

— Нямам нищо против това, но...

— Шест часа върху моя собствен проект, свързващ няколко учебни дисциплини, разработка на темата на място, в конкретния случай — Австралия.

— Всъщност става дума за курса по антропология. Един от основните курсове. Но не за това говорех...

— По-нататък, тричасов курс по сравнителна литература, който върви с основния курс, върху творчеството на средновековните трубадури. Дотук всичко е според правилника, а и ще имам време за видеосеансите. И още един час социология, също с видеосеанс, за да следя текущите събития. Това прави общо десет часа. Като прибавим още два часа приложно изкуство — избрал съм напредналия курс за плетене на кошници — и стават точно дванадесет. Нито повече, нито по-малко.

— Не, сър! Тук не съм съгласен! Последният курс изисква тричасови занимания — и следователно се смята за основен!

— Май не сте виждали циркуляр номер петдесет и седем?

— Какво?

— Промениха го.

— Не ви вярвам.

Преместих поглед към кошницата с кореспонденцията.

— Време е да си прегледате пощата.

Той дръпна кошницата и започна трескаво да се ровичка из нея. Някъде към средата на купчинката се натъкна на документа. На лицето му отначало се изписа недоверие, след това гняв и изненада. Наблюдавах с интерес бързата смяна на настроения. Очаквах да дойде отчаянието, но щастиято никога не е пълно.

Когато отново вдигна глава към мен, там имаше само нескрито удивление.

— Как го правите?

— Защо все търсите лошото в хората?

— Защото съм чел досието ви. Обзалагам се, че циркулярът е ваша работа.

— Забележката ви е крайно недостойна. А и да е истина, трябва да съм глупак, за да го призная, нали?

Той въздъхна.

— Да, навярно.

След това извади писалка и надраска с ненужна сила „Одобрявам“ в долния край на картона.

— Този път бяхте на косъм — произнесе бавно, докато ми го връщаше. — Измъкнахте се, но може да ви е за последно. Какво ще правите догодина?

— Научих, че се въвеждали два нови курса. Ще трябва да поговоря с някой от другите ръководители за смяна на текущата тема.

— Ще се обърнете към мен — заяви той. — А аз ще разговарям с другите курсови ръководители.

— Всеки има право сам да си избира ръководител.

— Вашият случай е по-особен. Следващият път пак ще потърсите мен.

— Добре де — реших да не настоявам повече. — До скоро виждане.

Докато вървах към вратата, той произнесе в гърба ми:

— Ще намеря начин.

Спрях на прага.

— Да, бе, да — произнесох учтиво. — Как ли пък не.

След което затворих внимателно вратата.

[1] от начало — (лат.) — бел. ?прев.? ↑

ГЛАВА 2

Случки и образи, парченца от мозайката на времето. Като например:

— Това да не е някой от твоите номера?

— Боя се, че не.

— Боже мой, каква невероятна бъркотия — тя огледа стаята с широко отворени очи и неволно отстъпи към вратата, през която току-що се бяхме появили на сцената.

— Е, каквото и да е станало тук, вече е свършило. Тя отвори вратата, а дългата ѝ, буйна коса се люшна.

— Знаеш ли, реших да помисля, преди да довършим разговора — рече, преди да излезе в коридора.

— О, стига, Джини. Нищо страшно няма.

— Вече ти казах — ще си помисля.

Тя понечи да затвори вратата.

— Да ти се обадя ли по-късно?

— Не зная.

— Утре?

— Виж, аз ще те потърся.

Щрак.

По дяволите. Можеше направо да я хлопне със същия успех. Край на първа фаза в моето издирване на нов съквартирант. Хал Сидмор, с когото живеехме заедно от известно време, се ожени преди няколко месеца. Липсваше ми, беше добър другар, играеше чудесно шах; в студентското градче го познавах, а и като човек с широка ерудиция често ми помагаше по най-различни въпроси. Този път бях решил да си потърся нещо по-различно. Стори ми се, че ще открия качествата, които ме интересуват, в Джини. Това стана една вечер, докато се катерех по радиорелейната кула, а тя се ориентираше към приключване на дневните дела в своята стая на третия етаж. След този момент събитията поеха стремително напред. На следващия ден я причаках и от тогава двамата прекарвахме все повече време заедно.

Така измина почти месец и тъкмо, когато най-сетне успях да я убедя да ми прави компания през следващия семестър, се случи това...

— Проклятие! — креснах и изритах чекмеджето на бюрото, което се търкаляше на пода, заедно с цялото му съдържание. Точно сега нямаше никакъв смисъл да тичам след нея. Първо да почистя. Нужно ѝ е време, за да се опомни. Утре нещата ще са съвсем различни.

Някой наистина здравата бе поработил из моята скромна студентска квартира, в желанието си да прерови навсякъде. Всички мебели бяха разместени, свалени бяха калъфите на фотьойлите и дивана. Въздъгнах, докато оглеждах тази картина на разрушение. Полошо дори от сутрин след най-безумен купон. И колко неудачен момент за взломовете и грабежи. Вярно, кварталът не беше от най-спокойните, но поне нямаше лоша слава. И друг път са ми се случвали подобни неща. Но не тъкмо когато се прибирам с толкова приятна и многообещаваща компания. На всичко отгоре все нещо щеше да липсва.

Държах малко пари и разни ценни вещи в горното шкафче на бюрото в моята спалня. Още една, този път по-солидна сума, беше напъхана в един стар ботуш в дъното на гардероба. Надявах се, че крадецът се е задоволил с първото — тъкмо такава бе първоначалната ми идея.

Отидох да проверя.

Спалнята изглеждаше малко по-добре от дневната, сигурно ентузиазмът на неканения посетител се беше поизпарил. Чаршафите бяха разкъсани, а матракът — преобърнат. Две от чекмеджетата на бюрото бяха извадени, но съдържанието им не беше изсипано на пода. Пресякох стаята и изтеглих най-горното.

Всичко си беше на място, дори парите. Върнах се в дневната, за да проверя в ботуша. Банкнотите не бяха пипнати.

— Браво, моето момче. А сега го хвърли насам — разнесе се познат глас, който някак не хармонираше със сцената.

Обърнах се и видях Пол Байлер, професор по геология, който току-що бе излязъл от моя килер. Ръцете му бяха празни, но едва ли се нуждаеше от оръжие, за да подкрепи заплахата си. Макар и нисък на ръст, той се отличаваше с мощно телосложение и неведнъж съм се впечатлявал от белезите, които украсяваха яките му юмруци. По произход австралиец, Байлер започнал кариерата си в разни забутани

мини, едва по-късно получил научна степен по геология и физика и се отдал на преподавателска дейност.

Двамата бяхме в чудесни отношения, дори след като завърших курса по геология, без да се дипломирам. Познавахме се от няколко години. Не бях го виждал през последните две-три седмици, но дочух, че взел отпуск. Мислех, че не е в града.

— Пол, какво става тук? — попитах аз. — Само не ми казвай, че ти си причината за бъркотията.

— Ботуша, Фред. Просто ми подай ботуша.

— Ако си закъсал за пари, с радост ще ти услужа...

— Ботуша!

Подадох му го. Стоях и гледах, докато ровеше из банкнотите ми. Извади ги, погледна ги с презрително сумтене и ги захвърли на пода — заедно със злополучния ботуш.

Още не се бях съвзел от първоначалната изненада, когато той пристъпи към мен, сграбчи ме за раменете и ме запрати във фотьойла до прозореца.

— Не ми трябва парите ти, Фред — викна той, а очите му святаха гневно. — Искам само това, което ми принадлежи. Внимавай, защото очаквам от теб искрен отговор. Знаеш ли за какво говоря, или не?

— Нямам и най-малката представа. Нито държа нещо твое. Можеше просто да ми позвъниш и да попиташ. Не беше нужно да нахлуваш тук, като някакъв...

Шамар през лицето. Не беше кой знае колко силен. Достатъчен, за да ме разтърси и да ме накара да млъкна.

— Фред — рече той, — мълчи и слушай. Ще отговаряш само като те питам. Запази коментарите за друг път. Бързам. Зная че лъжеш, защото вече се срещнах с твоя бивш съквартирант Хал. Той каза, че е у теб — оставил го, когато си тръгвал. Говоря за един от моделите на Звездния камък — същият, който той взе след оная игра на покер в моята лаборатория. Сега спомни ли си?

— Да. Ако се беше обадил... Той ме зашлеви отново.

— Къде е?

Поклатих глава, донякъде за да проясня мислите си.

— Ами... нямам представа.

Пол вдигна ръка.

— Чакай! Нека ти обясня! Хал държеше камъка в дневната — използваше го като преспание. Сигурен съм, че го е взел заедно с останалите си вещи, когато се изнесе. Не съм го виждал от няколко месеца. Сигурен съм.

— Един от двамата ви лъже. Но само ти си ми под ръка.

Той замахна да ме удари, но този път бях подготвен. Наведох се и го ритнах в слабините.

Гледката беше незабравима. Заслужаваше си, дори само заради преживяното досега. А и да си призная, беше ми за първи път. Искам да кажа, че досега не бях ритал никого в слабините. Логично следствие от постъпката ми беше да го заобиколя, докато стои превит на сред стаята, и да го боцна с лакът в гърба. В този миг обаче не ми беше до логика. Страхувах се от него и не знаех колко дълго ще е в плен на това, което му бях причинил.

Стихията ми е другаде. По-добре да изчезна, отколкото да чакам продължението. Прескочих облегалката на фотьойла, стъпих върху перваза на прозореца и след секунда се озовах навън. Свих вляво по тесния корниз, протегнах ръце и увиснах на водосточната тръба.

Тук вече пътища много — нагоре и надолу. Но аз реших да остана, където си бях. Чувствах се в пълна безопасност.

Не измина много време преди от прозореца на стаята ми да се подаде познатата професорска глава. Той огледа корнизата, впи очи в мен и изруга. Запалих цигара и го дарих с усмивка.

— Какво чакаш? — рекох. — Хайде, идвай. Може да си много по-силен от мен, но ако дойдеш насам, само един от двамата ни ще се върне обратно. Площадката пред блока е бетонна. Хайде — ела да си побъбрим. Няма да ти взема много.

Той въздъхна дълбоко и пръстите му се вкопчиха в перваза. За миг дори ми се стори, че ще направи опит. Но погледът му се плъзна надолу и това реши нещата.

— Добре, Фред — каза той с гласа, който използваше по време на лекции. — Не съм чак такъв глупак. Печелиш. Послушай ме. Това, което ти казах, е самата истина. Това нещо ми е нужно. Нямах да се държа така, ако не беше толкова важно. Кажи ми, моля те — беше ли искрен с мен?

Лицето ми още гореше от плесниците. Не изпитвах особено благоразположение. От друга страна, нищо чудно онзи модел наистина

да означава толкова много за него, след като постъпваше така. А и нищо нямаше да спечеля, ако скрия.

— Напълно — рекох.

— И нямаш ни най-малка представа къде може да е?

— Никаква.

— Възможно ли е някой да го е взел?

— Не е изключено.

— Кой?

— Който и да било. Идвал си у нас на купон. Понякога се събират по трийсет-четирийсет души.

Пол кимна и стисна зъби.

— Е, добре. Вярвам ти. Опитай се да помислиш. Можеш ли да си спомниш нещо — дори най-малката подробност, която да ни отведе при камъка?

Поклатих глава.

— Съжалявам.

Той въздъхна. Едва сега зърнах торбичките под очите му. Беше разчорлен.

— Както и да е. Тръгвам си. Предполагам, че възнамеряваш да повикаш полиция?

— Ами да.

— Знам, че не съм в положение да моля за услуги, нито да те заплашвам. Приеми го като нещо по средата. Не го прави. И без тях си имам достатъчно ядове.

Той се обърна.

— Почакай.

— Какво?

— Може би ако ми кажеш какъв е проблемът...

— Не. Не можеш да ми помогнеш.

— Ами ако проклетият камък изникне отнякъде? Какво да правя с него?

— Ако се случи нещо подобно, прибери го на сигурно място и си затваряй устата. Ще ти се обаждам от време на време. Тогава ще ми кажеш.

— Защо е толкова важен за теб?

Той промърмори нещо нечленоразделно и изчезна.

Някой или нещо прошепна зад гърба ми:

— ВИЖДАШ ЛИ МЕ, РЕД?

Обърнах се, но там нямаше никой. Ушите ми звънтяха от кратката боксова среща. Реших, че денят е от отвратителните и се изкатерих на покрива да обмисля случилото се. Някъде в късния следобед над мен увисна хеликоптер на пътната служба — изглежда ме бяха взели за потенциален самоубиец. Викнах на пилота, че ще сменям пукната керемида и с това интересът му към мен приключи.

* * *

Случки и образи... в неспирния ход на времето...

— Аз наистина ти звънях. Три пъти — рече той. — Никакъв отговор.

— Защо не прескочи към мен?

— Тъкмо се канех. Но ти ме изпревари.

— Обажда ли се в полицията?

— Не. Трябва да мисля и за жена си. Не съм сам — като теб.

— Аха.

— Ти звъня ли им?

— Не.

— Защо?

— Не зная. Сигурно първо искам да разбера какво става с него.

Хал кимна. Лицето му бе досущ като моето — покрито със синини и ожулвания.

— И смяташ, че аз знам нещо, така ли?

— Точно така.

— Е, не знам нищо — рече той, отпи от чая и сви болезнено устни. — Звънна, отворих му и той нахлу. Засипа ме с въпроси за тъпия камък. Казах му всичко, което си спомням, но не беше достатъчно. Тогава започна да ме блъска.

— И после какво стана?

— Спомних си още подробности.

— А-ха. Като например — че бил у мен, което не е вярно. Затова пък той те остави и дойде да блъска мен.

— Не! Въобще не беше така! Казах му истината. Че съм го оставил при теб. Нямам ни най-малка представа какво е станало след

това с него.

— И къде точно го остави?

— За последен път го видях на бюрото.

— Защо не го взе, когато си тръгваше?

— Не зная. Втръснало ми беше да го гледам.

Той се надигна, направи няколко крачки из стаята и погледна през прозореца. Мери беше на лекции, също както в следобеда, когато Пол бе пристигнал за неочаквания и доста разгорещен разговор с Хал.

— Хал — рекох, — ще се закълнеш ли, че казваш истината и само истината?

— Нищо, освен нея.

— Сериозно?

Той се извърна, погледна ме и сведе очи.

— Ами... — поде малко колебливо, — той твърдеше, че нашият камък си бил негов.

Оставих „нашият“ без коментар.

— Бил е — кимнах. — Но аз бях там, когато ти го даде. От ръка на ръка.

Хал поклати глава.

— Не е толкова просто.

— Не е ли?

Той се върна и седна при вече изстиналия чай. Почука с пръсти по масичката, отпи нервно и ми хвърли неспокоен поглед.

— Не — рече. — Там е работата, че камъкът наистина беше негов. Спомняш ли си вечерта, когато ни го даде? Играхме на карти в неговата лаборатория и се задържахме до късно. Шестте камъка бяха подредени на една лавица. Зърнах ги още в началото и на няколко пъти го подпитвах за тях. Но той само се хилеше, въртеше глава със загадъчен вид и все променяше темата. Отпусна се чак късно вечерта, когато беше изпил доста.

— Помня — кимнах. — Разказа ни, че предната седмица го поканили да разгледа Звездния камък на извънземните, същият, дето е изложен в Ню Йорк. Направил му стотина снимки, използвайки всевъзможни филтри, изписал няколко бележника със записки, с две думи — събрал всякаква възможна информация. А след това се заел с изработката на дубликатите. Разправяше, че щял да открие метод за евтиното им производство и да ги превърне в общодостъпни сувенири.

Шестте екземпляра на полицата били най-успешните му постижения. Наистина много се гордееше с тях.

— Точно така. А след това забелязах, че в кошчето за боклук се търкалят няколко не толкова успешни образци. Избрах най-добрия от тях и го поднесох към светлината. Беше много красив, съвсем като другите. Пол видя, че му се любувам и се засмя. „Харесва ли ти?“ — попита ме и аз кимнах. „Твой е тогава“ — рече той.

— Така беше. Вярно, сега си спомних.

— Да, но има още една малка подробност — продължи Хал. — Оставих го на масата до купчината с пари и всеки път, когато посягах към тях, го поглеждах. След известно време забелязах миниатюрна пукнатина в самата основа. Беше съвсем незначителна, но колкото повече я гледах, толкова повече ме дразнеше. Ето защо, когато двамата отидохте в кухнята за поредната порция лимонада и бира, аз го смених с един от тези на полицата.

— Сега вече започвам да разбирам.

— Добре, добре! Сигурно не биваше да го правя. Не смятах, че върша нещо особено нередно. Това бяха само опитни образци — не беше никак лесно да се забележи разликата.

— И все пак той е забелязал — когато е изхвърлял неудачните дубликати.

— От което следва, че останалите са достатъчно добри, нали? Какво значение може да има един камък? Дори и шестте да изчезнат, нали са само копия?

— Трябва да призная, че разсъжденията ти изглеждат безупречни. Но Пол все пак е проверил и сега излиза, че камъните имат далеч по-важно значение, отколкото той твърдеше през онази нощ. Питам се, защо?

— Аз също доста си поблъсках главата — призна Хал. — Първото, което ми хрумна бе, че Пол е измислил цялата тази история, за да се изфука. Да предположим, че някой, примерно представител на ООН, се обръща към него с предложение да изработи дубликат — или няколко дубликата — на оригинала. Звездният камък е безценен, незаменим и през цялото време е изложен пред публиката. За да не допуснат кражба или да избегнат неприятности от някой маниак, въоръжен с чук, нищо чудно да са стигнали до решението да го заменят с дубликат. А Пол е най-подходящата кандидатура за

изпълнението на подобна задача. Достатъчно е да започне разговор за кристалографията и неговото име изплува тутакси.

— Склонен съм да се съглася с тази легенда, но като цяло тя търпи сериозна критика. Защо му е например да вдига такава олелия за един изчезнал дубликат, когато би могъл да си направи други? Защо просто не махне с ръка?

— От съображения за сигурност?

— Ако е това, не ние сме тези, които са ги нарушили. По-скоро той самият. Защо му бе нужно да ни преследва и притиска, когато и двамата го бяхме забравили? Не, тук има нещо друго.

— Добре, ти какво мислиш?

Свих рамене.

— Разполагаме с недостатъчна информация — казах и се изправих. — Ако все пак решиш да се обадиш в полицията, не забравяй да им кажеш, че точно ти си откраднал онова, което Пол така усърдно издирва.

— О, Фред, това беше удар под пояса.

— Но пък е истина. Интересно, каква ли е цената на камъка? Не помня точно къде минаваше разделителната линия между дребната кражба и грабежа.

— Добре де, разбрах накъде биеш. Какво ще правим сега?

— Нищо, предполагам. Ще оставим събитията да следват естествения си ход. Ако имаш друга идея, не я крий от мен.

— Нямам. За момента.

— Хубаво. — Поех към вратата.

— Няма ли да останеш за вечеря?

— Не, благодаря. Трябва да бягам.

— До скоро виждане.

— Аха. Не го вземай навътре.

* * *

Вървах покрай затворената пекарна. Нощните светлини трепкаха по витрината ѝ. „УСЕЩАШ ЛИ ВКУСА МИ, БРЕД?“ — прочетох там.

Спрях разколебан и смутен, но когато извърнах глава видях, че това е само една реклама. Изсумтах и продължих по пътя си.

* * *

Случки и образи...

Късно през нощта, докато изучавах нов маршрут по покрива на катедралата, ми се стори, че преброих един допълнителен водоливник. Но когато го доближих, видях, че това всъщност е професор Добсън, възседнал една подпора. Предположих, че пак е пиан и брой звездите.

Продължих нагоре, изкатерих близкия корниз и се наместих на ръба.

— Добър вечер, професоре.

— Здравсти, Фред. Ти си, нали? Прекрасна нощ. Надявах се да прескочиш насам. Пийни си.

— Не понасям алкохол — отвърнах. — Почти не пия.

— Случаят е специален.

— Е, тогава съвсем мъничко. — Поех бутилката и отпих глътка.

— Чудесно — рекох. — Какво е? И какъв е случаят?

— Коняк — пазя го от двайсет години. Специално за тази нощ. Звездите най-сетне изминаха огнения си път и заеха нужните места, изпращайки ми добри предзнаменования.

— За какво говорите?

— Излизам в пенсия, отказвам се от тази отвратителна надпревара.

— О, поздравления. Не бях чул.

— Така беше замислено — от мен. Не мога да търпя онези официални изпращания. Останаха още няколко дребни неща за довършване и след това заминавам. Другата седмица.

— Надявам се да прекарате добре. Рядко се случва да срещнеш човек със сходни интереси. Ще ми липсват.

Той отпи от бутилката, кимна и потъна в мълчание. Запалих цигара, погледнах към спящия град и нагоре към звездите. Нощта беше хладна, вятърът — твърде влажен. Уличният шум бе съвсем спорадичен. Само от време на време някой любознателен прилеп закриваше с крилете си съзвездията.

— Алкаид, Мизар, Алиот — промърморих аз, — Мегрез, Фекда...

— Мирак и Дубхе — допълни той, завършвайки звездите от Голямата мечка, с което доста ме изненада — както, че беше чул, така и че знаеше имената на останалите звезди.

— Все на същите места, където ги оставих преди много години — продължи той. — Имах странно усещане — цяла вечер се опитвам да го анализирам. Случвало ли ти се е да си спомниш за някое събитие от миналото, което изведнъж става толкова ярко, че всичко възникнало след него започва да наподобява мимолетен сън — сякаш е станало с някой друг?

— Не — признах.

— Някой път, когато ти се случи, спомни си този коняк — каза той, отпи поредната глътка и ми подаде бутилката.

Последвах примера му.

— Да знаеш само как се влачат тези безкрайни дни. Стъпка по стъпка. Светът се променя толкова неусетно. Космически пътешествия, подводни градуве, успехите на медицината — даже първият контакт с извънземните — толкова много неща, а в действителност сякаш нищо не се е променило. Къде са онези грандиозни революционни промени? Едва си тръгнал по пътя и вече е време за заслужена почивка. Можеш да размишляваш колкото си искаш. Да си спомняш младостта, да се любиш на звездите. Всичко, което е станало, е като мираж. Два различни свята, Фред, два свършено различни свята — и онзи юноша въобще не е усетил кога е пристъпил от единия в другия... Тази мисъл не ми дава покой цяла вечер.

— А тя приятна ли е, или не?

— Сам не зная. Още не съм стигнал до емоционалната страна на въпроса.

— Нали ще ми съобщите, ако стигнете до някакъв извод? Определено ме заинтригувахте.

Професорът се разсмя. Аз също.

— Едно нещо не мога да си обясня — подхвърлих тогава. — Че не се отказате от катеренето.

Той помисли малко, сетне отвърна:

— За катеренето... Тук случаят е особен... Беше модерно, когато бях млад, а и го правех по-добре от другите. Продължих и след като завърших, но постепенно взех да разреждам. Нали знаеш — какво ще

кажат другите и прочее. От време на време обаче ме хващаха лудите и се юрвах по покривите. Взимах си отпуск за ден-два и отивах в някой град с по-интересна архитектура — с кули, стръмни покриви, такива работи.

— Акрофилия — произнесох обречено.

— Така де. Названието обаче не обяснява всичко. Никога не съм разбирал защо го правя. И сега не разбирам. Дори успех да спра — за известно време. Хормоналните промени на средната възраст. Сетне дойдох тук да преподавам. Чух за теб и пак взех да мисля за покривите. Сигурно съм прекарал повече време в размишления защо хората спират да се катерят, отколкото каква е причината да започнат.

— Изглежда ми напълно естествено.

— Аха.

Отново си подадохме бутилката. Този път бях съвсем скромен, усещайки, че приближавам границата. Той махна с халтав жест към небето и произнесе:

— За дамата със загадъчната усмивка.

— За перлите на империята — добави след малко, обръщайки се към друг участък от небосвода. Не този, който трябва, но това едва ли имаше значение. Той се облегна назад, запали цигара и произнесе замислено:

— Интересно, колко чифта очи имат онези, които сега разглеждат „Мона Лиза“? А може би са фасетъчни? Неподвижни? С какъв цвят?

— Само един. И вие го знаете. Светлокафяви — така поне изглеждаха на снимките.

— Защо поливаш със студена вода разгорещената ми риторика? Освен това на Астабиган пристигат много посетители от други светове, които също ще я разглеждат.

— Вярно. Мога само да добавя, че перлите на британската корона са владение на една раса със сърповидни зеници. А очите им, ако не греша, са в люляков цвят.

— Достатъчно. Благодаря ти.

Една падаща звезда озари небето. Огънчето на цигарата ми я последва.

— Как мислиш, честна ли беше размяната? — попита той. — Какво разбираме ние от машината на Рьониус, а дори и извънземните

нямат понятие за свойствата на Звездния камък.

— Не беше точно размяна.

— Дадохме им две съкровища на Земята, а в замяна получихме две от техните. Как иначе да го наречем?

— Брънка от веригата на *кула*.

— Не съм запознат с термина. Разкажи ми за него.

— Хрумна ми, когато четях за условията на сделката. *Кула* е церемониално пътешествие, предприемано от жителите на разни островни групи в Нова Гвинея — Тробрианските острови, Маланезия и прочие. Маршрутът е приблизително кръгов, но групите се движат в противоположни посоки. Целта на пътешествието е взаимна обмяна на предмети без конкретно предназначение, които имат култово значение за отделните племена. Най-често това са украшения — огърлици, гривни — със собствени названия и живописна история. Церемониалната флотилия обикаля бавно от остров на остров, следвана от разкази и слухове и съпроводена с многобройни тържества и голям шум. Сама по себе си служи за фокус на религиозния ентузиазъм, както и за движещ механизъм на взаимното доверие и разрастването на приятелските връзки. Символ на това доверие са разменените реликви. Струва ми се, че приликата с договора, който ни предложиха пришълците, е съвсем очевидна. Предметите са едновременно залог на добра воля, израз на доверие и знак за равенство. В процеса на тяхното движение от една народност към друга, те неизменно пораждат общи чувства. Спомагат за разрастване на общността. Такава, според мен, е истинската цел на *кула*. Затова не ми хареса терминът „замяна“.

— Много интересно. Нито един от материалите, които съм чел, не поставяше фактите в подобна светлина.

Във всеки случай никой не правеше сравнение с феномена *кула*. По-скоро го окачествяваха като вносна такса, за да ни приемат в галактическия клуб, цена, която ни е била наложена за изгодна търговия и обмен на нови идеи.

— Защото подобни изявления винаги са ръководени от пропагандни цели — така ще се избегне нежелателната реакция от страна на обществеността. Беше ни обещано някой ден да получим обратно съкровищата. Сигурен съм, че накрая всички предразсъдъци

ще бъдат преодолени, но за момента не остава нищо друго, освен народът да получи просто, разумно обяснение.

— Сега вече и на мен ми се проясни — призна професорът, протегна се и се прозя. — Честно казано, твоето обяснение ми е по-близо от официалната версия.

— Винаги съм се интересувал предимно от естетическата страна на идеите. Един космически поглед върху проблема — споменатата междузвездна кула — потвърждава различията, и в същото време подчертава сходството на всички разумни раси в галактиката, свързва ги, създава нова общност... Ето тази мисъл най-много ми харесва.

— Напълно естествено — съгласи се той, а след това посочи върха на купола. — Всеки път ли се изкатерваш догоре?

— Обикновено да. А вие?

— Невинаги. В последно време се придържам към средните височини. За друго те питах — стори ми се, че тази вечер си в настроение за философски разговори.

— Това е заразно.

— Така си е. И как се чувстваш, когато стигнеш върха?

— Чувствам емоционален подем. Усецане за постигната цел. Ей такива неща.

— На тази височина все още не се вижда целият град. А отгоре светът е като на длан. Дали това е причината? В по-добрата видимост?

— Донякъде и това. Но има още нещо, което чувствам всеки път, като стигна върха. Иска ми се да продължа още съвсем малко нагоре и почти ми се струва, че мога, че ще го сторя.

— Да. Съвсем вярно.

— Защо питахте?

— Не зная. За да чуя нещо, което знам. Онзи юноша сигурно щеше да каже същото, но вече започнах да го забравям. Не само светът се е променил, Фред.

Той надигна бутилката.

— Питам се — продължи след малко, — как ли е станала? Първата среща — там горе — с извънземните. Направо не мога да повярвам, че оттогава са изминали няколко години. Официалната версия не струва пукната пара и едва ли някога ще узнаем какво се е случило. Изненадваща среща — нито един от участниците не познава звездната система, където се е състояла. Все още я изследвали. За тях,

естествено, шокът е бил далеч по-малък — все пак те са познавали много други раси в галактиката. И все пак... помня добре онова неочаквано завръщане. Мисията е изпълнена — близо половин век преди предполагаемия срок. Заедно с нашите пристигна и един разузнавателен кораб от Астабиган. Ако някой обект достигне скоростта на светлината, със сигурност ще се размаже като тиква. Знаят го и учениците. Но извънземните бяха открили начин да надхитрят природата и да я лишават от дължимата ѝ реколта тикви — като доказателство на последното бяха прекарали нашия кораб през един от подпространствените тунели. Или над пространствен. Нещо от този род. Тези неща са от компетенцията на математиците. Чувствата... ето кое ме интересуваше. Не бяха такива, каквито предполагам. Случвало ли ти се е да изкачиш някой особено стръмен покрив или кула, да положиш неимоверни усилия и тъкмо когато доближаваш върха да откриеш, че там вече има някой? Същото беше с нас — натъкнахме се на една цивилизация, а се оказа, че там вече съществува цяла галактическа конфедерация, при това от хилядолетия. Може и да сме били късметлии. Нищо чудно да бяхме чакали напразно още няколко века. Но както казах, чувствата ми са объркани. Вярно, те ни научиха да строим подпространствени космически кораби. Запознаха ни с правилата за разпределяне на небесната собственост. Предоставиха ни място в своята програма за обмен на информация, макар че едва ли има с какво да се похвалим. Зная, че с всяка изминала година скоростта на промените ще расте. А по-нататък какво? Когато приключи това придвижване с дребни стъпки, току-виж всички изпаднем в същото недоумение като онзи подпийнал катерач на покриви, който бил удостоен с честта да зърне краткия миг, от проглеждането на юношата, до старческата досада. А след това? Да скочим отгоре и да се превърнем в тикви? Да излезем в заслужена пенсия? Алкаид, Мизар, Алиот, Мегрез, Феқда, Мирак и Дубхе... Те са били там. Те ги познават. Кой знае, може би дълбоко в душата си искам да бъдем сами в космоса, да заявим, че всичко ни принадлежи. Или извънземните, които срещнем, да се окажат съвсем мъничко по-назад от нас. Завистлив, горд, самовлюбен... Ето я истината. Оказа се, че сме жалки провинциалисти, дявол да го вземе! Но стига, да прием за наше здраве! Хайде! Плюя в лицето на времето, което ме промени!

Мълчах, а и не виждах какво повече мога да кажа. Част от мен бе готова да се съгласи с него.

След известно време той заговори отново:

— Не мисля, че тази вечер ще се катеря повече.

Бях принуден да призная, че това е съвсем разумно решение. Тъй като аз също бях изгубил вкуса към приключения, двамата започнахме да се спускаме, докато не се озовахме на улицата и аз изпратих професора.

* * *

Случки и образи. Сцени...

Хванах края на късните новини, преди да си легна. Пол Байлер, професор по геология, бил нападнат тази вечер в Сентрал парк. Неизвестните извършители не само отмъкнали всичките му пари, но го лишили от черния дроб, сърцето, бъбреците и белите дробове.

Доста след полунощ мозъкът ми премина във възбудено състояние и взе да вади от черния аквариум с образи най-различни лица и изражения, проблясващи като ослепителни видения, да не говорим за вече кинестетичните, синтетични: „ЧУВСТВАШ ЛИ МЕ, ЛЕД?“, които продължаваха много по-дълго от очакваното, чак докато първата утринна чаша кафе ги превърна в суха, разсипваща се пепел.

ГЛАВА 3

Слънчеви лъчи. Плясък на вода. Мрак. Звезден танц.

Масивният позлатен кадилак на Фаетон катастрофира там, където няма кой да го види. Гори, блещука, угасва. Също като мен.

Във всеки случай, когато се събудих отново беше нощ и аз се чувствах отвратително.

Докато лежах неподвижно — ръцете и краката ми бяха завързани със здрави кожени каиши, а устата, очите, ушите и носа ми бяха пълни с пясък — гладен, жаден и смъдящ, лесна плячка за всеки хищник, който знае защо си спомних думите на професор Мериме, също някогашен мой курсов ръководител: „Ти си живия пример за абсурдността на този живот“.

Излишно е да пояснявам, че специалността му беше френският роман от средата на двайсети век. И все пак време е да добавя, че онази малко странна забележка сякаш целеше да опише тъкмо сегашното ми състояние. Независимо от това, че професорът доста отдавна бе напуснал университета забулен в мъглата на някаква скандална история, в която били замесени едно момиче, някакво джудже и магаре — или тъкмо по тази причина — с течение на времето Мериме се беше превърнал в нещо като оракул на моя личен космос, и думите му често изникваха в съзнанието ми при обстоятелства, на пръв поглед нямащи нищо общо с онези, когато ги бе произнасял.

Горещият пясък ми ги бе нашепвал през целия следобед, за да предаде щафетата на нощния ветрец, наподобяващ отдавна омръзнал рефрен или развалена плоча: „Ти си живия пример за абсурдността на този живот“.

Ако се замисли човек над тези думи, може да стигне до безброй интерпретации — стига, разбира се, да разполага с достатъчно време.

Ах, да... ръцете.

Помъчих се да размърдам пръсти, но не можах да разбера дали ги контролирам. Напълно възможно отдавна да съм ги изгубил и сега

да съм жертва на фантомни усещания. В случай, че си бяха на мястото, трябва да се замисля на тема гангрена.

Защо позволих да се забъркам в тази история?

Семестърът започна и аз заминах. Помолих Ралф, с когото държахме едно антикварно магазинче, да ми препраща цялата кореспонденция, а аз поех на запад, като останах няколко дни в Сан Франциско, Хонолулу и Токио. Изминаха почти две седмици. Тихо, спокойно. Отбих се за два дни и до Сидни — точно толкова, колкото да получа полагащата ми се доза неприятности. А те възникнаха малко след като реших да се покатеря върху грамадното ребро на оперния театър, построен на нос Бенелонг, почти до входа на залива. Напуснах града накуцвайки и с квитанция за солидна глоба в задния джоб. Отлетях право за Алис Спрингс. Взех въздушния скутер, който бях запазил. На следващата сутрин поех към царството на непоносимата и ослепителна слънчева светлина. Тръгнах рано, за да изпреваря и двете. Местността ми се стори напълно подходяща за учебен център на бъдещи светци — нека докажат тук колко ги бива. Изгубих няколко часа докато открия подходящо място за лагер. Нямах представа, че ще остана толкова дълго.

Районът, в който се намирах, беше прочут със скалните рисунки, открити много отдавна и разпръснати на площ от близо хиляда и шестстотин квадратни метра. Местните аборигени твърдят, че не им е известен нито произходът, нито предназначението на рисунките. Бях ги разгледал на снимки, но ми се щеше да ги разгледам по-обстойно, при това на живо. Както и да се поровя из напуканата земя.

Върнах се под сянката на тентата, пийнах малко лимонада и за да се спася от горещината пак се захванах с изучаване на снимките.

Колкото по-дълбоко потъваш в миналото, толкова по-интересно ти става.

Вероятно имат право онези, които твърдят, че скалната живопис се е родила в епохата на триглотидите, когато новоизпеченият художник се настанявал на мястото, използвано за тоалетна. Нещо като еволюирал метод за маркиране на собствена територия. Колкото по самовлюбен е един художник, толкова по-нависоко по скалите е готов да се изкатери, за да остави примерни образци от своето творчество — струва ми се, че тази максима важи и в наши дни.

Неведнъж съм се замислял за онзи младеж от времето на мастодонтите, който пръв е спрял край някоя подходяща скала и е започнал да я разглежда с интерес. Що за първичен импулс го е подтиквал да задраска нагоре с камък, или заострена кост в ръка? И най-вече — какво е чувствал в онзи момент? Каква е била обществената реакция? Може би съплеменниците му са се захванали да пробиват нужното количество дупки в черепа му, за да изпуснат отвътре злите духове, които са го обладали? Или дръзката инициатива е била подхваната и от други, чиито творчески способности са дремели, очаквайки този първи съкровен миг на прозрението? Според мен никой не е в състояние да даде верен отговор на тези въпроси. Трудно ми е да остана равнодушен.

Та както казвах, този следобед се занимавах с фотографиране, разкопки и ръчно копиране на рисунки. Дори открих някакъв предмет, който наподобяваше притъпено каменно длето. Нищо интересно не се случи и на идната утрин, макар че продължих да копая дълго след часа, който си бях набелязал.

Скрих се на сянка, за да се погрижа за плюските и да възстановя нарушената си водна обмяна, докато нанасях бележките от деня. Трябва да е било малко след три следобед, когато един въздушен скутер прелетя недалеч от мен, после свърна обратно и взе да се спуска. Бях обезпокоен, тъй като не разполагах с никакво официално разрешение за онова, което вършех. На всички документи, визи, паспорти и прочие бях регистриран като „турист“. Дори нямах представа дали ми е необходимо подобно разрешение, въпреки че го подозирах. Така е, от малък ненавиждам бюрокрацията и все гледам да я заобикалям. Засенчих с длан очи, следейки бръмчащото метално хвъркато, докато обмислях как най-бързо да обясня на представителите на властта, че съм само един скромнен, законопослушен гражданин. Подоброто от лъжата няма, рекох си аз.

Скутерът се приземи и изплю двама души. Нищо представително или официално нямаше във вида им, но съдейки от обстоятелствата, те бяха тъкмо такива и аз се изправих да ги посрещна. Първият беше горе-долу мой ръст, но с масивно телосложение и начеваща плешивина. Лицето му беше зачервено и покрито с пот. Другият бе малко по-висок, една идея по-мургав и току отмяташе немирния кестеняв кичур, който му падаше в очите. Движеше се грациозно като

спортист във върхова форма. И двамата носеха градски чепици и липсата на шапки, които да ги пазят от безмилостното слънце, ми се стори озадачаваща.

— Ти ли си Фред Касиди? — попита първият, като спря на няколко крачки от мен и огледа изкопа.

— Да. Аз съм.

Той измъкна безупречно изгладена дантелена кърпичка и попи лицето си с нея.

— Намери ли каквото търсеше?

— Не търсех нищо особено — рекох аз. Той се засмя.

— Като гледам, май си свършил ужасно много работа, без да търсиш нищо.

— Това са разкопки — рекох помирително.

— С каква цел?

— Защо по-добре не ми кажете кои сте и за какво ви е да знаете?

Той игнорира въпроса ми и се приближи до изкопа. Заобиколи го, като спря на няколко места, за да го огледа внимателно. През това време вторият се пхна под моята тента. Викнах му да внимава, но той сграбчи раницата ми и я изтърси на земята.

Отваряше несесера, когато дотичах при него. Дръпнах го за ръката, но той я освободи с рязко движение. Когато опитах отново, ме блъсна и аз тупнах в прахта. Малко преди това бях стигнал до извода, че не са ченгета.

Вместо да се надигам за повторен опит аз го изритах в пиццала с подметката на тежката си обувка. Не беше толкова впечатляващо, колкото когато уцелих Пол Байлер в слабините, но свърши същата работа. Скочих на крака и му фраснах един къс ляв в ченето. Той се строполи и не помръдна. Не беше лошо за един-единствен удар. Де да можех да го повтора без камък в юмрука!

Триумфът ми продължи само няколко секунди. Веднага след това върху гърба ми се стовари цял чувал с оловни гюлета — във всеки случай, такова беше усещането.

Бях нападнат отзад — меко казано доста неспортсменска проява. Изглежда здравенякът беше далеч по-чевръст, отколкото ми се стори на пръв поглед, и докато извиваше ръката ми, а с другата ръка теглеше косата ми назад, започнах да осъзнавам каква значителна част от телесната му маса е образувана от мускули.

— Край на шегичките, Фред — произнесе пресипнало той. —
Време е да си побъбрим...

* * *

Звезден танц...

Докато лежах в прахта — завързан, целият покрит с рани, синини и цицини — стигнах до извода, че професор Мериме се е доближил на една ръка разстояние до онзи хладен, неподвижен център, където се крие същността на всички точни определения. Какво друго, ако не абсурд е когато една мъртва ръка ти се протегне на помощ?

Лежах си значи, проклинах шепнешком злата си участ и неусетно забелязах някакво раздвижване в периферията на полезрението ми. Дребна, тъмна сянка, която притичваше, спираше и пак притичваше към мен. Без съмнение, реших аз, дойде и часът на хищниците. Опитах да се раздвижа, но си останах само с опита. Да викам, мисля, нямаше никакъв смисъл.

Това, което ми оставаше, бе да култивирам позакърнелия си стоицизъм, докато същевременно въртях очи, опитвайки се да разгледам по-внимателно животинчето. Опря се в десния ми крак и подскочи конвулсивно, но не почувствах болка. След известно време се прехвърли върху левия. Дали не дъвчеше обезчувствените ми пръсти? Не го ли е гнус?

Следващия път, когато ме доближи, бе откъм лявата ми ръка и сега вече успях да го разгледам — беше дребно, торбесто зверче, доста глупаво на вид. Сетих се, че се казва уомбат. Безобиден, любознателен и в никакъв случай месояден обитател на тукашните места. Въздъхнах поуспокоен и позволих на част от напрежението да напусне вдървените ми крайници. Като ще се мре, защо да не е в компанията на някое миниатюрно кенгуру?

Спомних си за увисналата на гърба ми тежест и за това, как онова мускулесто безмозъчно ми извиваше ръката — без да го е грижа какво е станало с неговия приятел — и повтаряше отново и отново:

— Всичко, което ми е нужно, е камъкът. Къде е той?

— Кой камък? — произнесох, допускайки грешката да придам на израза въпросителна форма.

Натискът върху ръката ми се усили.

— Камъкът на Байлер. Знаеш за какво говоря.

— Ами да! Пусни ме де! Веднага ще ти разкажа какво е станало. Не е никаква тайна.

— Давай — рече той и отпусна хватката. Разказах му за дубликатите и за нашето участие в тази история. Разказах му всичко, което знаех за проклетия камък.

Както предполагах, не повярва на нито една моя дума. Още по-лошо, междувременно се свести и другият. Той също смяташе, че лъжа и гласува изтезанията да продължат.

Така и стана. В един момент, когато двамата спряха да си поемат дъх и да потъркат зачервените си юмруци, по-високият каза на якия:

— Говори същото, което ни каза и Байлер.

— Като онова, което Байлер каза, че му е казал — поправи го другият.

— Ако сте разговаряли с Пол — намесих се аз, — какво повече мога да ви кажа аз? Той поне знаеше за какво става дума. Аз знаех само за камъка — и вече ви казах всичко.

— О, да, с твоя Пол си побъбрихме доста добре — захили се високият. — По-точно той ни говори. Направо си изплю червата...

— Дори тогава не му повярвах — добави niskият. — И какво в крайна сметка? Веднага след разговора с Пол ти си плюеш на петите и духваш чак в Австралия. Скриваш се в тази пустош — където той е прекарал почти половината от живота си — и започваш да копаяш дупка. Ето как стоят нещата в действителност, ако питаш мен — от самото начало двамата сте били комбина и сте се договорили какво точно да казвате. Мисля, че камъкът е скрит някъде наблизо. Нямам никакви съмнения, че само чакаш удобен момент, за да го докопаш. Но да знаеш, че всичко ще си кажеш. Избирай сам — по лесния или по трудния начин.

— Вече ви казах...

— Значи избра — прекъсна ме той. Промеждутъкът от време, който последва, беше крайно незадоволителен и за двете заинтересовани страни. Те не получиха онова, което им бе нужно — нито пък аз. Най-много ме беше страх да не ме осакатят. Все някак щях да се възстановя от побоя. Но започнат ли да ми режат пръсти, или да ми вадят очи, въпросът ставаше на живот и смърт.

Бедата е, че започне ли веднъж нещо такова, спирането е трудно. Докато се съпротивлява жертвата, инквизиторът е принуден да измисля нови и нови мъчения и тогава — рано или късно — настъпва един момент, в който смъртта става по-привлекателна, отколкото животът. Когато разпитът доближи тази граница, между двете страни се поражда съревнование — едната се стреми към смъртта, а другата все още се опитва да получи нужната информация.

Важен фактор в тази игра е да се създаде увереност у жертвата, че инквизиторът е готов да стигне до края. В моя случай не се съмнявах, че тези двамата са способни на това — вече знаех, че те са причина за трагичната кончина на Байлер. Ниският очевидно не беше доволен от информацията, получена от професора. Ако успея да стигна онази повратна точка и сетне спечеля надпреварата, разочарованието му щеше да нарасне. В отношението му към мен се наблюдаваше известна предпазливост, сигурно защото ме виждаше като последен шанс да се сдобие с камъка. Всъщност именно той бе инициаторът на идеята да ме оставят на слънце и да ме наблюдават как се превръщам в голяма печена пуйка. Така и направиха, а докато захарта в тялото ми бавно се концентрираше, двамата отскочиха до скутера за хладилната чанта. След това се настаниха под тентата и взеха да обсъждат на висок глас качествата на ледената бира, която консумираха с удоволствието на рекламни агенти.

Така премина следобедът. Привечер им хрумна мисълта, че нощният вятър, пясъкът и звездите също са подходящи за превъзпитанието ми. Този път извадиха от скутера спални чували и пакетирани сандвичи, които погълнаха с шумно мляскане. Лъжеха се, ако си мислеха, че мирисът на храна ще пробуди глада ми. Само взе да ми се гади повече.

Гледах как денят се стопява на запад. Хората на Луната вървяха надолу с главите.

* * *

Не зная колко дълго съм бил в безсъзнание. Откъм лагера не долитаха никакви звуци — цареше пълна тишина. Уомбатът изпълзя

наляво и сега долавях само откъслечни, ритмични скърцания. Беше се облегнал на ръката ми и аз чувствах как помръдва и диша.

Все още не знаех имената на моите инквизитори, нито пък се бях сдобил с нови факти, относно предмета на тяхното разследване — Звездния камък. Не че това имаше някакво значение в чисто научен смисъл. Не и в този момент. Бях изпълнен с увереността, че съвсем скоро ще напусна този грешен свят. Нощта ставаше все по-студена и ако охлаждането не ме довърши, със сигурност щяха да го сторят онези двамата.

От курса по психология знаех, че възприятието зависи преди всичко не от това, в какво състояние се намират рецепторните органи, а от скоростта на протичащите около тях изменения. С други думи, ако съумея да лежа достатъчно неподвижно и да си представя, че съм японец в гореща вана, рано или късно усещането за студ ще изчезне. Впрочем, в конкретния случай ставаше дума по-скоро за комфорт, отколкото за оцеляване. Въпреки това не след дълго почувствах известно облекчение, успоредно, с което бях завладян от усещането за нечие чуждо присъствие в моето съзнание. Последното, кой знае защо, не ме разстрои особено, понеже методите, които използвах, изглеждат ми бяха от полза — което, естествено, е още един начин да покажа колко слаб и нерешителен бях. Всъщност, не смятам да споря с никого за последното.

В йога има една техника на ритмично дишане, която винаги ми е помагала да се стопля. Започнах да я упражнявам, но дъхът напускаше гърдите ми с шумно хрипене и не след дълго се закашлях.

Уомбатът използва този момент да скочи на гърдите ми. Отворих уста да изкрещя, но малкото зверче пъкна косматата си лапичка вътре. Посегнах с лявата си ръка и го сграбчих за вратлето — едва тогава си спомних, че тя би трябвало да е вързана.

То отпусна крайници, доближи муцуната си до лицето ми и прошепна на пресекулки:

— Господин Касиди, държа да ви информирам, че само усложнявате нещата. Пуснете врата ми и стойте неподвижно.

Очевидно започвах да халюцинирам. Бях сигурен обаче, че халюцинацията ще е далеч по-приятна от реалността, затова кимнах и се отпуснах. Зверчето измъкна лапата си.

— Много добре — рече то. — Вече ви освободих краката. Остана само дясната ръка и можем да се махаме.

— Да се махаме ли?

— Шшшт!

Няма как, млъкнах, докато зверчето ми развързваше ръката. Наслаждавах се на халюцинацията, като на някой интересен филм. Дори взех да си припомням разни психиатрични диагнози, опитвайки се да определя коя от тях би била най-подходяща за случая. Нищо не ми идваше наум. Впрочем, онзи дребен хитрец, доктор Марко, твърди, че лудият не е в състояние сам да си постави диагноза.

— Готово! — прошепна уомбатът. — Свободен сте! Вървете след мен!

Той започна да се отдалечава.

— Почакай!

— Какво има?

Зверчето спря и се обърна.

— Не мога да се помръдна. Дай малко време на кръвообращението ми. Ръцете и краката ми съвсем са изтръпнали.

То изсумтя, но се върна.

— В такъв случай движението е най-доброто лечение. — Като каза това, зверчето ме сграбчи за ръката и ме задърпа след себе си.

Оказа се удивително силно за халюцинация и продължи да ме тегли, докато застанах на четири крака. Целият се тресях от изтощение, но все пак не паднах, което си беше постижение.

— Браво — похвали ме то. — Да вървим.

— Чакай! Умирам от жажда.

— Съжалявам. Тръгнах без багаж. Но ако вървиш с мен, ти обещавам скоро да получиш вода.

— Кога?

— Никога — ядоса се дребосъкът, — ако останеш тук! Струва ми се, че чувам някакъв шум откъм лагера. Да вървим!

Запълзях след него. И без това нямах сили да се изправя. Движехме се на изток, с което се отдалечавахме от лагера и следвахме стената, край която бях правил разкопките. Влачех се толкова мудно, че на няколко пъти зверчето спира нетърпеливо да ме изчака.

Изминаха няколко минути преди да почувствам първите бодежи в крайниците. Скоро болката стана толкова нетърпима, че се строполих

и застанах. Животинчето скочи към лицето ми, но успях да прехапя език, преди да напъха отново гадната си лапа.

— Ти си особено труден случай за спасяване — оплака се то. — Имаш проблеми с кръвообращението, не умееш да се владееш, дрънкаш глупости.

Преглътнах това, което смятах да му кажа. Нямахше смисъл.

— В края на краищата от теб се искат само две неща — да мълчиш и да вървиш. Не те бива и в двете. Питам се...

— Добре де, тръгвай! — сопнах се аз. — Ще те следвам.

— И тези несдържани емоции...

Скочих към него, но то ме избягна чевръсто. По-нататък го следвах, завладян единствено от желанието да го удуша. Престанах да си давам сметка за абсурдността на положението. Оставих Мериме и Марко да спорят вътре в мен за някое възможно научно обяснение и се съсредоточих върху лова на уомбата. Люшках се по пясъка, шепнех ядно, горях адреналин и вдигах облаци прах в нощта. Изгубих представа за времето.

Скалата ставаше все по-ниска и не след дълго в нея се показаха няколко прохода. Хлътнахме в един от тях, изкатерихме се нагоре, спуснахме се и се озовахме в почти непрогледна тъмнина. Подът под краката ми бе каменист. Подхлъзнах се и зверчето се озова до мен.

— Добре ли си? — попита ме то.

Щях да се разсмея, но се овладях.

— По-добре не мога да бъда.

Гледаше да не ме доближава много.

— Още малко остана — успокой ме. — Там ще си починеш. А аз ще ти намеря нещо за ядене.

— Съжалявам — рекох, — но силите ми стигат до тук. Бензинът свърши.

— Заради камъните няма да могат да открият следи. Но все пак ще съм по-спокоен, ако отидем още малко по-нататък. Вдясно има малка пещера. Влезем ли вътре, шансовете им стават нулеви. Какво ще кажеш?

— Звучи чудесно, но аз съм извън играта.

— Опитай отново. Още веднъж.

— Щом настояваш.

Надигнах се с мъка, олюлях се и направих няколко крачки. „Ако сега падна — мислех си, — повече няма да се надигна. Да става каквото ще.“

Не паднах. Извървах най-малко стотина крачки. Зверчето ме заведе в една странична пещера на тунела, който следвахме. Строполих се още на входа и светът се завъртя в бесен танц пред очите ми. Последното, което чух, бе:

— Аз излизам. Ти стой тук.

— Разбрано — промълвих и после съм изключил.

* * *

Пак тъмнина. Абсолютна. Неизвестно къде, неизвестно за колко дълго. Бях вътре в нея, или тя в мен — равномерно разпределена, едновременно отвътре и отвън, една сложна система от кошмари, в която съзнанието ми заемаше състояние S^{-n} , а тялото ми се измъчваше от жаждагладжаждагладжаждаглад, досущ като период на безкрайна десетична дроб, обхващаща всичко наоколо докдето се простират...

Мимолетни видения и образи... „Чуваш ли ме, Фред? Фред, чуваш ли ме?“

Капеца в гърлото ми вода. Отново мрак. Проблясък. Вода върху лицето ми, в пресъхналата ми уста. Нечии стенания. Сенки...

Стенания. Сенки. Малка сянка. Проблясък. Светлина между полуотворените клепачи. Стенания — моите.

— Чуваш ли ме, Фред?

— Да — промълвих. — Да...

Кратка размяна на реплики над мен. Не долавям смисъла.

— Буден ли си? Можеш ли да ме чуеш?

— Да, да. Вече ви казах. Колко пъти трябва...

— Май ни чува — този път поне познах гласа. Беше на зверчето. Имаше още един глас, но не виждах присъстващите, защото лежах по корем. Нямах сили да обърна глава. Отворих очи и видях, че лежа върху розова скала. Помещението беше озарено от първите лъчи на зората.

Събитията от вчерашния ден започнаха да изплуват постепенно във все още замъгленото ми съзнание. Не само спомените, но и

изводите и коментарите ми за тях. Цялото тяло ме болеше непоносимо. Какво пък толкова, няма за къде да бързам, а и да се лежи бе толкова приятно. Може би ако почакам достатъчно следващия път ще се свестя на някое друго място.

— Питам ви... — произнесе непознатият глас. — Искате ли да опитате сандвич с фъстъчено масло?

Наоколо като дъжд се посипаха парчетии от разбитата илюзия. Преглътнах мъчително и завъртях глава. Две издължени сенки се простираха върху каменния под.

След всичко преживяно не бях особено изненадан, когато вдигнах поглед и видях двуметрово кенгуру да стърчи до уомбата. Разглеждаше ме зад чифт слънчеви очила, а после бръкна в кожената си торбичка и извади сандвича.

— Фъстъченото масло е особено богато на белтъчини — поясни кенгуруто.

ГЛАВА 4

Увиснал на височина двайсет-трийсет мили, аз бях в прекрасна позиция да се наслаждавам на това незабравимо зрелище — Калифорния, готова всеки миг да се откъсне от континента и да изчезне в океанските дълбини. За съжаление историческият миг все още не беше настъпил. Вместо това целият свят постепенно се скри зад облаците, докато корабът следваше зададената орбита, а спорът зад гърба ми не стихваше. Имайки пред вид темповете, с които напредваше, нищо чудно наистина да доживея до момента, когато Голямата калифорнийска падина предизвика това толкова желано от мен зрелище. Когато човек си няма работа, фантазията му започва да работи.

През илюминатора, до който се бях настанил да набирам сили и да слушам с половин ухо разгорещения спор между Чарв и Рагма, виждах не само Земята, но и обсипания със звезди космос — тази безкрайна пустош. Постепенно ме завладя изумително усещане, породено, без никакво съмнение, от това, че съвсем наскоро се бях избавил от ужасни мъчения. Изпитвах едва ли не метафизично удовлетворение на своите акрофилни стремежи в съчетание с умора, която бавно и неумолимо сковаваше цялото ми същество.

Никога досега не се бях издигал на подобна височина сред космическите простори — мащаби, които съзнанието ми отказваше да възприеме. Така ме завладя красотата на тези първични и вечни неща, че неволно си припомних стихчетата, които бях нахвърлил отдавна — на едно упражнение по математика — под влиянието на неочаквано споходилата ме муза.

*Лобачевски красавица гола видял,
с извивки и линии, за каквито мечтал.
Нозете ѝ стройни в безкрая стърчат,
и там, де пресичат се, вопли ечат.*

*Триъгълник малък местото краси,
където пергела си Риман заби!
Прекрасни две елипси той начертал,
изящни хиперболи от мъж закопнял.
Светът е извивки — ме учат сега,
по правите ти не изпитвай тъга.
Да можех аз само преди да умра,
с очите на Лобачевски да зърна света.*

Унасяше ме. Периодически губех и идвах в съзнание и нямах никаква представа за хода на времето. От часовника ми, разбира се, нямаше особена полза. С всички сили се стараех да не потъвам отново, най-вече за да не пропусна естетическото удоволствие от развитието на събития, за които нямах никаква вина.

Нямах ни най-малка представа дали моите спасители са наясно с това, че ги подслушвам, докато се излежавях в полюшващия се хамак. Впрочем, дори да се досещаха, фактът, че разговаряха на някакъв извънземен език вероятно ги изпълваше с чувство за сигурност. Малко по-рано бях направил откритието, че с едно съвсем леко съсредоточаване мога да разбирам всяка тяхна дума — откритие, което би изненадало повече тях, отколкото мен.

Ще се спра малко по-конкретно на този феномен: достатъчно бе да се заслушам напрегнато в разговора и думите започваха да подскачат около мен като немирни пъстърви в планински поток. Постепенно взех да следя течението на този поток, и тогава смисълът на онова, което казваха, започна да изпълва съзнанието ми. Как обаче ставаше всичко това нямах никаква представа.

Не бих казал, че диалогът им се отличаваше с особено изящество. Далеч по-завладяващо бе да наблюдавам как се оформя поредния циклон над южния полюс, закривайки с мътните си облаци белия континент отдолу. Само дето малко се безпокоях дали неусетно не съм развил и телепатични способности. Да речем, под влияние на страшното усамотение, в което бях изпаднал — един напълно безпомощен човек в компанията на двама извънземни. Или пък някой от тях умееше да предава мисли от разстояние?

Не, не беше това, сигурен бях. Нищо телепатично нямаше в начина, по който възприемах езика им. Речта им ставаше все по-разбираема — сега вече долавях отделни фрази и думи, а не само общия смисъл на разговора. Не четях мисли.

Тогава — какво?

Чувствайки се така, сякаш извършвам светотатство, аз прокудих усещането за покой и блаженство и извиках на помощ оскъдните си способности за логическо разсъждение. „Мисли, дявол да те вземе! Мисли! — наредих на закърнялата си мозъчна кора. — Размърдайте се, мозъчни гънки!“

Постепенно се върнах назад — към жаждата, студа, болката, утрото... Да. Австралия. Там се започна...

Уомбатът успя да убеди кенгуруто, чието име, по-късно узнах, е Чарв, че за момента имам повече нужда от вода, отколкото от сандвич с фъстъчено масло. Чарв бе длъжен да признае, че дребосъкът познава по-добре проблемите на човешката физиология и измъкна манерка с вода от кожената си торбичка. Уомбатът, чието име се оказа Рагма, изхлузи косматите си ръкавици — оголвайки мънички шестопръсти ръчички с по два срещулежащи палци — и се зае да ме пои. Докато вършеше тази сравнително приятна процедура, се досетих, че двамата трябва да са извънземни полицаи, дегизирани като местната фауна. С каква цел — оставаше неясно.

— Имаш късмет, че... — подхвърли Рагма.

След като приключих с гълтането, им заявих:

— Сега вече разбирам смисъла на израза „чужда гледна точка“. Вие двамата трябва да принадлежите към някоя раса на мазохисти.

— Сред повечето разумни същества е прието да се благодари на тези, които са им спасили живота — отвърна Рагма. — Освен това, не изчака да завърша изречението: „Имаш късмет, че се случихме наблизко.“

— И аз няма да остана длъжен. Благодаря. Но случайността е като ластика — разтеглиш ли го прекалено и неминуемо се къса. Простете ми, но имам подозрение, че нашата среща не е съвсем случайна.

— Тази нелепа подозрителност ми се струва обидна — каза Рагма — след всичко, което направихме за теб. Май са се излъгали за размерите на присъщия ви цинизъм.

— Кой са се излъгали?

— Не ми е разрешено да ти разкривам подробности — каза уомбатът.

За да задуши в зародиш моята реплика той побърза да ми затвори устата с поредната порция вода. Поне имах време да обмисля чутото.

— Но това е направо смешно! — възкликнах сподавено, когато ме остави да подишам.

— Напълно съм съгласен — бе хладният отговор. — Но след като се озовахме тук, скоро всичко ще си застане по местата.

Надигнах се изтощено, протегнах скованите си мускули, но почти веднага бях принуден да приседна на един камък, тъй като ми се зави свят.

— Добре де — рекох помирително докато тършувах из джобовете за цигари. Бяха съвсем смачкани. — Разяснете ми в такъв случай, какво имате право да ми съобщавате? И какво нямате.

Чарв извади пакет цигари — от тези, които пушех — и ми го подхвърли. Все от същата космата торбичка.

— Гледам, че не можеш без тях — рече той.

Кимнах, отворих пакета и запалих една.

— Задръж го — допълни той. — Аз лично пуша лула. Е, нещо от тоя сорт. Длъжен съм да те уведомя, че в момента се нуждаеш много повече от храна и течности, отколкото от никотин. Държа под наблюдение някои показатели на твоята съдова система и метаболизма с едно малко устройство, което е тук, в мен...

— Не му обръщай внимание — прекъсна го Рагма, взе си една цигара и я запали по някакъв невъобразим начин. — Чарв е хипохондрик. Ако питате мен, нека първо се приберем на кораба и тогава ще си бъррим. Опасността все още не ни е подминала.

— Кораб ли? Какъв кораб? Къде е?

— Но около четвърт миля оттук — каза Чарв. — Рагма е прав. По-добре да тръгнем незабавно.

— Май не ми остава друго, освен да повярвам на думите ви — признах си аз. — Точно мен сте търсили, нали?

Знаете името ми. Изглежда са ви известни и други неща за мен...

— Което значи, че сме отговорили на твоя въпрос — отвърна Рагма. — Имахме причини да смятаме, че се намираш в опасност. И се оказахме прави.

— Как? Откъде сте разбрали?

Двамата се спогледаха.

— Съжалявам — обади се Рагма. — И това също.

— Това също какво?

— Нямаме право да ти кажем.

— И кой е този, дето разрешава и забранява?

— И това също.

Въздъгнах.

— Добре. Да се надяваме, че ще ми стигнат силите да допълзя до този ваш кораб. Скоро ще узнаем.

— Ето, че се разбрахме — кимна Чарв и също се изправи.

Този път се чувствах малко по-уверено. Чарв ми даде знак да го следвам, обърна се и запристъпва неловко с походка, която далеч не напомняше тази на едно нормално кенгуру. Поех след него, а Рагма крачеше редом с мен. Той също се придвижваше на задните си крака.

Местността бе сравнително равна и не ни затрудняваше особено. След няколко минути в главата ми се появиха неясни мисли, свързани със сандвича с фъстъчено масло. Преди да споделя с тях възможността да подобря състоянието си, Рагма извика нещо на иноземски. Чарв му отвърна в същия стил и ускори крачка.

Рагма се обърна към мен:

— Ще изтича напред да подготви кораба, та като стигнем да можем да излетим веднага. Никак няма да е зле, ако се движиш по-бързо.

— За къде толкова бързаме? — попитах, след като се постарях да изпълня молбата му.

— Не искам да се хваля, но притежавам доста остър слух — обясни ми Рагма. — Благодарение на него току-що установих, че Зимайстер и Бъклер са се вдигнали във въздуха. Възможностите са две — или си тръгват, или ще продължат да те търсят. Винаги очаквай най-лошото.

— Доколкото разбирам, говориш за двамата неканени гости, чиито имена ти е разрешено да споменеш. Те кого представляват?

— Те са динбати.

— Динбати ли?

— Антисоциални елементи, съзнателно нарушаващи законите.

— А, бандити. Е, това и аз го зная. Какво можеш да ми разкажеш за тях?

— Мортън Зимайстер — каза той, — е отдавна в този бизнес. Това е онзи, с по-едрото тяло и светлата коса. Предпочита да стои далеч от мястото на събитието и наема посредници, които да му вършат черната работа. Другият, Джейми Бъклер, е от същия дол дренки. Стар познайник на Зимайстер, но наскоро получи повишение — сега отговаря за тялото му.

Моето собствено тяло започна отчаяно да протестира срещу ускоряването на хода и чак сега си дадох сметка какво бучи в ушите ми — беше шумът на собствената ми пулсираща кръв, освен ако не доближавахме някоя река или водопад. Рагма премахна всички съмнения.

— Насочват се насам — осведоми ме той. — В състояние ли си да тичаш?

— Ще се опитам — бе всичко, което можах да кажа. Спуснахме се, сетне поехме нагоре. Едва сега зърнах онова, което наричаха кораб — приплесната камбана от сребристосив метал с няколко квадратни отвърстия в корпуса и гостоприемно разтворен люк... В същия миг първата черна вълна заля съзнанието ми. Дробовете ми работеха като пробит акордеон във вихъра на полска годявка и аз почувствах, че се задава втората — по-страшна вълна. С нея щях да потъна, знаех си.

След това дойде познатото премигване — реалността започна да се отдръпва. Кръвта напускаше мозъка ми, оттичайки се надолу по безкрайните спирали на червата, а аз можех само да се ядосвам от невъзмутимото поведение на хидравличното устройство, което правеше с тялото ми каквото си пожелае. Долових няколко изстрела въпреки бученето в ушите ми, тих пукот като от некачествена филмова лента, но дори това не беше в състояние да ме върне обратно. На кого да се опреш, когато те предава собственият ти адреналин?

Ужасно много ми се искаше да достигна онзи люк и да се пъкна в него. Беше съвсем близко. Ала знаех, че няма да ми се отдаде. Какъв абсурден начин да умреш. И колко близко бях само до момента на истината... колко близко...

— Идвам, идвам! — извиках на неясната сянка до мен, но не знаех дали думите са напуснали дробовете ми.

Отново изстрели, досущ като разцъфващи пуканки. Последни десет метра, последни осем метра... сигурно така обявяват коментаторите от хиподрума... Вдигнах ръце, за да предпазя лицето си, и паднах ничком. Не знаех дали ме е засегнал някой куршум — после щях да се безпокоя за тези неща — и потънах в безформената пустош, която мигом замени земята, шумовете, опасността и преследването.

* * *

Казвал ли ви е някой, че пробуждането е като смяна на сезони — менят се цветовете, идват и си отиват сенки, проблясват светлини, а всичко останало балансира зад някаква невидима преграда.

Болката върви със светлината. С мрака иде покоят...

— Чуваш ли ме, Фред?

— Да... — това е моят глас.

— По-добре е...

— Какво... кой?

— Тихо... не говори... не се издавай...

— Къде съм?

— Тихо, изключи гласа...

— Не разбирам.

— Друг път ще разбереш. Сега запомни това: член 7224, алинея трета. Кажете го.

— Член 7224, алинея трета. Защо?

— Ако поискат да те вземат с тях — а те сигурно ще поискат — кажи им го. Запомни ли?

— Да, но...

— Другото после.

Сенки и светлини. Ярко, по-ярко, гладко, по-гладко. Твърдо. Чисто.

И ето ме излегнат в хамака, Първи период на пробуждане:

— Как се чувстваш? — пита ме Рагма.

— Уморен, слаб, още жаден.

— Напълно разбираемо. Ето, пийни това.

— Благодаря. Какво стана? Уцелиха ли ме?

— Да, два пъти. Все повърхностни рани. Ние отстранихме повредите. Раните ще зараснат до няколко часа.

— Няколко часа? А колко са изминали откакто излетяхме?

— Три, приблизително. Пренесох те на борда, след като падна. После излетяхме, оставяйки зад нас преследвачите, континента Австралия и вашата планета. Сега сме в орбита около Земята, но скоро ще я напуснем.

— Знаеш ли, излиза че си доста по-силен, отколкото изглеждаш на пръв поглед.

— Така излиза.

— И къде възнамерявате да ме откарате?

— На друга планета — много дружелюбна. Името ѝ няма да ти говори нищо.

— Защо?

— Така трябва. На първо място, защото се касае за твоята безопасност. Освен това разполагаш с информация, която ни е необходима в настоящото разследване. Изглежда има и други желаещи за тази информация. Те са причината пребиваването ти на твоята родна планета да е свързано с опасности. Затова решихме да те преместим на друго място. Едва ли има по-прост начин за решаване на проблема.

— Не беше ли редно първо да ме попитате? Не искам да кажа, че пак съм неблагодарен заедно с вас, но... каква е тази информация? Ако е същото, заради което ме разпитваха Зимайстер и Бъклер, боя се, че няма да съм ви от полза.

— Опираме се на едно предположение. Според нас, споменатата информация се съдържа в подсъзнанието ти. Най-добрият начин да я извлечем е с помощта на телепатичен аналитик. Там, където отиваме, ги има много.

— И колко дълго ще останем там?

— Ти ще останеш, докато приключим с разследването.

— Добре де, кога ще приключи това разследване?

Рагма въздъхна и поклати глава.

— Трудно е да се каже за момента.

Почувствах, че отново ме обгръща мрак, който, кой знае защо, напомняше докосването на котешка опашка. Не! Не бива да им позволя да ме отведат неизвестно къде и за незнайно какъв период от време. Именно в този момент разбрах какво изпитва човек на смъртно легло

— незавършени дела, дреболии, на които обезателно трябва да обърне внимание, преди да си иде: да напише писмо, да си уреди сметките, да свърши книгата, лежаща на масичката... Ето аз, например. Ако изчезна по време на семестъра, увисват на косъм моята академична кариера и финансовото ми състояние. Кой ще повярва на подобни обяснения? Не бива да им позволявам да ме отвеждат. Трябва да се действа бързо.

— Съжалявам — промърморих, — но това е невъзможно. Не мога да тръгна с...

— Боя се, че трябва. Друг начин няма.

— Не — поклатих глава, завладян от паника. — Не... вие не можете...

— Доколкото ми е известно, във вашето законодателство съществува подобна кауза. Нарича се „задържане с цел съхраняване на личната безопасност“.

— А какво ще кажете за член 7224, алинея трета? — изстрелях аз, без да вярвам на ушите си.

— Какво каза?

— Чу ме добре — промърморих аз. — Седем... две... две... четири. Алинея трета... Това е всичко.

Защото пак изгубих съзнание.

* * *

И отново повтарящите се цикли — от съзнание до тъмнина — двете само на крачка една от друга. Така продължи още няколко пъти, преди напълно да дойда на себе си и да се заема със съзерцаването на Калифорния. Постепенно започнах да долавям откъслечни фрази от спора, но ги възприемах равнодушно и някак отдалече. Изглежда двамата бяха ужасно притеснени от нещо, което им бях казал.

Ах, да...

Член 7224, алинея трета. От разговора им стигнах до извода, че става въпрос за прехвърлянето на разумни същества от тяхната родна планета с или без тяхното съгласие. Галактическият протокол, подписан от света на моите спасители, беше за тях нещо като междузвездна конституция. В моя случай обаче съществуваха цял куп неясни моменти, които можеха да бъдат тълкувани по различен начин.

В част от тях не се изискваше моето съгласие — например при карантина, заплаха за „междузвездната сигурност“, военни действия и други такива неща. Повечето от тях бяха дискутирани надълго и нашироко по време на спора. Ако се съди по всичко това, изглежда бях докоснал цял куп извънредно деликатни въпроси — най-вече в светлината на последните им преживявания на планетата Земя. Рагма продължаваше да настоява, че ако се възползват от едно от изброените изключения и ме отведат въпреки волята ми от Земята, сенатът ще одобри действията им. Ако пък се стигне до съд и им бъде предявено обвинение, той се съмняваше, че ги очакват съдебни санкции, тъй като двамата са само оперативни работници, а не някакви си там юристи. Чарв пък беше на мнение, че подобен подход може да им донесе страшни неприятности и все се вайкаше, че не са взели споменатия телепат-аналитик, който можел да ми внуши желание да тръгна с тях. Говореше така, сякаш всеки телепат е в състояние да го направи.

Последното предложение страшно ядоса Рагма. В този случай моите права щели да бъдат нарушени в друг аспект, да не говорим за укриване на улики. Той никога нямало да се съгласи на участие в подобно нещо. Ако ще ме вземат със себе си, Рагма искал солидна съдебна защита зад гърба си и нищо по-малко от това.

На този етап двамата отново се заеха да преразглеждат всички възможни изключения, да премислят всяка дума, да уточняват отделните фрази и непрестанно се прекъсваха и надвикваха, сякаш бяха двойка йезуити, талмудисти^[1], редактори на речник или апостоли на неокритицизма. А корабът кръжеше около Земята.

Беше значително по-късно, когато Чарв неочаквано зададе въпроса, безпокоящ ме от доста време насам.

— А къде всъщност е чул за член 7224?

След което двамата доближиха хамака, закривайки ми гледката към нос Хатерас, тъкмо когато там се формираше поредния циклон. Като видяха, че лежа с отворени очи, двамата закимаха енергично и по всичко изглежда тази мълчалива пантомима целеше да ме увери в тяхната добра воля и да изрази безпокойство за собственото ми здраве.

— Добре ли си почина? — попита ме Чарв.

— Не ще и дума.

— Вода?

— Да, моля.

Пийнах.

— Сандвич?

— Да, благодаря.

Подадоха ми и аз започнах да се храня.

— Много сме обезпокоени за твоето здраве. Все още не знаем как да постъпим с теб.

— Много мило от ваша страна.

— Чудехме се за нещо, което подхвърли преди известно време, когато ти предложихме убежище на нашата планета за времето на това съвсем рутинно разследване на случая. Стори ни се, че малко преди да загубиш съзнание, цитира един раздел на галактическия кодекс. Не бяхме съвсем сигурни, тъй като си мърмореше под носа. Него ли имаше пред вид?

— Аха.

— Ясно... — рече Чарв и си нагласи очилата. — Ще бъдеш ли така добър да споделиш с нас по какъв начин си се запознал с него?

— Подобни неща се разпространяват бързо из академичните среди — подхвърлих аз, надявайки се да се отърва с някоя обща забележка.

— Напълно възможно — отбеляза Чарв, преминавайки отново на иноземния език. — Някои техни учени вече работят върху превода. Нищо чудно да са го завършили и да са пуснали неофициално издание за вътрешна консумация. Да си призная, това не е от моята компетентност.

— Едно обаче е сигурно. Ако някога организират курс върху галактическия кодекс, тоя тип ще е първият, който ще се запише в него. Ама като нямаме късмет... — Сигурно си даваш сметка обаче — продължи Чарв, като премина на английски, — че вашата планета все още не е подписала съглашението.

— Разбира се — отвърнах. — Но аз по-скоро съм обезпокоен от последствията, които могат да имат вашите действия върху вас самите.

— Вярно, вярно... — кимна тъжно Чарв и погледна Рагма. Той пък реши, че е дошъл неговия ред.

— Господин Касиди — започна съвсем официално, — ще се постарая да бъда пределно ясен. Ние сме представители на закона — ченгета, както се изразихте вие, и от нас се иска да си свършим работата. Искрено съжалявам, че не можем да ви запознаем с всички

подробности, в противен случай лесно щяхме да ви убедим. Така или иначе, вашето присъствие на Земята би създадо значителни затруднения, докато отсъствието ви — обратно — ще ги премахне. Както вече ви осведомихме, оставането ви на родната планета е свързано с големи опасности, което пък води до напълно естествения извод, че всички страни само ще спечелят, ако се съгласите на една малка ваканция.

— Съжалявам — рекох.

— Тогава — продължи той, — може би ще ми позволите да апелирам към вашата суета и любовта ви към приключенията, така характерна за всички примати. Пътешествие от подобен род би струвало цяло състояние, ако решите да го плащате от джоба си, да не говорим, че ще видите неща, каквито нито един представител на вашата планета не е зървал.

Трябва да призная, че този път уцелиха струната. В друго време и при други обстоятелства сигурно не бих се поколебал. Но вече бях наясно с чувствата, които ме вълнуваха. Без никакво съмнение липсваше нещо много важно в тази поредица от случайни обстоятелства — неразделна част от която бях станал и самият аз. Бях убеден, че единствения начин да разкрия цялата истина е като остана на Земята и се заема собствено лично с разследването. А и се съмнявах, че някой друг би се погрижил за интересите ми така, както самият аз бих се погрижил.

— Много съжалявам — повторих искрено.

Рагма въздъхна, обърна ми гръб и се загледа в синкавото кълбо под нас.

— Големи инати сте това земляните — произнесе накрая. А след като не отговорих, продължи: — Но и ние не падаме по-долу. Щом настоявате, ще ви върнем обратно. И все пак ще намеря начин да постигна онова, за което ни отказвате съдействие.

— Какво искате да кажете?

— Ако имате късмет — довърши той, — ще доживеете мига, когато ще съжалявате за своето решение.

[1] привърженици на еврейско религиозно учение — бел.?прев.?

↑

ГЛАВА 5

Докато висях в пространството и налягах мишци, за да компенсирам махаловидните движения на въжето, аз разглеждах монетата с обърнатия наляво профил на Линкълн. Изглеждаше точно така, както би изглеждало всяко пени в огледало — с обърнати наопаки букви и прочие... Само дето лежеше на собствената ми длан.

Встрани и под мен, на няколко стъпки от пода, продължаваше да бръмчи машината на Рьониус — общо три корпуса, подредени в линия върху овална платформа, въртяща се бавно в обратна на часовниковата стрелка посока. В краищата на двата външни корпуса бяха монтирани оси — едната вертикална, другата хоризонтална — около които се въртеше лента, широка метър и прегъната като равнината на Мъобиус. Лентата изчезваше в широко и тъмно отворстие, над което като капак се издигаше някакъв машинен елемент, напomniaщ грамадна извита длан.

Свих колене, опрях пети в един от възлите на въжето и започнах бавно да се поклащам, докато не след дълго се озовах над отворстието, водещо към централната част на машината. Тогава се спуснах надолу, хвърлих монетата върху лентата, отново разклатих въжето и поех обратния път през пространството. При следващия мах на въжето стигнах до края на лентата и сграбчих монетата в мига, когато се появи отвътре.

Резултатът нямаше нищо общо с очакванията ми. Ни най-малко.

При първата си поява от машината изображенията върху монетата бяха обърнати наопаки. Предположих, че след повторното пътешествие тя ще се върне към нормалното си състояние. Вместо това държах в пръстите си метален диск, чиято рисунка повтаряше до най-малки подробности оригиналната, само че не беше релефна, а по-скоро гравирана. Същото бе положението и от другата страна, а зъбчетата по края бяха превърнати във вдлъбнатини, като че отгоре им бе преминал влак.

Странно, много странно. Трябва да опитам поне още веднъж и да видя какъв ще е резултатът. Изправих се, стиснах здраво въжето с колене и се помъчих да придам нова посока на хаотичното люшкане.

За един кратък миг погледнах нагоре в мрака, където се криеше напречната греда с прехвърленото през нея въже, на което подскачах като някоя марионетка. Беше толкова близо до покрива, че се наложи да пълзя по нея увиснал като ленивец.

Бях проникнал в сградата през едно малко прозорче, чиято решетка изпилих, а трите алармени инсталации в първото помещение преодолях с помощта на въжето и елементарните си технически познания от един полузабравен курс по електроника. Главната зала тънеше в мрак, единствената светлина идваше от разположените на нивото на пода прожектори, заобикалящи централната част на експозицията така, че лъчите им да се съсредоточат върху машината. Ниският парапет, който я обграждаше, всъщност скриваше невидимите електронни очи, монтирани да пазят несмуцаван покоя ѝ. Чувствителни датчици в пода и платформата щяха да сигнализират за всеки натиск върху тях. Дори на гредата, на която висях, имаше въртяща се телевизионна камера. Наложих се да я извия съвсем леко, така че пак да следи експозицията, но в южния ѝ край, тъй като възнамерявах да се спусна откъм северната стена. В сградата имаше и охрана, която, за щастие, тъкмо бе приключила с поредната обиколка, а аз не възнамерявах да се задържам дълго време тук. Но всички планове рано или късно стават зависими от волята на случая, факт, върху който почиват богатствата на не една застрахователна компания.

Нощта бе облачна, с лека добавка на хладен ветрец. От устата ми излизаше пара. Единственият свидетел на одевешното ми пълзене по покривите бе една уморена котка, свита край пожарната стълба. Захлаждането датираше от предната вечер — тогава бях пристигнал в града — а решението за моето настоящо пътешествие бе прието в деня преди нея на дивана у Хал.

След като Чарв и Рагма се приземиха — по моя молба — на около петдесетина мили от града в късните часове на нощта, изминах останалия път на автостоп. И добре, че беше толкова късно...

Има една странична уличка, която завършва сляпо в тази, където живея, а моят блок е разположен точно на кръстовището. С което искам да кажа, че прозорците на апартамента ми се виждат от тази

уличка. Беше съвсем естествено да вдигна глава, докато приближавах входа. Прозорците бяха тъмни, което също бе напълно естествено. Празни. Лишени от живот.

Но тъкмо преди да завия зад ъгъла мярнах с крайчеца на окото мигновено проблясване, на което при други обстоятелства сигурно не бих обърнал внимание. Можеше, например, да е рожба на въображението ми.

Не и в този случай. Не и след всичко, което бях преживял през последните дни. Само глупак не би обърнал внимание, рекох си аз, направих кръгом и поех курс на отдалечаване.

Заобиколих квартала и излязох от другата страна на блока. Подминах задния вход, изкатерих се по водосточната тръба и се прехвърлих на пожарната стълба. Изравних се с корнизата, от който бях разговарял преди няколко дни с Пол Байлер, пропъльзах по него и надникнах предпазливо в собствената си спалня. Твърде тъмно, за да се види нещо. А и без това пламъчето на предполагаемата цигара беше блеснало зад следващия прозорец.

Опрях пръсти на стъклото, натиснах рамката и я плъзнах нагоре. Пантите бяха смазани — не обичам да безпокоя съседите, когато се прибирам от нощна разходка.

Изух си обувките и ги оставих на перваза. Почаках няколко минути, докато си възстановя дишането и продължих напред, готов всеки момент да премина към отстъпление. Стараех се да дишам с широко отворена уста. Минута, още една...

Тихо поскърцване на фотьойла в съседната стая — точно колкото да праметнеш крак върху крак. Това означаваше, че неканеният гост се намира в гостната, в дясно от вратата и близо до прозореца.

— Има ли още кафе? — прозвуча груб глас, сякаш да потвърди подозренията ми.

— Мисля, че да — беше отговорът.

— Сипи ми, какво чакаш?

Клокочене на течност. Тракане на капачка.

— Достатъчно — и стъпки.

Въздишка. Драскане на клечка. Отново тишина. Сумтене.

— Голям смях ще падне, ако вече е ритнал камбаната.

— Да бе. Съмнявам се.

— Защо?

— Защото е късметлия. Още като го подуших не ми хареса.

— Вярно. Дано по-скоро намери пътя към дома.

— Виж, тук желанията ни съвпадат.

Този, който седеше в креслото се надигна и се премести до прозореца.

— Колко още ще чакаме, божичко?

— Колкото трябва. Нали си заслужава.

— Да съм го отричал някога? Но колкото по-скоро го сгацим, толкова по-добре.

— Виж, за това може да пие човек.

— Ей, какво държиш там?

— Малко бренди.

— И мълча през цялото време, докато ме наливаше с тая негърска пот?

— Нали все за кафе питаше? Освен това го открих преди малко.

— Я го подай насам.

— Ще ти дам чаша. Малко аристократизъм. Брендито си го бива.

— Сипвай!

Чух как отпушват корковата тапа на моето коледно бренди. След това звън на чаши и отново стъпки.

— Наздраве.

— Хубаво мирише.

— Нали ти казах?

— За кралицата!

— Бог да я пази!

Моите гости отново се настаниха по местата си и притихнаха. Измина приблизително четвърт час, без да помръднат. Аз също.

Накрая се прокраднах безшумно до моя тайник, измъкнах парите, които си лежаха мирно в ботуша, прибрах ги и се върнах при прозореца. Пропълзях навън, обух си обувките и се изкатерих на покрива. Пътьом подплаших някаква суеверна котка, но едва ли можех да я виня.

След като огледах местността около къщата на Хал за нежелано присъствие му позвъних от телефона на ъгъла. Бях изненадан, че вдигна веднага слушалката.

— Да?

— Хал?

— Да. Кой е?

— Приятелчето от покривите.

— Ей, здрасти! В какво си се забъркал сега?

— Де да знаех. Ти не можеш ли да ми помогнеш? Слушай, мога ли да се кача?

— Разбира се, защо не?

— Сега. Не искам да се натрапвам, но...

— Въобще не се натрапваш. Хайде, идвай.

— Има ли нещо?

— Ако питаш мен, не е нищо сериозно. Все пак има някои дреболии... Всъщност, да. Дватамата с Мери открихме някои различия в характерите си и тя ще прекара уикенда при майка си. Аз съм полупиян, което означава, че съм наполовина трезвен. Мисля, че е достатъчно. Ти ще ми разкажеш за проблемите си, а аз — за моите.

— Става. Качвам се след минутка.

— Страхотно. Чакам те.

Изтичах при вратата, натиснах звънеца, бутнах дръжката, качих се на втория етаж и почуках. Секунда по-късно се озовах вътре.

— Брей, каква точност — възхити се той, докато се люшкеше в средата на стаята. — Влизай и се моли.

— В този ред ли?

— Ами да, моли се за благополучието на този гостоприемен дом. Сигурно ще ми е от полза.

— Да бъде благословен — произнесох тържествено и влязох. — Съжалявам, че имаш неприятности.

— Ще отминат. Всичко започна от една прегоряла вечеря и закъснение за театър. Дреболии и глупости. Помислих, че е тя, когато позвъни. Май утре ще трябва да ѝ се извиня. Дано махмурлука придаде необходимото скръбно звучене на гласа ми. Ти к'во пиеш?

— Не ми се... О, да върви по дяволите! Ти на какво си?

— Капка сода в море от скоч.

— На мен обратното.

Настаних се в един широк, удобен фотьойл. Хал се върна след минутка с голяма чаша, от която побързах да отпия юнашка глътка. Той се присъедини към мен, след което попита:

— Наскоро да си извършвал някоя чудовищна постъпка?

Поклатих глава.

- Аз съм жертва, а не палач. Да не си чул нещо?
- Нищо особено. Хората ме питат за теб, но не казват нищо.
- Хората? Кои по-точно?
- Ами... курсовият ти ръководител, Денис Уексрот...
- Той пък какво иска?
- Интересуваше се от твоя индивидуален проект в Австралия.
- Бъди по-конкретен.
- Питаше къде си. Вълнуваше го точното място на разкопките.
- Ти какво му каза?

— Че не зная, което си беше самата истина. Говорихме по телефона. Малко след това намина да ме посети и си водеше компания — някакъв тип на име Надлер. Показа ми удостоверение, че е от Държавния департамент. Искал да сподели с мен опасенията си за възможността да си забъркан в кражбата на особено ценен предмет, от което можел да избухне международен скандал.

Промърморих нещо нецензурно.

— Да, и аз си помислих същото — каза Хал. — Настоявах да изстискам от паметта си всичко, което би могло да уточни местонахождението ти. Много ми се искаше да ги пратя за зелен хайвер — например в Тасмания. Но да ти призная, ме беше страх. Не знаех какво може да се очаква от тях. Затова държах на тезата, че не сме се виждали преди твоето заминаване.

— Това добре. Всъщност кога се случи?

— Около седмица след като замина. Тъкмо бях получил картичката ти от Токио.

— Аха. И това ли е всичко?

— Не, за Бога. Това беше само началото.

Гаврътнах още една солидна глътка.

— Надлер цъфна отново на следващия ден — да ме питал дали не съм си спомнил още нещо. Вече ми бе дал телефонния си номер, на който да го търся, ако се обадиш отнякъде. Бях малко ядосан и го отрязах. Тая сутрин пак се появи и ми изнесе цяла лекция за това, че ако им сътруднича само мога да ти помогна и тъй нататък. Някой ги беше осведомил за шума около твоето изкачване на Сиднийската опера, но ти вече беше духнал към пустинята. Какво е историята с тая опера?

— По-късно ще ти разкажа. Продължавай. Или свърши?

— Ами. Пак се ядосах и му креснах да се маха. Обаче имаше и други. Поне половин дузина непознати ми звъняха, настоявайки, че трябва да ги свържа с теб и че било въпрос на живот и смърт. Никой от тях не пожела да ми каже причината, нито каза нещо за себе си, за да изясним с кого си имаме работа.

— Да изясним? Не си се опитвал да ги издирваш, нали?

— Не аз. Детективът.

— Какъв детектив?

— Вече стигам и до него. През последните две седмици три пъти прониквах в квартирата ми — все когато няма никой. Естествено, че се обадох в полицията. Самият аз не ги свързвах с телефонните разговори, но след третия случай детективът ме помоли да му разкажа за всички необичайни неща, които са ми се случили напоследък. Едва тогава си спомних за подозрителните типове, които непрекъснато звънят и питат къде е моят приятел. Някои от тях ми бяха оставили телефонни номера и детективът се зае да ги провери. Оказа се, че са на разни кафенета и ресторанти.

— Нещо откраднаха ли?

— Не. Това също го озадачи.

— Ясно. Някой да се е обръщал към теб със странни въпроси — без да имат връзка с мен? Да са те питали, например, за камъка на Байлер?

— Не. Но сигурно ще ти е интересно да узнаеш, че докато те нямаше разбиха и неговата лаборатория. Никой не може да каже със сигурност дали е изчезнало нещо. Що се отнася до камъка, не бих казал, че са ме подпитвали за него, но около мен постоянно се въртяха най-различни хора. Може би са свързани с взломове в жилището ми. Отначало не им обръщах особено внимание. Постепенно обаче взех да забелязвам някакъв тип с незабележима външност да се мъкне след мен. Първото, което си помислих бе, че нервите ми започват да издишат. По-късно взех да се усещам, но бях изпуснал момента. Изчезна веднага след като се появи полицията — той допи остатъка, а аз надигнах моята чаша. — Горедолу това е всичко. Дай да ти сипя още едно и ще ми разкажеш за твоите прежеждия.

— С удоволствие.

Запалих цигара и потънах в размисъл. Във всичко това имаше някаква логика и вече не се съмнявах, че Звездният камък е ключът

към загадката. Съществуваха твърде много улики и странични разклонения, за да подложат всичко на обстоен анализ. Имах чувството, че ако знаех малко повече за камъка, събитията от последните дни щяха да ми се представят в съвсем друга светлина. Така се роди и списъкът с най-належащите задачи.

Хал се върна с чашите, подаде ми моята и седна.

— Така. След всичко, което ми се случи, съм готов да повярвам и в най-фантастичната история, чула от теб.

Разказах му всички приключения след пристигането ми в Австралия.

— Не ти вярвам — заключи той.

— Не мога да ти предам спомените си по друг начин.

— Добре, добре. Смахната история. Напълно ти прилича. Не искам да се обиждаш. Почакай да си замъгля още малко мозъка и тогава ще ми е по-лесно да ти повярвам.

Той отскочи до кухнята за поредната порция и чак тогава осъзнах, че съм прехвърлил мярката. Беше ми все едно. Нямах никаква представа за часа.

— Сериозно ли говореше? — попита ме, като се върна.

— Напълно.

— Значи онези двамата още са в твоя апартамент?

— Възможно е.

— Защо не позвъниш в полицията?

— О, стига, моля те. Ако питаш мен, нищо чудно те самите да са от полицията.

— И вдигат тостове за кралицата?

— Може да става дума за някаква тяхна кралица. Нямам понятие. Все още не съм обмислил всички неща.

— Напълно те разбирам. С какво мога да ти помогна?

— Мисли. Всички знаят, че те бива в оригиналните идеи. Време е да излюпиш нещо необикновено.

— Ей сега — обеща той. — Ако питаш мен, всичко се върти около онези копия на Звездния камък. Какво толкова има в него?

— Предавам се. Кажете ми.

— Не зная. Да опитаме да обобщим всичко, което ни е известно за него.

— Добре. Оригиналът пристигна тук като част от програмата за културен обмен. Пишеше, че бил реликва, уникален образец с неизвестно предназначение — най-вероятно декоративно — открит сред руините на една изчезнала цивилизация. Учените предполагат, че е с изкуствен произход. Ако е вярно, тогава Звездният камък може да се окаже най-древния предмет в галактиката, създаден от разумни същества.

— Което го прави безценен.

— Именно.

— Ако бъде изгубен или разрушен, направо ще ни изритат от програмата за културен обмен.

— Напълно възможно...

— Какво ти възможно! Това е самата истина. Проверих. В нашата библиотека има пълен превод от спогодбата за културен обмен, а тази история толкова ме заинтригува, че си направих труда да го прочета. Ще свикат съвета и всички негови членове ще гласуват нашето изключване.

— Добре, че не е нито изгубен, нито унищожен.

— Да. Просто прекрасно.

— А Байлер как се е добрал до него?

— По линия на ООН предполагам. Потърсили са го, за да изработи дубликати, направил ги е, а после е станала грешка.

— Трудно ми е да повярвам, че може да се случи с нещо толкова ценно.

— Добре де, може грешката да е била преднамерена.

— Как ще го обясниш?

— Представи си, че са му дали камъка, а той вместо да им върне оригинала и едно копие е предал две копия. Нищо чудно, ако е искал да го задържи по-дълго и да го подложи на сериозни изследвания. Би могъл да го подхвърли, след като приключи с експериментите или — ако го разкрият — да заяви, че е сгрешил. Никой не би вдигнал шум около една толкова деликатна тема, а и операцията, вероятно, е била строго секретна. Впрочем, не е изключено просто да ми се е развинтило въображението. Нашият приятел би могъл да получи камъка по съвсем легален път и да го изучава по поръчка на правителството. Каквато и да е истината, едно знаем със сигурност — в даден момент Звездният камък е бил на разположение на Байлер.

— В това няма съмнение.

— А после — изчезнал. Сигурно го е изхвърлил с неудачните образци и по погрешка го е дал на нас...

— На теб, приятелче, на теб — поправих го аз. — И не беше грешка.

— Пол е стигнал до същия извод — продължаваше Хал, без да обръща внимание на намеците ми. — Изпаднал е в паника, започнал е да го търси и в процеса на това търсене здравата ни раздруса.

— Но все нещо трябва да го е пришпорило.

— Някой е открил фалшификата и е поискал оригинала. А като го потърсили — вече го нямало.

— След което Пол умира.

— Нали каза, че двамата, които са те разпитвали в Австралия, почти признали участието си в неговата трагична кончина?

— Зимайстер и Бъклер. Така беше.

— А дегизираният уомбат ги нарекъл динбати.

— Бандити. Продължавай.

— ООН информира за случилото се представителите на всички страни и на сцената изниква Държавният департамент. Изглежда обаче отнякъде е изтекла информация и Зимайстер решил сам да открие камъка и да прибере голямата печалба. Награда, искам да кажа.

— Всичко това наистина притежава някакъв свой, сюрреалистичен смисъл. Давай нататък.

— Камъкът значи е у нас, и всички го знаят. Ние нямаме представа къде е, но никой не ни вярва.

— Кой са „всички“?

— ООН, момчетата от департамента, бандитите и извънземните.

— Е да, ако приемем, че извънземните са били информирани, това обяснява появата на Чарв и Рагма — с всички техни разговори за секретност и безопасност. Друго обаче не ми дава мира. Те бяха абсолютно уверени, че зная точното местонахождение на камъка, без да го подозирам. Смятат, че биха могли да извлекат тази информация от подсъзнанието ми с помощта на някакъв телепат-аналитик. Интересно откъде им е дошла подобна идея?

— Тук ме закова. Може би са елиминирали всички други възможности. А може и да са прави. В края на краищата, този камък в един момент направо се изпари. Чудя се...


```

: : : : :
: : :
: : : ЧУВАШ           ЛИ           МЕ,
ФРЕД?: : : : :
: : :
: : :
: : : ДА: : : : :
: : :
: : : ДОБРЕ: : : : :
: : :
: : : КОЙ           СИ
ТИ?: : : : :
: АЗ   СЪМXXXXXXXXXXXXXXXXXX   :   ЧУВАШ   ЛИ   МЕ,   ФРЕД?
: : :
: : :
: : : ДА.           КОЙ           СИ           ТИ?
: : :
: : : АЗ СЪМXXXXXXXXXXXXXXXXXX   :   АXXXXXXXXXX ЧЛЕН 7224 АЛИНЕЯ
ТРЕТА
АЗ           ТИ           ГО           КАЗАХ
: : :
: : : РАЗБРАХ
: : :
: : :
: : :
: : :
: : : МОЖЕШ           ЛИ           ДА           НАМЕРИШ           N-МЕРЕН
ПРЕОБРАЗОВАТЕЛ?: : : : :
: : : НЕ: : : : :
: : :
: : : МНОГО           Е
ВАЖНО: : : : :
: : : ИЗКЛЮЧИТЕЛНО
НЕОБХОДИМО: : : : :
: КАКВО           ПО           ДЯВОЛИТЕ           Е           N-МЕРЕН
ПРЕОБРАЗОВАТЕЛ?: : : : :
: : : НАЗВАНИЕТО
СЪОТВЕТСТВАXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXX НА МАШИНАТА НА РЪОНИУС : : : : : КОЯТО
СЕ: : : : :
: : :

```

```

:::
ЗНАЯ                                КЪДЕ                                СЕ
НАМИРА: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::
::: :::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::: ИДИ
ПРИ
МАШИНАТА      НА      РЪОНИУС      И      ПРОВЕРИ      ПРЕОБРАЗУВАЩАТА
ПРОГРАМА: ::::::::::::::::::::
::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::КАК?
::: ::::::::::::::::::::::::::::
::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::
:::
:::КАТО ПРОСЛЕДИШ ПОСЛЕДОВАТЕЛНИТЕ ПРЕОБРАЗУВАНИЯ НА НЯКОЙ
ПРЕДМЕТ
ПРЕМИНАВАЩ                                ПРЕЗ
МОБИЛАТОРА: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::
::: ::::::::::::::::::::КАКВО                                Е                                ТОВА
МОБИЛАТОР?: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::
::: :::ЦЕНТРАЛНАТА ЧАСТ НА МАШИНАТА, ПРЕЗ КОЯТО ПРЕМИНАВА
ПОДВИЖНАТА
ЛЕНТА: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::
:::
НЕВЪЗМОЖНО Е ДА СЕ ДОБЛИЖА ДО МАШИНАТА. ТЯ СЕ
ОХРАНЯВА: ::::::::::::::::::::
::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::
:::
::: :::::::::::::::::::::ЖИЗНЕНО
ВАЖНО: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::
:::ЗАЩО?: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::
:::
::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::
:::
::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::ЗА
ДА
::: :::::::::::::::::::::ПРЕОБРАЗУXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXX
ДАПРЕОБРАXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXX
ДАXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXX
::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::
:::
::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::
:::

```


oo
ooo

Валеше дъжд — еднакъв за достойните и недостойните, също както сияеше слънцето. Когато се промъквах през прозореца то блестеше в очите ми. Навярно принадлежа към достойните — или просто имам късмет — защото не само че нямах махмурлук, но и се чувствах чудесно. Полежах известно време, заслушан в кънтящото в съседната стая хъркане на Хал. Най-сетне взех да осъзнавам кой съм и къде се намирам, станах, отидох в кухнята, поставих кафеника на котлона и влязох в банята да взема освежаващ душ.

Дали от комбинацията на никотин и кофеин, или от покачването на кръвната захар, но докато седях и събирах късче по късче спомените си от изминалата нощ, нещо прониза черния мехур в мен. Между глътка кафе и поредното дръпване на цигарата постепенно изплува онова, което бях преживял — далеч по-ясно и отчетливо от филм на ужасите на голям екран.

След като веднъж бях решил да приемам за естествени дори най-необяснимите събития, не ми оставаше нищо друго, освен да ограничавам размишленията си в рамките на позитивната реакция. Така или иначе, беше ми омръзнало всичко наоколо да се случва, без да проявявам ни най-малка инициатива. Ето защо сгънах одеялото и го положих до изрядно опънатата възглавница. Приключих с кафето, откъснах парченце хартия и надрасках следната бележка: „Хал — благодаря. Ще бягам да свърша една работа. Хрумна ми снощи. Много е шантава. Ще ти се обадя утре или ще намеря начин да ти съобщя. Надявам се всичко да свърши щастливо. Фред. P.S. Кафето е готово.“ Което, според мен, бе повече от достатъчно. Оставих бележката в ъгъла на масата.

Излязох навън и се насочих към близката автобусна спирка. Чакаше ме доста път. Реших да огледам изложбата с машината на Ръониус по-късно през деня и да преценя възможностите за частна визита.

Така и направих.

* * *

Voila! Линкълн отново гледаше надясно и всичко останало си беше съвсем на място — така поне ми се струваше. Пъхнах монетата в джоба и започнах да се катеря по въжето.

Неочаквано в ушите ми зазвучаха медни камбанки, на които опънатите ми нерви реагираха с писък, а ръцете ми се превърнаха в тесто. Свободният край на въжето се люлееше като побеснял. Може би беше докоснал някой датчик, или се бе озовал в полезрението на камерата.

Само секунда по-късно чух вик:

— Горе ръцете!

Какво да се прави, подобни думи ти идват наум далеч по-лесно, отколкото изречения от типа на: „Спри да се катериш и слез долу, без да допираш машината!“

Вдигнах ги, но с малко по-различна цел.

Докато изкрещи, че ще стреля, вече се държах за напречната греда, прехвърлих се през нея, пъхнах крака в миниатюрното прозорче, изтърколих се на покрива и си отдъхнах, уверен, че разполагам с преднина поне от няколко минути до пристигането на потерята. Което значеше, че всички шансове са на моя страна.

Напрегнах и отпуснах мишци.

— Ще стрелям! — долетя повторния вик, този път точно под мен.

Разнесе се изстрел и въздухът се изпълни с микроскопични парчета стъкло.

[1] мисля, следователно съществувам (лат.) — бел.?прев.? ↑

ГЛАВА 6

Бликацията от античните тръби звук бе този, който ме придружаваше през разделителната линия до онова място, където личността се стряска от самата себе си. Искях да ударя спирачки и да поема назад, но отоплителната система не ми позволяваше. Затворил очи, аз се вкопчих с всички сили в краткотрайния миг на щастие, преди да се върне съзнанието. И тогава почувствах, че съм жаден. А също и че нещо твърдо ме подпира в гърба.

Кръгът на възприятията продължаваше неумолимо да се разширява, периферията се менеше постоянно, но центърът оставаше непоклатим. Отворих очи.

Мда...

Лежах върху матрак на пода в ъгъла на стая, в която цареше пълен безпорядък. Наоколо се въргаляха празни бутилки, смачкани фасове и атрибути от женско и мъжко облекло, скъсани плакати, чиито останки висяха жално по стените. Нанизани на конци мъниста закриваха отвора на вратата вдясно от мен и мъничките топчета отразяваха утринната светлина, проникваща през прозореца срещу тях. Златни пращинки танцуваха в лъчите ѝ, пришпорвани от вятъра, който вдигаше с опашката си хрупащото от саксията магаре в другия ъгъл на стаята. Рижава котка клечеше на перваза и ме фиксираше с немигащите си жълти очи — впрочем, това занимание скоро ѝ омръзна и тя взе да придрямва.

Някъде зад и под прозореца се носеше приглушен тътен от улично движение. Между полюшващите се мъниста виждах покрива на тухлена сграда, която стърчеше отвъд улицата. Преглътнах мъчително и отново си дадох сметка за размера на жаждата, която ме измъчваше. Въздухът беше сух и из него витаеха най-различни миризми — някои добре познати, други направо екзотични.

Размърдах тяло, за да определя къде и какво ме боли. Нищо страшно. Слабо пулсиране в челната част на главния мозък, което дори

не можеше да се нарече главобол. Протегнах се и се почувствах малко по-добре.

Оказа се, че острият предмет, който ме подпира отзад, е бутилка. Потръпнах при спомена за това как се бе озовала там. Купонът, да... Имаше купон...

Седнах. Погледът ми се спря върху чифт обувки. Моите. Обух ги. Станах.

Вода... Зад завесата от мъниста, имаше баня. Да.

Но преди да тръгна в тази посока магарето вдигна глава, облеци се в мен и ме доближи.

— Още си снощен — поясни то, или по-точно тези думи прозвучаха в главата ми. — Иди се измий и пийни малко вода. Но не използвай прозореца на банята за изход — ще си навлечеш някои неприятности. Като приключиш с освежителните процедури, върни се тук — имам да ти кажа някои неща.

— Добре — кимнах, сякаш цял живот бях общувал с магарета и отидох да пусна душа.

Нямаше нищо подозрително в прозореца на банята. Кой ще ме спре, ако се прехвърля на покрива, а оттам да претичам до съседната сграда? Не смятах да го върша, защото имах усещането, че магарето не съгъстява краските излишно.

Прозорецът... Отново си спомних изминалата нощ, изстрелите, натрошеното стъкло. Докато се измъквах на покрива си бях закачил джоба, а след това си ударих рамото. Но въпреки това продължих да се търкалям по покрива, накрая скочих и се затичах снишен...

Час по-късно бях в бара на Вилидж, готов да изпълня втората част от дадените ми инструкции. Не много бързо, защото имах нужда да осмисля случилото се. Първата бира я изпих съвсем бавно.

Леките пориви на вятъра разнасяха по улицата късчета хартия. От време на време падаха самотни снежинки, които се превръщаха в блестящи капки миг преди да докоснат земята. Малко след това ги замени студен дъжд и накрая се спусна пелената на нощната мъгла.

Вятърът свиреше и блъскаше вратите, а аз потреперих зиморничаво, въпреки, че бях с вълнено сако. След като изпих бирата излязох да потърся някой по-топъл бар.

През следващия час смених три бара, като изпивах по една бира във всеки. Пътьом се отбих в едно магазинче и купих бутилка уиски.

Време беше да измисля някое подходящо място, където да се натряскам — не ми се щеше да го върша пред публика. И все пак, макар и подсъзнателно, жадувах за весела компания и празнична шумотевица.

Петият бар беше истинско откритие. Три или четири стъпала под нивото на улицата, с добре затоплено и порядъчно задимено помещение, приятен полумрак и достатъчно посетители, които да създадат необходимия шумов фон. Избрах една празна маса до прозореца, свалих си сакото и извадих цигарите. Струваше си да поостана повече.

Това бе заведението, където той ме откри половин час по-късно. Вече бях успял да се поотпусна, чувствах се на топло и уютно място и дори престанах да чувам воя на вятъра, когато някой неочаквано спря до масата, дръпна отсрещния стол и се настани в него.

Дори не вдигнах глава. С периферното си зрение видях, че не е ченге, а все още нямах нужда от друга компания.

Поседяхме така — съвсем неподвижно — около половин минута. След това той положи пред мен три нескриващи нищо фотографии — две брюнетки и една блондинка.

— Не би ли искал да се стоплиш с някоя от тези в подобна нощ? — чух глас, който познавах от дълги години и погледът ми подскочи с четирийсет и пет градуса нагоре.

— Доктор Мериме! — възкликнах аз.

— Шшшт! Преструвай се, че разглеждаш снимките.

Познатият захабен шлифер, копринена кърпа и барета... дългото цигаре... Удивителни очи зад неизменните очила, създаващи илюзията, че надничаш в аквариум. Колко години бяха изминали?

— Какво търсите на подобно място?

— Събирам материал за книгата си, естествено. По дяволите, Фред! Казах ти да гледаш снимките! Направи се, че те интересуват. Играй. Имаш проблеми.

Загледах се отново в снимките.

— Какви проблеми? — попитах след малко.

— Някакъв тип те следи.

— Къде е сега?

— От другата страна на улицата. Скри се в един вход.

— Как изглежда?

— Не видях точно. Топло облечен. С дебел шлифер. Среден на ръст. Нахлупена шапка. Изглежда здравеняк.

Аз се засмях.

— Може да е всеки. Откъде знаете, че ме следи?

— Забелязах те преди час — и преди няколко бара. В оня, полупразния. Тъкмо понечих да ти се обадя и си тръгна. Викнах ти, но не ме чу. Докато платя, вече пресичаше улицата. Тръгнах след теб и тогава видях тоя тип да излиза от един вход. В началото го помислих за случаен минувач, но ти се мотаеше безцелно, а той все те следваше. После, като стигна следващия бар, той отново се притаи наблизо. Пъхна се в един вход, запали цигара и се закашля. Не откъсваше поглед от бара. Продължих до ъгъла, където има телефонна будка, скрих се вътре и започнах да го следя. Така посетихме околностите на още два бара, докато се убедя със сигурност, че именно ти го интересуваш. Дойдох да те предупредя.

— За което съм ви благодарен.

— Съдейки по това колко невъзмутимо приемаш информацията, имам усещането, че не ти съобщавам нещо ново.

— Правилно.

— Това означава ли, че мога да ти бъда от полза?

— Не, що се касае конкретно до главобола. Виж, относно неговите причини...

— Ако те измъкна оттук без той да забележи?

— Именно това имах предвид.

Той махна с превързаната си ръка.

— Лесна работа. Отпусни се и се наслаждавай на обстановката. Пийни си. Другото остави на мен. А, не забравяй да разгледаш снимките.

— Защо?

— А защо не?

— Какво е станало с ръката ви?

— Порязах се с нож. Успяха ли най-сетне да те дипломират?

— Не. Но работят по въпроса.

До масата приближи келнер, остави питието, прибра парите, хвърли един поглед на снимките, вдигна глава и ми намигна. След това закрета към бара.

— Мислех, че съм те притиснал в ъгъла, когато записа история — подхвърли той, след като отпи от чашата и облиза устни. — Какво стана след това?

— Избягах в археологията.

— Хитро. Имаше твърде много публикации по антропология и древна история, за да се задържиш още дълго.

— Зная. Трябваше ми убежище, колкото да избутам втория семестър. През есента въведоха нов курс — по геология. Отделих му половин година. След това изникнаха други възможности.

Той поклати глава.

— Изключение от абсурда — бе всичко, което каза.

— Нещо от тоя род.

Мериме се покашля притеснено.

— Всъщност до колко сериозно е положението, в което се намираш?

— Честно казано — много сериозно. Но все пак се опирам главно на предположения.

— Друго имах предвид — властите ли са замесени, или частни лица?

— Изглежда едните и другите. Защо, разколебахте ли се?

— Не, разбира се! Просто исках да знам каква е ситуацията.

— Прощавайте — сепнах се аз. — Май трябваше първо да ви благодаря за риска, който... — Мериме вдигна ръка, сякаш искаше да ме спре, но аз продължих: — Истината е, че нямам ни най-малка представа кой е човекът, който ме дебне на улицата. Зная само, че хората, които представлява, могат да бъдат много опасни.

— Добре, това е достатъчно. Винаги сам отговарям за постъпките си, а вече съм решил да ти помогна. Стига празни приказки!

Вдигнахме чашите. Мериме се захили и побутна фотографиите към мен.

— Аз наистина мога да ти уредя една нощ с някоя от тези хубавици. Стига да искаш.

— Благодаря. Тази вечер ще я посветя на алкохола.

— Едното не изключва другото.

— Не и днес.

— Както желаш — сви рамене той. — Не искам да ти се натрапвам. Приеми го като форма на гостоприемство. Като знак на приятелство. Твоите успехи пробуждат завистта ми.

— Какви успехи?

— Ти си един от малцината мои познати, на които им върви постоянно.

— На мен — да ми върви?

— Винаги знаеш какво правиш и го правиш добре.

— Но аз не правя нищо особено.

— Знаеш ли всъщност защо ти върви? Защото не се интересува от мнението на другите.

— Не смятам, че е така.

— Изслушай ме. Става въпрос за начина, по който се държиш. За твоята увереност. За уменията да избираш...

— Добре, добре — прекъснах го аз. — Тук може и да сте прав. Разбрах накъде биете. А сега...

— ... точно това ни прави сродни души — продължаваше Мериме. — Защото и аз съм същия.

— Сигурно. А сега — как да се измъкна оттук?

— В кухничката има една врата, която води към задния двор. Ще излезем през нея — барманът ми е приятел. След това ще идем у нас — по обиколен път. Там сега купонът е в разгара си. Можеш да се веселиш колкото ти душа иска, а после лягай някъде и спи.

— Звучи привлекателно, особено последното. Пресушихме чашите и Мериме прибра хубавиците в джоба си. Отнякъде изникна барманът, двамата размениха няколко думи, Мериме се обърна и ми даде знак да тръгвам към задната врата. Изчаках го на изхода.

Навън ръмеше и аз си вдигнах яката. Мериме сви наляво. Последвах го отблизо. Известно време се движехме по тъмни улички, сред неясни сенки на ниски, прихлупени сгради. Някъде по пътя цопнах в една дълбока локва и си измокрих обувките.

След три или четири пресечки — за времето нямах представа — свърнахме в един вход, където, както се оказа, бе разположена щабквартирата на професора. Стълбището миришеше на застояла влага, а дървените стъпала скърцаха пронизително. Някъде отгоре долиташе приглушена музика, смях и гласове.

Изкачвахме се по посока на шума и не след дълго стигнахме пред неговата врата. Влязохме и той ме представи набързо. Взех си чаша, сипах си от уискито, което носех, добавих лед и се изтегнах на едно диванче. Тайно се надявах да бъда заразен от всеобщото веселие, докато се напия достатъчно, за да се озова в тъмното празно място, което ме очакваше.

Накрая, естествено, се добрах и до него, но едва след като купонът започна да издъхва. Тъй като всички присъстващи показваха стремеж да достигнат същото място, постепенно ме завладя усещането, че не се отличавам по нищо от тях. Сред дима, алкохолните пари и оглушителния шум, всичко изглеждаше толкова естествено и нормално, че дори появата на Мериме, пременен единствено с гирлянди от листа и яхнал дребно магаре, не ми направи особено впечатление. Отпред пристъпваше ухилено джудже с чифт цимбали. Процесията спря пред мен.

— Фред? — Да?

— Докато не съм забравил, ако утре се успиш и съм излязъл, яйцата са в хладилника, а хлябът държа в лявото шкафче. Чувствай се като у дома си.

— Благодаря. Ще го запомня.

— Още нещо...

Той се наведе към мен и сниши глас.

— Доста мислих по въпроса.

— Така ли?

— Относно твоите проблеми.

— И?

— Не зная как точно да се изразя, но... как мислиш, възможно ли е да бъдеш убит, като следствие от тях?

— Струва ми се, че да.

— Е, ако положението стане твърде напечено, имам разни приятелчета, които могат да ти помогнат. В случай, че ти се наложи да отървеш света от някоя грешна душа, кажи ми и ще ти съобщя едно телефонче. Можеш да се обадиш от мое име. Дължат ми известни услуги. Тъкмо сега е моментът.

— Аз... не зная какво да кажа. Благодаря, естествено. Надявам се, да не стигам до там. Не съм и предполагал...

— Това е най-малкото, което бих могъл да сторя, за да защитя инвестициите на чичо ти Алберт.

— Вие познавате чичо Алберт? И завещанието му? Никога не сте го споменавали...

— Дали го познавам? С Ал сме съученици от Сорбоната. Лятно време двамата с него продавахме контрабандно оръжие в Африка. Аз профуках моя дял, но чичо ти не само запази своя, но и го умножи. Малко поет, малко негодник. Имам чувството, че това е ваша семейна черта. Типични безумни ирландци — ето какво сте вие. Дали съм познавал Ал!

— Но защо никога не сте ми казвали?

— Защото щеше да си помислиш, че се опитвам да те изнудя да завършиш университета. Нямах да е честно от моя страна, разбираш ли? Сега, когато явно имаш проблеми, бях принуден да го сторя.

— Но...

— Стига! Да живее веселбата!

Джуджето удари здраво цимбалите и Мериме протегна царствено ръка. Някой положи в нея бутилка вино. Той отметна глава и гаврътна юнашка глътка. Магарето започна да пляска с опашка. Едно момиче със сънени очи, същото което седеше до вратата, скочи неочаквано и започна да къса копчетата на тясната си блузка, като същевременно крещеше неистово: „Евое! Евое^[1]!“

— До скоро виждане, Фред.

— До скоро.

Във всеки случай, това е всичко, което си спомням. Малко след това потънах в забрава, която почти можех да докосна с ръка.

Сънят, който по такъв чудесен начин ни спасява от грижите, ме застигна по-късно в някакво засипано с цигарена пепел място, което всички останали бяха напуснали. Добрах се някак си до матрака в ъгъла, настаних се удобно и пожелах „лека нощ“ на тавана.

А после...

Водата шуртеше в мивката, лицето ми бе скрито от пяната и тъкмо вдигах бръснача на професор Мериме, когато мъглата се вдигна и пред очите ми блесна сияйният връх Фуджи.

И от самата сърцевина на доскорошния мрак, се появи онова, което търсех, освободено от неизвестна възшебна сила:

ЧУВАШ ЛИ
МЕ,
ФРЕД?

ДА.

ДОБРЕ. МАШИНАТА Е
ПРОГРАМИРАНА ПРАВИЛНО.
НАШАТА ЦЕЛ ЩЕ БЪДЕ
ПОСТИГНАТА.

КОЯ Е НАШАТА ЦЕЛ?

НАПЪЛНО ДОСТАТЪЧНА Е
ЕДИНИЧНАТА ТРАНСФОРМАЦИЯ.

КАКЪВ ВИД ТРАНСФОРМАЦИЯ?

ПРЕМИНАВАНЕ ПРЕЗ МОБИЛАТОРА
НА N-МЕРНИЯ ПРЕОБРАЗОВАТЕЛ.

ИМАШ ПРЕД ВИД ЦЕНТРАЛНИЯ
БЛОК В МАШИНАТА НА РЪОНИУС?

ПОТВЪРЖДЕНИЕ.

КАКВО ИСКАШ ДА ПРЕКАРАМ ПРЕЗ

НЕГО?

СЕБЕ СИ.

СЕБЕ СИ?

СЕБЕ СИ.

ЗАЩО?

ЖИЗНЕНО ВАЖНА ТРАНСФОРМАЦИЯ.

ОТ КАКЪВ ВИД?

ИНВЕРСИЯ, ЕСТЕСТВЕНО.

ЗАЩО ИНВЕРСИЯ?

ЗАЩОТО Е НЕОБХОДИМО.
ТЯ ЩЕ ВЪРНЕ ВСЯКО НЕЩО
НА МЯСТОТО МУ.

КАТО СЕ ИНВЕРТИРАМ?

ТОЧНО ТАКА.

СЪЩЕСТВУВА ЛИ ЕЛЕМЕНТ НА
ОПАСНОСТ ЗА МОЕТО ЗДРАВЕ?

НЕ ПОВЕЧЕ ОТ МНОГО ДРУГИ НЕЩА,
КОИТО ВЪРШИШ ЕЖЕДНЕВНО.

КАКВИ ГАРАНЦИИ ИМАМ ЗА ТОВА?

МОИТЕ СОБСТВЕНИ.

АКО НЕ ГРЕША, ТИ СИ САМО ЕДИН

ЗАПИС.

АЗXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXАЗXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX АЗ
ХХХСПАЙКИСПАЙКИСПАЙКИСПА
АЙКИXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
СПАЙКИXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
СПАЙКИСПАЙКИСПАЙКИXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ДОБРЕ ДЕ, СТИГА.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ЧУВАШ ЛИ МЕ, ФРЕД?
ЧУВАШ ЛИ МЕ, ФРЕД?

ИМАШ ВРЪЗКА.

ЩЕ ГО НАПРАВИШ ЛИ?

ДА МИНА ВЕДНЪЖ ПРЕЗ ОНОВА НЕЩО?

ПРАВИЛНО.

НИЩО ПОВЕЧЕ ОТ ТОВА.

ЗАЩО НЕ?

КАКВО ЩЕ МИ СТАНЕ,
АКО ПОВТОРЯ?

ЗАТРУДНЕН СЪМ ДА НАМЕРЯ
МАТЕМАТИЧНО РЕШЕНИЕ НА ОБЩО
УРАВНЕНИЕ ОТ ПЕТА СТЕПЕН.

КАЖИ МИ ГО С ПРОСТИ ДУМИ.

ЩЕ БЪДЕ ОПАСНО
ЗА ТВОЕТО ЗДРАВЕ.

КОЛКО ОПАСНО?

СМЪРТОНОСНО.

НЕ СЪМ СИГУРЕН, ЧЕ ИДЕЯТА
МИ ХАРЕСВА.

НЕОБХОДИМО Е.?

ТОВА ЩЕ ПОСТАВИ ВСИЧКО
НА МЯСТОТО МУ.

УВЕРЕН ЛИ СИ, ЧЕ ЩЕ ИЗЯСНИ
НЕЩАТА КАТО ИМ ДАДЕ НАЙ-

РАЗУМНОТО И ДОСТОВЕРНО

ОБЯСНЕНИЕ?

О! ДАXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
ДАХХДАХХДАХХДАХХXXXXXXXXXX
ДАДАДАДАДАДАДАДАДАДАДА
ДАДАДАДАДАДАДАДАДАДАДАДА
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXДА.

ХУБАВО Е,
ЧЕ СИ ТОЛКОВА СИГУРЕН.

ЗНАЧИ, ЩЕ ГО НАПРАВИШ?

ДОСТАТЪЧНО ШАНТАВО Е
ЗА ДА МЕ ЗАИНТРИГУВА.

МОЛЯ БЪДИ КОНКРЕТЕН.

ДА. ПОТВЪРЖДЕНИЕ.
ЩЕ ГО НАПРАВЯ.

НЯМА ДА СЪЖАЛЯВАШ.

ДА СЕ НАДЯВАМЕ.
КОГА ТРЯБВА ДА ЗАПОЧНА?

КОЛКОТО СЕ МОЖЕ ПО-СКОРО.

ДОБРЕ. ЩЕ ОБМИСЛЯ ОТКЪДЕ ДА

ЗАХВАНА.

В ТАКЪВ СЛУЧАЙ ТОВА Е0000000
000000000000000000000000000000

Ето как беше, в цялото си великолепиe. Мигновено възпроизвеждане — точно колкото да вдигна ръка до бузата си и да прокарам пътека през наслоената пяна. Моят безименен събеседник отново бе влязъл във връзка, но този път, за да ми обещае напълно конкретен резултат. Неусетно започнах да си тананикам под носа. Дори най-фантастичните обещания са далеч по-приемливи от абсолютната неизвестност.

Веднага щом се избърснах отидох в кухнята. Мивката бе пълна с мръсни съдове, беше тясно и миришеше на кърви. Заех се с приготвянето на закуската.

На най-долния рафт в хладилника, върху пакета с шунката, лежеше бележка: „Не забравяй телефонния номер и кога трябва да позвъниш.“

Повторих си няколко пъти цифрите, докато бърках яйцата в тигана. Тъкмо когато се настаних на масата, в кухнята се показа магарето и втренчи поглед в мен.

— Кафе? — предложих любезно.

— Я престани!

— С кое?

— Тези числа. Ужасно ме дразнят.

— Кои числа?

— Тези, за които мислиш. Бръмчат като насекоми. Намазах мармалада върху филията и отхапах.

— Върви по дяволите — му казах. — Имам снижена поносимост към магарета-телепати, а и какво правя в главата си е моя лична

работа.

— Човешкият ум, господин Касиди, е място, незаслужаващо чести посещения. Уверявам ви, че не съм се захванал доброволно със задачата да надзъртам във вашия. Сега вече е повече от очевидно, че не познавате елементарните норми на възпитание. Въпреки това не ми остава друго, освен да ви се извиня.

— Карай.

— Вървете по дяволите.

Облещих се в яйцата и шунката. Изминаха няколко минути.

— Казвам се Сибла — представи се магарето. Реших, че това не ме интересува и продължих да се храня.

— Приятел съм на Рагма и Чарв.

— Аха. Изпратили са те да ме следиш и да слухтиш мислите ми, значи.

— Нищо подобно. Назначиха ме да ви охранявам, докато получите посланието и започнете да го следвате.

— И как смяташ да ме охраняваш?

— Първо, не бива да привличате ничие внимание...

— В компанията на едно бърливо магаре? Кой ти даде този съвет?

— Зная, че външният ми вид не е съвсем подходящ. Тъкмо смятах да ви обясня по-подробно. Става въпрос за съхраняване на телепатична тишина. Аз мога да неутрализирам ехото на вашите мисли. Все още не се е налагало да го върша, тъй като последствията от алкохола направо ги притъпяват. Накратко — задачата ми е да блокирам вашите мисловни излъчвания и да възпрепятствам свързването ви с някой друг телепат.

— Какъв друг телепат?

— Бъдейки далеч по-откровен, отколкото го изисква положението, ще ви призная, че и аз не знам. На по-високо равнище е взето решение, че по случаят може да работи и чужд телепат. Изпратиха ме тук, за да ви заглушавам и да блокирам всякакви нежелателни опити за проникване в мислите ви. Освен това трябва да определя самоличността и местонахождението на този индивид.

— Е? И какво стана?

— Нищо. Вие бяхте пиян и никой не се опита да се свърже с вас.

— От което излиза, че предположенията ви са погрешни.

— Може би. А може би не.

Върнах се към закуската. Хрумна ми нещо и попитах с пълна уста:

— Между другото, какъв е твоят чин? Същия ли е като на Чарв и Рагма? Или по-висок?

— Нито едното, нито другото — отвърна магарето. — В действителност аз съм финансов инспектор. Наеха ме като единствения телепат, способен да изпълни тази задача.

— И ти ли имаш наложени ограничения за това какво можеш и какво не можеш да ми казваш?

— Оставиха аз да преценявам според обстановката, като разчитат на здравия разум.

— Странно. Ако питаш мен, във всичко това няма и капчица здрав разум. Май не са разполагали с достатъчно време, за да те въведат напълно в работата.

— Има нещо вярно. Всичко стана малко набързо. Имайки пред вид времето за прехвърляне и извършване на замяната.

— Каква замяна?

— Истинското магаре е завързано в задната стая.

— Брей.

— Чета непрекъснато мислите ви и не възнамерявам да отговарям на въпроси, на които не е отговарял Рагма.

— Хубаво. Щом твоят здрав разум ти подсказва да запазиш за себе си информация, която е жизненоважна за моята безопасност, прояви поне елементарна съобразителност. Какво представлява това съобщение, което спомена одеде?

Магарето отмести поглед.

— Казаха ми, че сте проявили известна склонност да ни сътрудничите по случая.

— Така е — в началото — признах аз.

— Но сте отказали да бъдете прехвърлен на друга планета, където да ви изследва телепат-аналитик?

— Точно така.

— В такъв случай, не бихте ли се съгласили на подобна процедура тук и сега?

Сръбнах глътка кафе.

— Ти самият подготвен ли си в тази насока?

— Всеки телепат притежава солидна теоретическа подготовка, а що се отнася до практическия опит — не мога да се оплача...

— Нали каза, че си финансов инспектор — прекъснах го аз. — Не се опитвай да мамиш аборигените. Ние не пасем трева.

— Добре де. Наистина нямам достатъчно подготовка. Смятам обаче, че ще се справя. И не само аз го мисля, щом са ме изпратили тук.

— Кой са те изпратили?

— О... за Бога! Чарв и Рагма.

— Имам чувството, че са започнали да действат не според инструкциите. Не греша, нали?

— При изпълнение на подобна задача агентите винаги разполагат с известна свобода на действие. Така и трябва да бъде.

Въздъгнах и запалих цигара.

— От колко години съществува организацията, която те е наела? — попитах аз, но като забелязах колебанието в очите му, добавих: — Е това поне можеш да ми кажеш.

— Не зная точно. Няколко хиляди... години, по вашето времеизмерване.

— С други думи, това е една от най-големите и най-старите бюрократични организации.

— От мислите ви виждам накъде биете...

— Остави ме да се изкажа. В университета, покрай другите неща, изучавах мениджмънт и зная, че съществува закон за еволюцията на подобни организации — точно толкова неизбежен, колкото и за всичко останало в живота. Колкото по-дълго съществува подобна организация, толкова по-често ражда забрани, които ограничават дейността ѝ. Тя достига ентропия в състояние на абсолютен нарцисизъм. Само хора, занимаващи се с конкретна работа, са в състояние да свършат нещо полезно, и то след като нарушат половин дузина правила.

— Трябва да призная, че в разсъжденията ви съществува известна доза истина. Но в този случай...

— Самото ти присъствие тук е нарушение на правилата. Сигурен съм в това. Не е необходимо да чета мислите ти, за да усещам, че се чувстваш неуверено. Не е ли така?

— Нямам право да обсъждам с вас политиката на организацията, която представлявам.

— Дрън-дрън. Разкажи ми сега за този аналитичен метод. Как се осъществява?

— Това е нещо подобно на вашия словесен асоциативен тест. Единствената разлика е, че ще го осъществя по телепатичен път. Няма да се наложи да налучквам реакциите ви. Мога да ги следя директно.

— Означава ли това, че не би могъл да надникнеш в подсъзнанието ми?

— Съвършено вярно. Не съм надарен с божествени способности. В действителност, мога да прослушвам само повърхностния слой от мисли. Когато напипам нещо интересно, започвам да го следя, докато стигна корените му.

— Значи не може да стане без моето съдействие.

— Ами да. Само истински професионалист би могъл да си пробие път със сила.

— Имам късмет, че такъв не се навърта наоколо.

— Щеше да е по-лесно. Не и за мен, разбира се.

Допих кафето и си сипах още една чаша.

— Нали не възразяваш, ако се заемем с тази работа още днес? — попита Сибла.

— А защо не сега?

— Бих искал да изчакам момента, когато нервната ви система се върне към нормално състояние. Страничните ефекти от действието на алкохола не са се изчистили напълно. Май вчера сте попрекалил с чашката. Това затруднява телепатичния контакт.

— Алкохолът винаги ли оказва подобно въздействие?

— Като правило.

Вдигнах чашата.

— Пак започна!

— Кое?

— Тези числа, въртиш ги в главата си!

— Съжалявам. Не ми излизат от ума.

— Това не е причина!

Изправих се и се протегнах.

— Прощавай. Трябва да отскоча до тоалетната.

Тръгнах към вратата, но Сибла ми препречи пътя.

— Не смяташ да изчезнеш, нали?

— Не съм казвал подобно нещо.

— Не е необходимо. Подушвам го в мислите ти. Ще направиш грешка.

Заобиколих го и се насочих към вратата. Сибла ме следваше по петите.

— Няма да ти позволя да си тръгнеш — не и след всички унижения, които изтърпях, за да се добера до този жалък ганглиев възел!

— Бива ли да говориш така? Особено когато молиш за услуга?

Прекосих хола и влязох в тоалетната. Сибла не се отделяше от мен.

— Услуга — ние ти правим услуга! Но ти си прекалено тъп, за да го разбереш!

— Бих казал зле информиран.

Хлопнах вратата и я заключих.

— Почакай! Слушай! Ако изчезнеш, здравата ще загазиш!

Изсмях се.

— Съжалявам. Взе да ми омръзва компанията ти.

Завъртях се и отворих прозореца.

— Върви си тогава, невежа маймуно! Губиш последния си шанс да станеш цивилизовано същество!

— Това пък какво значи?

Мълчание. Сетне:

— Нищо. Извинявай. Исках да знаеш, че е много важно.

— Това вече го знам. „Защо“ — това питах.

— Не мога да ти кажа.

— Тогава върви по дяволите.

— Знаех, че не си заслужаваш усилието — отвърна зад вратата Сибла. — Малкото, което видях на Земята ми стига, за да заявя смело, че вие сте една раса от диваци и дегенерати.

Прекрачих перваза и спрях за миг, преценявайки шансовете си.

— Никой не обича умниците — подхвърлих през рамо и скочих в нищото.

[1] възбуда — (гр.) — *бел. ?прев. ?* ↑

ГЛАВА 7

Денис Уексрот не произнесе нито дума. Иначе щях да го убия на място. Стоеше прав, опрял длани в стената, а около дясното му око бавно се очертаваше виолетов кръг — след известно време окото щеше да подпухне и да се затвори. Бях изтръгнал телефона, преди да го запрата в кошчето за боклук, откъдето сега се подаваше безпомощно само слушалката.

Държах в ръка късче хартия, което ме известяваше, че многоуважавания киредерФ мъгнинаК идисаК получава яиголопортна оп тароткоД аз молпид^[1].

След като овладях донякъде гнева си, пъхнах хартията в плика и прекратих лееция се ми поток от ругатни.

— Как? — попитах. — Как можахте да направите такова нещо? Това е... незаконно!

— Съвсем законно е — увери ме смирено той. — Повярвайте ми, консултирахме се с адвокат.

— В съда ще видим колко струват консултациите ви. Без да започна основния курс, без дипломна работа, без устни изпити, без никакви предупреждения — решавате и ме дипломирате. Обяснете ми, как става това?

— Първо, вие сте студент от университета. А това означава, че можете да получите диплома.

— Мога. Но не съм длъжен. Ето къде е разликата.

— Така е, но администрацията е тази, която решава кой може да получи диплома. И кой не.

— Как го направихте? Да не сте свикали специално заседание?

— В интерес на истината, познахте. На заседанието беше решено, че записването ви за редовен студент в университета включва в себе си и правото да получите диплома. Следователно, ако всички останали фактори са налице...

— Не съм завършил нито един основен курс.

— Това правило не е стриктно, когато става дума за напреднало обучение.

— Но аз нямам дори званието бакалавър!

Уексрот се засмя, помисли малко и изтри усмивката от лицето си.

— Ако прочетете внимателно правилника, ще откриете, че за получаване на титлата „доктор“ не е необходимо наличието на бакалавърска степен. Достатъчен е „съответстващ еквивалент“, за да бъде произведен „квалифицираният кандидат“. Това са само словесни изрази, Фред, и администрацията може да ги тълкува, както ѝ е угодно.

— И така да е, според същия този правилник, за да получа диплом, трябва да завърша дипломна работа.

— Да. Но нали сте написали „Свещената земя — изучаване на ритуалните територии“, която предадохте за печат в университетското издателство. Спокойно може да mine за дисертация по антропология.

— Нищо не съм предлагал на факултетния съвет.

— Не сте, но редакторът се е заинтересувал от мнението на доктор Лоренц. Между другото, той е споменал, че творбата ви притежава всички качества, необходими за дипломна работа.

— Ще обсъдим този въпрос в съда — заканих се на Уексрот. — Продължавайте. Току-що пробудихте любопитството ми. Я ми кажете как съм взел устните изпити?

— Ами... — поде Уексрот, като избягваше погледа ми, — екзаминаторите, които ви познават добре от практическите занятия, стигнаха до извода, че могат да дадат оценка на работата ви и без устни. Чиста формалност, имайки предвид дългия период на следването ви. Да не говорим за това, че двама от тях са ви състуденти и се чувстват доста неловко.

— Мога да си представя. Оставете ме да довърша вместо вас. Ръководството на езиковия факултет е решило, че съм изкарал достатъчно курсове под тяхното крило, за да сричам, когато и каквото си искам. Така ли е?

— В общи линии — да.

— Значи е по-лесно да ти връчат докторат, отколкото бакалавърска степен?

— Така е.

Горях от желание да го прасна отново, но същевременно си давах сметка, че това едва ли ще промени нещо.

— Защо? Сега вече знам как сте го направили, това което ме интересува е „защо“? — Взех да се разхождам из стаята. — Тринайсет години плащам редовни вноски на проклетия ви университет, точен като часовник. Имам чудесни отношения с всички: преподаватели, администрация и студенти. Нито веднъж не съм ви създавал каквито и да било главоболия, ако изключим влечението ми към покривите. Бях един достоен купувач на това, което продавате. И изведнъж... достатъчно е да ви оставя само за миг, да напусна за кратко време града, а вие решавате и — хоп! — връчвате ми диплома. Нима заслужавам подобно отношение след толкова години, прекарани зад стените на вашето заведение? Смятам, че от ваша страна е просто отвратително и настоявам за незабавно обяснение. Хайде, какво чакате? Наистина ли толкова ме мразите?

— Чувствата тук нямат нищо общо — проговори Уексрот като вдигна ръка и опипа натъртената си челюст. — Ако съм казвал, че искам да ви махна оттук, то е, защото не одобрявам отношението ви към живота и не ми харесва вашето поведение. Но в този случай нямам никаква вина. Не зная дали ще повярвате, но дори се възпротивих. Върху нас беше оказан... натиск отвън.

— Какъв натиск?

— Вижте, университетът получава доста солидни суми под формата на държавни субсидии. Стипендии, изследователски договори...

— Зная. И какво от това?

— Като правило държавните органи не си пъхат носа в нашите работи.

— Така и трябва да бъде.

— Въпреки това, случва се понякога да ни попритиснат. Когато това стане, ние обикновено се вслушваме в съветите им.

— Вие какво, да не искате да кажете, че съм получил диплома по молба на правителството?

— В известен смисъл — да.

— Не ви вярвам. Никой не върши подобни неща.

Той сви рамене.

— Беше време, когато и аз бих заявил същото. Но сега съм на друго мнение.

— Защо им е да го правят?

— Все още нямам идея.

— Не мога да го повярвам.

— Казаха ни, че въпросът е от много поверителен характер. Освен това ни съобщиха, че решаването му не търпи отлагане и на няколко пъти споменаха „безопасността на държавата“. Нищо повече.

Спрях насред стаята, пъхнах ръце в джобове, напипах цигарите и запалих.

— Някакъв човек на име Надлер — продължаваше Уексрот. — Тиъдър Надлер. От Държавния департамент.

— Той значи. На него ли смятахте да звъните, когато влязох?

— Да. Той ме помоли да се свържа с него веднага след като се появите. Бих ви посъветвал да го потърсите и да поискате обяснение от самия него.

Той захапа лулата със зъби, драсна няколко цифри на едно листче и ми го подаде. Погледнах го — числата бяха обърнати като в огледало. Уексрот запали лулата.

— Наистина ли не знаете за какво съм му притрябвал?

Той побутна стола назад и седна.

— Нямам ни най-малка представа.

— Така да бъде. Да знаете, че не съжалявам задето ви ударих. Ще се видим в съда.

Насочих се към вратата.

— Съмнявам се някой някога да е съдил университета за присъждане на диплома — подхвърли Уексрот. — Очертава се любопитен процес. Все пак се радвам, че дойде краят на вашето безделие.

— Запазете възторга си за следващата ни среща. Още не съм свършил с вас.

— Да, бе, да — промърмори той точно преди да хлопна вратата. — Как ли пък не.

* * *

Излязох на улицата, извървах две преки и взех такси. Казах на шофьора да кара в посока, обратна на центъра, спряхме пред един магазин, слязох и си купих палто. Времето продължаваше да застудява,

а бях оставил палтото си в Мериме. След това се отправих към изложбената зала. Имах достатъчно време и исках да проверя дали ме следят.

Прекарах близо час в голямата зала, където се намираше машината на Ръониус. Интересно дали във вестниците се споменава нещо за тазсутрешното ми посещение? Това едва ли имаше значение. Помъчих се да запомня посоката, в която се движат посетителите, къде точно са разположени пазачите — днес бяха четирима. Определих на око разстоянието до изхода, или с други думи, не изпуснах и най-малката подробност. Не знаех дали са монтирали решетка върху прозореца, през който се бях измъкнал, но това едва ли имаше съществено значение. Нямах никакво намерение да излизам два пъти с един номер. Налагаше се да измисля нещо ново.

Докато размишлявах, тръгнах да търся сандвичи и бира — последното беше предназначено за телепати, ако наблизко има такива. Продължавах да се озъртам, докато се уверих, че поне за момента никой не ме следи. Открих един подходящ бар, настаних се вътре, поръчах и се захванах със задоволяване на неотложните си нужди.

Идеята ми хрумна заедно с порива на хладен вятър, който пропусна след себе си поредния посетител. Отхвърлих я почти веднага и продължих да се храня. Нищо по-добро не ми идваше наум.

Ето защо я съживих, малко я почистих и огледах от всички страни. Не беше кой знае каква находка, но нищо чудно да се получи. Още веднъж обмислих всичко, сетне съобразих, че работата може да пропадне заради някой страничен фактор, възникнал в хода на нейното изпълнение. Предъвквайки завладялото ме раздразнение, се върнах отначало и отново премислих всичко. Честно казано, идеята балансираше на границата на абсурда — всичко зависеше от толкова много фактори.

Отправих се към автобусната спирка и си купих билет за връщане. Пъхнах го в джоба на палтото. Купих списание, пакетче дъвка и поисках да ги поставят в торбичка. Отървах се от списанието, налапах дъвката, а торбичката запазих. След това влязох в банката и смених наличните си пари с еднодоларови банкноти, които напъхах в торбичката — бяха точно сто и петдесет парчета.

Върнах се обратно в района на изложбената зала, открих един ресторант с гардероб, оставих там новозакупеното палто и отново

излязох на улицата. Залепих с дъвка номерчето на палтото за долния край на пейката, на която поседях известно време. Изпуших последната цигара от пакета и поех към изложбената зала, като държах торбичката в едната ръка, а в другата — една-единствена банкнота.

Когато влязох в залата забавих крачка, изчакайки момента, в който тълпата достига определена степен на плътност и разпределение, като същевременно следях отварянето и затварянето на двете врати. Избрах си подходящо място и започнах да си пробивам път към нужната ми страна. Същевременно скъсах незабелязано дъното на торбичката и го притиснах към тялото си.

Изминаха около пет минути, когато осъзнах, че моментът е изключително подходящ — тълпата беше достатъчно многолюдна, а пазачите се намираха далеч от мен. Заслушах се в типичните разговори от типа на: „А тя какво прави?“ и „Никой не знае.“, от време на време се чуваше по-смисленото: „Това е нещо като преобразувател. В момента го изучават.“ Изведнъж почувствах силно раздвижване на въздуха и до мен изникна едър здравеняк.

Сръгах го с лакът в корема и го побутнах напред. Той, на свой ред, ми отвърна с кратък поток от словосъчетания на средноанглийски диалект — на който някои погрешно приписват саксонски произход — и не по-малко здраво блъскане.

Придадох допълнителна сила на реакцията си, отлетях назад, ударих се в някакъв човек, вдигнах рязко ръце и торбичката литна във въздуха. Банкнотите, естествено, се разхвърчаха.

— Парите ми! — извиках аз и се хвърлих към пазачите. — Парите!

Без да обръщам внимание на крясъците и внезапния вой на алармата, която, по някакъв необясним начин, бях задействал, скочих на платформата и се втурнах към мястото, където гумената лента изчезваше в тъмния отвор. Надявах се да издържи теглото ми.

Пропуснах покрай ушите си едно: „Слез от там веднага!“, подвигнах още няколко пъти плачливо „Парите ми!“, плъснах се върху лентата, старателно придавайки си вид на човек, преследващ собствените си спестявания, и се понесох право към тунела на мобилатора.

Докато минавах през него, почувствах по тялото си едва доловими боджежи и зрението ми се замъгли за кратко. Това обаче не ми

попречи да разгъна банкнотата от един долар, която стисках в запотената си длан. Когато се появих от другата страна, вече я размахвах демонстративно над главата си. Надигнах се от лентата, скочих от платформата и въпреки лекото главозамайване се втурнах сред тълпата, преструвайки се, че събирам разпилените пари. Впрочем наоколо не се виждаше нито една банкнота.

— Парите ми... — мърморех полугласно.

— Ето, дръж — обади се един честен гражданин и ми тикна няколко смачкани банкноти.

НИДЕ по НИДЕ доларите започнаха да се връщат при мен. За щастие, бях се подготвил предварително за този ефект — още докато обмислях настоящото начинание — така че огледалният образ на моето лице не показваше никакви признаци на изненада, докато се изправях на крака и сипех благодарности към порядъчните посетители на изложбата. Единствената банкнота, която ми изглеждаше напълно нормална бе тази, която стисках в ръка, когато преминавах през машината.

— Отвътре ли минахте? — попита ме един мъж.

— Не. Заобиколих отстрани.

— Стори ми се, че минахте право през нея.

— Нищо подобно.

Докато приемах парите, които ми подаваха и сипех благодарности, се постарях внимателно да огледам залата. Някои не дотам честни граждани бързаха припряно към изхода с натъпкани джобове. За това също се бях подготвил предварително — в духовен смисъл, естествено. Сега обаче ме споходиха известни съмнения. Не ми беше никак лесно да се съсредоточа — цялата зала бе обърната наопаки. Никой не спираше желаещите да излязат — двама от пазачите се бяха изгубили сред тълпата, другите двама събираха разпилените пари. Дали не трябваше да се възползвам от създалата се суматоха и да се измъкна незабелязано?

Според първоначалния план всичко трябваше да се разиграе пред очите на охраната и публиката, а от мен се искаше да вдигам врява за парите си и да твърдя, че не съм преминавал през вътрешността на машината. Знаех, че ще успея да ги убедя в последното — не биваше в никакъв случай да ме задържат. В края на краищата, не бях извършил никакво престъпление, а обърнатото не можеха да си вземат обратно.

Но хората от охраната проявиха изненадващо съчувствие. Един изключи алармата, другият викна на всички присъстващи да предадат незабавно събраните пари. После други двама запречиха вратите, а онзи, който бе призовал да се върне заграбеното, дотича при мен и ме попита задъхано:

— Добре ли сте, сър?

— Да — отвърнах. — Нищо ми няма. Но парите ми...

— Погрижили сме за това!

Той се приближи до мен и постави ръка на рамото ми. Побързах да тикна в джоба единствената нормална — за мен — банкнота.

— Сигурен ли сте, че сте добре?

— Разбира се. Само че парите...

— Успокойте се. Ще се постареем да ги съберем. През машината ли минахте?

— Не. Една банкнота литна покрай нея и аз я последвах.

— Така е — заобиколи я — намеси се един от присъстващите, сякаш произнасяше отрепетизирана реплика. Усмихнах му се с благодарност.

— Да — потвърдих.

— Уф. Не сте почувствали шок, или нещо подобно?

— Не. Но си върнах долара.

— Това е добре. — Той въздъхна облекчено. — Няма да се наложи да пиша доклад за случая. Какво стана всъщност?

— Някакъв тип ме бутна и всичките ми пари се пръснаха наоколо. Тъкмо бях получил заплата.

— Я да видим колко са събрали хората ми.

Така и направихме. Получих обратно деветдесет и седем долара — съвсем достатъчно, за да споменавам с добри думи моите съграждани. След като оставих фалшиво име и адрес в случай, че още някой реши да ми върне пари и благодарих сърдечно на всички участници в моята малка пиеса, аз напуснах пределите на изложбената зала. Уличното движение, както веднага забелязах, вървеше в обратна посока. Какво пък, ще го преживея някак си. Рекламните надписи по стените също бяха изписани отзад напред. С това също щях да се справя.

Насочих се към пейката, под която бях залепил номера на палтото. Ала не изминал и десет крачки спрях като закован. Нямах

никаква представа дали се движа в правилната посока. Наложих се да постоя известно време на място, опитвайки се да възпроизведа мислено огледалното изображение на пейзажа, който ме заобикаляше. Задача, която се оказа далеч по-трудна, отколкото предполагах. Изглежда сандвичът с пилешко и бирата също бяха разменили местата си в стомаха ми, защото почувствах внезапно желание да се хвана за нещо, преди да падна. Опитах се да подредя нещата по съответните им места, а след това се обърнах и тръгнах в посоката, която предполагах за правилна. Не след дълго взе да ми просветлява пред очите. Изхитрих се да гледам на света така, както разглеждам лицето си в огледалото, докато се бръсна сутрин. Сигурно щях да се справя далеч по-добре, ако бях зъболекар например.

Най-сетне открих пейката и се отпуснах с облекчение в единия ѝ край. Едва тогава си спомних, че номерчето би трябвало да е залепено в противоположния. Да. Тук беше.

Вече набелязвах мислено маршрута до ресторанта. Стараех се да се подготвя за мисълта, че е разположен някъде на отсрещната страна на улицата. Най-много време загубих, докато търсех дръжката на вратата — просто не се сетих, че и тя е на обратната страна. Гардеробиерката донесе мигом палтото, но докато се обличах, подхвърли:

— Днес май не е първи април.

— Какво?

Тя размаха под носа ми банкнотата, която ѝ бях оставил. Чак сега осъзнах, че съм ѝ пробутал единствения долар, който ми изглежда нормален — същият, с който бях преминал през мобилатора.

— Ах, прощавайте. Това е за купона довечера. Дайте, ще ви я сменя.

Подадох ѝ банкнота, с надпис НИДЕ и тя реши, че вече си струва да ми се усмихне.

— Беше съвсем като истинска. Отначало дори не разбрах какво не е наред.

— Аха. Страхотен номер.

Отбих се да си купя цигари, а сетне се заозъртах за автобусната спирка. Все още имаше време до потеглянето на автобуса и това ме наведе на мисълта, че бих могъл да погълна малко от лекарството против телепати. Влязох в близкия бар и си поръчах бира.

Вкусът ѝ бе някак странен. Не бих казал, че е лош. Прочетох отзад напред името на марката и попитах бармана дали ми е дал от същото, което е на етикета. Той потвърди с безразличие. Вдигнах рамене и продължих да пия. С течение на времето новият вкус взе да ми харесва.

Когато малко по-късно запалих цигара, установих, че тя също е с променен вкус. Обясних си го с вкуса на бирата. После в главата ми възникна смътна догадка. Вдъхновен от нея повиках бармана и поисках да ми налее чаша уиски.

Уискито притежаваше интересен, натрапчив вкус, който нямаше нищо общо с нито едно от питиетата, които бях поглъщал някога от бутилки с подобни етикети. Или с други такива — ако трябва да бъда докрай честен.

Едва сега взех да си припомням някои факти от двегодишния курс по химия. Всички аминокиселини, с изключение на глицина, са лявовъртящи. Същото важи и за нуклеидите, които следват посоката на спиралата на нуклеиновата киселина. Така е било и с мен, до момента на обръщането ми. Започнах отчаяно да си припомням всичко, което знаех за пространствените изомери и храненето. Изглежда понякога организмът възприема някои вещества само ако са лявовъртящи и ги отхвърля, ако са противоположни на направлението на спиралата. В други случаи обаче, приема и едните, и другите, като единствената разлика е времето, което губи в процеса на тяхното храносмилане. Опитах се да си припомня нещо по-конкретно. В бирата и уискито се съдържа етилов алкохол, C_2H_5OH ... Добре. Симетрична молекула, два водородни атома свързани с централен въглероден. Което означава, че нормален или обърнат, аз пак мога да се напия. Защо тогава се е променил вкусът? Отговор: причината е в асиметричните етери, които дразнят рецепторите ми на друго място. Обонянето ми, изглежда, разиграваше подобна въртележка с цигарения дим. Все пак реших като се прибера у дома, да изясня по-обстойно този чисто научен въпрос. И тъй като все още няхах представа колко дълго ще се наложи да бъда Spiegelmannsch^[2], трябваше да се погрижа поне за прехраната си.

Довърших бирата. Все още имаше време до автобуса и реших да го използвам за кратка разходка — колкото да проверя дали някой няма да ме последва. Излязох от бара и се помотах двайсетина минути из околните улици, но никой не прояви интерес към скромната ми

личност. Тогава се върнах на спирката да чакам стереоизомерния автобус.

Докато пътувахме лениво из крайградската зона, позволих на всички дремещи в мен опасения да преминат в тържествен марш по улиците на моето съзнание. Ето че изпълних задачата, която ми беше поставена. От кого? От някой, който твърдеше, че е само запис, но същевременно ми подхвърли — в нужния момент — информацията за член 7224, алинея трета — а всеки, който ми се притичва на помощ, автоматично заема страната на ангелите-хранители, поне докато ситуацията не претърпи някоя съществена промяна.

Дали да не се напия още веднъж, за да получа нови инструкции? Или следващия път ще установи контакт по някой по-безболезнен начин? Сигурно съществува такъв способ. Пък и нали твърдеше, че ако последвам съвета му, всичко ще си дойде на мястото. Само че стана обратното — сега бях заобиколен от огледалното отражение на света, който познавах. Какво пък, всички останали също искаха от мен нещо, което няхах, но в замяна не предлагаха каквото и да било. Може би ако заспя той ще ми изпрати ново съобщение? Или пък алкохолът в кръвта ми е все още в недостатъчна концентрация? Впрочем каква връзка има всичко това с алкохола? Ако се вярваше на Сибла, той представляваше по-скоро заглушител, а не усилвател на телепатичната връзка. Защо в такъв случай моят събеседник влизаше във връзка с мен само в случаите, когато алкохолната концентрация в кръвта ми надвишаваше определен праг? Не, зад всичко това се крие някакво друго, напълно рационално обяснение. Дори Чарв и Рагма подозираха, че имам съобщник, надарен с телепатични способности. Преследваше ме някакво неясно нетърпение, струваше ми се, че трябва незабавно да предприема нещо, докато извънземните не са разбрали какво става. В едно бях сигурен — че няма да одобрят действията ми и ще се постараят да ми попречат.

Колко от тях ме дебнат навън — едни, само за да ме следят, а други за по-близки и вълнуващи срещи? Къде са сега Зимайстер и Бъклер? Какво се готвят да предприемат Чарв и Рагма? Кой е човекът с черното палто, привлякъл вниманието на Мериме? Какво иска от мен представителят на Държавния департамент?

Тъй като няхах отговор на нито един от тези въпроси, съсредоточих вниманието си върху плана за предстоящите действия, с

оглед на това, че ще се развият по най-лошия възможен начин. Не биваше да се прибирам у дома по съвсем очевидни причини. Същото важеше и за къщата на Хал. Виж, Ралф Уорп спокойно можеше да ме приюти за известно време, запазвайки пребиваването ми в тайна от всички. В края на краищата, притежавах половината от антикварния магазин „Уф и Ралф“ и неведнъж бях нощувал в задната стаичка. Да, ето къде ще отида.

Изглежда постепенно се бях унесъл в дрямка, но така и не последва ново съобщение. Вместо него ме измъчваха някакви безкрайни кошмари. Сънувах, че отново лежа под ослепителното слънце, а потното ми тяло пламти от болка, сякаш е някаква зейнала язва. Страданията ми постепенно достигнаха пределната граница, сетне започнаха да намаляват. Сега седях на айсберг, челюстите ми бяха здраво стиснати и съвсем не чувствах крайниците си. Това усещане също премина постепенно и тялото ми взе да омеква като разтопен сняг. Едва сега се изплаших. Ядосах се. Испитах възторг. Раздразнение. Отчаяние. Шляпайки с боси крака, в душата ми се редяха всички възможни усещания, загърнати в причудливи одежди, чиято същност не можех да разбера. Това не беше сън...

— Господине, добре ли сте?

На рамото ми лежеше ръка — от съня или от реалността?

— Добре ли сте?

Трепнах. Потърках чело — цялото беше потно.

— Да — рекох. — Благодаря.

Погледнах нагоре. Възрастен мъж. Добре облечен. Тръгнал вероятно на гости при внуците.

— Седях срещу вас — обясни той. — Изглеждахте, сякаш сте получили пристъп.

Прокарах ръка през косата си, докоснах брадичката и открих, че е мокра от слюнка. Дявол да го вземе — сигурно някакъв страничен ефект от преобразуването.

— Сънувах лош сън. Нищо ми няма. Благодаря, че ме събудихте.

Мъжът се усмихна смутено, кимна и се върна на мястото си.

Запалих цигарата със странния вкус и погледнах часовника. Огледалното изображение на циферблата ми казваше, че е изминал приблизително половин час. Загледах се през прозореца, зад който кротичко се нижеха миля след миля и изведнъж осъзнах, че ме е страх.

Ами ако всичко това е нечия отвратителна шега или грешка? Ако в организма ми са станали изменения, чиято същност никой не е в състояние да разбере? Ако Машината на Рьониус ми е навредила по някакъв незабележим, необратим начин? Впрочем, сега вече е късно да се безпокоя за това.

Не без известно усилие на волята успях да прогоня съмненията към моя нов съюзник, който се определяше като запис. Машината на Рьониус несъмнено ще върне всичко на старите си места, когато възникне подобна необходимост. Трябва ми само някой, който знае как се работи с нея.

Останах буден достатъчно дълго, за да намеря отговорите на всички вълнуващи ме въпроси. Но постепенно отново се унесох в дрямка, без да постигна определен резултат. Събудих се едва когато наближихме моята спирка.

Почувствах се удивително свеж, когато слязох на тротоара и като преначертах наопаки картата на обкръжаващия ме свят, свърнах покрай паркинга и поех по малката уличка с цял ред затворени магазинчета. След като — за кой ли път — се убедих, че нямам опашка, влязох в едно бистро и си поръчах вечеря, която също имаше странен и непознат вкус. Погълнах два от прословутите им хамбургери и цял куп пържени картофи, без да се замислям дали организмът ми ще е в състояние да смели тези продукти. Повехнал лист от маруля и няколко резенчета презрял домати увенчаха тържествената ми вечеря. По-вкусно нещо не бях хапвал през целия си живот. Като изключим млечният шейк — просто не ставаше за пиене.

Излязох с твърдото намерение да се поразтъпча. Чакаше ме доста път, но пък щях да поразкърша схванатите си от дългото пътуване седалищни части. Измина близо час преди да наближа магазинчето, но затова пък случих на прекрасна вечер за разходки.

Магазинчето, естествено, беше затворено, но на горния етаж прозорците на апартамента му светеха. Заобиколих сградата отзад, изкатерих се по водосточната тръба и надникнах през прозореца. Ралф седеше с книга в ръка, а до слуха ми достигнаха галещите звуци на струнен квартет. Чудесно. Имам предвид, че е сам. Не обичам да се натрапвам.

Почуках по стъклото.

Ралф вдигна глава, погледна ме и се приближи до прозореца.

Рамката се плъзна нагоре.

— Здравсти, Фред. Влизай.

— Благодаря, Ралф. Как си?

— Добре. Бизнесът процъфтява.

— Страхотно.

Прекрачих перваза и се озовах в стаята. Приех напитката, която ми предложи, макар че не я познах по вкуса — съдейки по каната на масата беше натурален сок. Почти не забелязах, че познатото разположение е обърнато наопаки. Ралф толкова често размества мебелите си, че съм привикнал. Той е висок, жилав младеж, с черна коса и прегърбени рамене. Основното му качество е, че се ориентира великолепно в стойността на различни странни предмети. Освен това преподава баскетбол в университета.

— Как беше в Австралия?

— Много ми хареса, ако изключим някои дребни неприятности.

— Какви неприятности?

— После, после — успокоих го аз. — Може би друг път. Слушай, ще те затрудня ли много, ако те помоля да преспя тази нощ в задната стаичка?

— Не, ако се разберете с Уф.

— Ще се разберем — уверих го аз. — Той ще се завие с опашката, а одеялото ще е за мен.

— Миналия път май беше обратното.

— Оттам възникна и спорът.

— Ще видим как ще я карате. Сега ли пристигаш в града?

— Ами... и да, и не.

Той плесна с длани коленете си и се засмя.

— Винаги съм се възхищавал от непосредствеността, с която се отнасяш към живота. Никога не отговаряш уклончиво, никога не лъжеш.

— Затова често оставам неразбран — оплаках се аз. — Такъв е товарът, който носи на плещите си честният човек в един свят на мошеници. Да, току-що пристигам в града, но не идвам направо от Австралия. Оттам се върнах преди няколко дни. Не, не се връщам току-що от Австралия. Сега разбра ли ме?

Ралф поклати глава.

— Имаш толкова опростен, почти класически начин на живот. Е, какво стана този път? Ревнив съпруг? Щурав терорист? Кредитори?

— Нищо подобно — успокоих го аз.

— По-лошо? Или по-добро?

— По-сложно. Да си дочул нещо?

— Нищичко. Твоят курсов ми звъня.

— Кога?

— Някъде преди седмица. Тази сутрин отново.

— Какво иска?

— Иска да знае къде си и дали си се обаждал. Не получи задоволителен отговор. Каза ми, че някакъв тип щял да дойде да ме разпита за теб. Университетското ръководство щяло да ми бъде признателно за сътрудничеството. Това беше само началото. Онзи наистина се появи, малко по-късно, зададе ми няколко въпроса и получи почти същите отговори.

— Надлер ли се казваше?

— Да. От ФБР. Държавният департамент. Така пишеше на удостоверението. Остави ми своя телефонен номер, за да му позвъня в случай, че изникнеш.

— Не му звъни. Ралф се намръщи.

— Излишно беше да го казваш.

— Извинявай.

Заслушах се в музиката.

— А Уексрот какво искаше?

— Освен познатия набор въпроси остави съобщение.

— За мен?

Той кимна и отпи.

— Какво съобщение? — изгубих търпение аз.

— Ако ми позвъниш, да ти предам, че си завършил университета. Дипломата можеш да получиш от него.

— Какво? — подскочих аз и се полях със сок.

— Така каза: „завършил“.

— Нямам право да постъпват по този начин с мен.

Ралф вдигна рамене.

— Да не се е майтапил? Изглеждаше ли пиян? Обясни ли ти как и защо?

— Не, не и не. Беше съвсем трезвен и напълно сериозен. Повтори го два пъти.

— Дявол да го вземе! Тия за какви се мислят? Как може да дипломират, който им падне!

— Познавам много, които мечтаят да завършат университета.

— Защото си нямат богати чичовци! Проклятие! Какво толкова е станало? Не разбирам защо им е трябвало да го правят? И как, след като не им бях оставил никакъв шанс? Как, по дяволите, са успели?

— Нямам представа. Ще трябва да го попиташ.

— Ще го попитам! Хубаво ще го попитам! Още утре отивам при него! И първо ще го прасна здравата!

— Мислиш ли, че това ще реши въпроса?

— Не, но отмъщението е неразделна част от моя класически начин на живот.

Вдигнах чашата и я пресуших на един дъх. А музиката не спираше да се лее.

* * *

По-късно, след като припомних на ирландския сетер с весели очи, работещ като нощен пазач на долния етаж, за договора относно одеялото и опашката, аз се настаних на леглото в задната стаичка. Присъни ми се невероятно сложен и изпълнен със загадъчни символи сън.

Преди доста години прочетох една забавна малка книжка — „Сферландия“ — написана от математик на име Бюргер. Книжката беше своеобразно продължение на стария класически роман на Абът „Плосколандия“, в който се разказваше как в двуизмерния свят Плосколандия се явили същества от космоса и започнали да създават огледални изображения на местните жители. За целта ги прекарвали през третото измерение, непознато за жителите на този свят. Макар и майсторски разработена, тогава идеята не ми направи особено впечатление. През цялото време се опитвах да си представя как ще се съешават двуизмерните кучета в този съвършено плосък свят. Накрая разработих сложна схема и помня, че дълго след това се връщах в

мислите си към нея — особено, когато започнах да се занимавам с йога и продължителна медитация.

Само че този път аз бях посетител на двуизмерния свят, където духат свирепи студени ветрове.

Събудих се вкочанен, за да установя, че Уф пак ми е отмъкнал одеялото и се е увил с него в ъгъла до печката. Направих му строга забележка, но той се правеше на разсеян. Загърнах се зиморничаво в одеялото, а той се сви в прашната си опашка и така прекарахме остатъка от нощта.

[1] В книжното издание всички подобни текстове са изписани огледално. Бел.ел.ред. ↑

[2] огледален човек — (нем.) — бел. ?прев.? ↑

ГЛАВА 8

Чакаха ме да кажа или да направя нещо. Нямах нищо за казване и нищо не можеше да се направи. Щяхме да си умрем и това е всичко.

Погледнах през прозореца към плажа, където морето изхвърляше на брега боклуци и си ги прибираще обратно. Това ми напомняше за последните дни и нощи, прекарани в Австралия. Само че тогава се появи Рагма и ми посочи пътя за спасение. В истинските лабиринти винаги има изход. Но този път не виждах никакви пясъчни врати и колкото и да се стараех, не можех да се убедя, че този лабиринт е истински.

— Е, Фред? Ще ни кажеш ли нещо? Или да продължаваме? Оставям на теб да решиш.

Погледнах към Мери, завързана на стола до мен. Плъзнах очи по изплашеното ѝ лице. От другата ми страна се чуваше тежкото дишане на Хал, сякаш вдигаше щанги в гимнастическия салон. Стори ми се, че се готви да скочи, но Джейми Бъклер явно също го видя и пистолетът в ръката му се завъртя. Хал се отказа от скока.

— Господин Зимайстер — рекох аз, — ако камъкът беше в мен, щях да го завържа с панделка и да ви го предам. Ако знаех къде е, отдавна да съм ви казал. Не искам да видя Мери мъртва, нито Хал, нито себе си. Готов съм да отговарям на всичките ви въпроси.

— Друго не ме интересува — изръмжа той и взе клещите.

Ако не предприема нещо ни очакваха мъчения и дори смърт. Впрочем, второто изглеждаше неизбежно, дори и да знаех отговора. Значи изход няма...

„Където и да сте — помислих си с отчаяние, — които и да сте, ако можете да ни помогнете с нещо, направете го незабавно!“

Зимайстер държеше Мери за ръката и разтваряше пръстите ѝ. В мига, когато посягаше с клещите, в стаята нахлу Коледния призрак, или някой от неговите съратници...

* * *

Изхвърчах от Джеферсън хол и докато сипех проклетия през здраво стиснатите си зъби, реших, че следващият, на който ще разбия носа трябва да бъде онзи тип — Тиъдър Надлер от Държавния департамент. Но докато заобикалях площада с фонтана, си спомних, че обещах на Хал да му позвъня по телефона веднага след срещата с Уексрот.

Взех си кафе и сандвичи от близката будка и потърсих с очи телефон — след тринайсет години в университетското градче ми беше ужасно трудно да се ориентирам сега, когато всичко е обърнато наопаки. Влязох във фоайето на съседната сграда, където имаше цял ред телефони, но всички се оказаха заети. Започнах да се разхождам напред-назад и да посръбвам от кафето. Крачка — глътка — крачка — глътка.

Зад гърба ми долетя глас:

— Здравсти, Касиди! Ей, погледни, това е човекът, за когото ти разказвах!

Беше Рик Лиди, студент по английска филология, който знаеше отговорите на всички въпроси, освен на един — какво да прави с дипломата си, когато завърши. В компанията на собственото си копие, само че малко по-високо и издокарано с футболна фланелка на Йелския университет.

— Фред, да ти представя брат ми Пол. Прескочи насам да ме види.

— Здравсти, Пол.

Оставих кафето на масата и протегнах не тази ръка, която трябваше. Усетих се навреме и я смених с другата.

— Това е въпросният — продължаваше Рик. — Наречи го Скитника евреин, или Летящия холандец, но той никога няма да се дипломира. Тема на безброй балади и епични сказки. Фред Касиди — Вечният студент.

— Пропусна Червената шапчица — поправих го аз. — И вече съм доктор Касиди, дявол да го вземе!

Рик започна да се смее.

— Вярно ли е, че нощем се катерите по покривите? — попита Пол.

— Понякога. Да, истина е.

— Невероятно. Отдавна мечтая да се запозная с Фред Касиди — катерача.

— Боя се, че мечтата ви се осъществи.

В този момент някой окачи слушалката и аз се метнах към свободния телефон.

— Извинявайте.

— Няма нищо. До скоро виждане, Фред. Извинявай — докторе.

— Приятно ми беше да се запознаем.

Изпитвах странна потиснатост, докато набирах обрнатите наопаки числа от телефонния номер на Хал. Никой не отговаряше. Тогава позвъних на Надлер. Женски глас от другата страна ми предложи да оставя име и номер, или да предам кратко съобщение. Отказах и на двете предложения. Отново опитах да се свържа с Хал.

Този път някой вдигна слушалката още преди да приключи първия сигнал.

— Да? Ало?

— Ти какво, да не си тичал? — попитах аз. — Защо си се запъхтял?

— Фред! Най-после! Божичко!

— Извинявай, че не звъннах по-рано. Случиха се разни неща...

— Трябва да се срещнем!

— Имах същата идея.

— Къде си?

— Във фоайето на Студентския съюз.

— Не мърдай оттам. Не! Чакай малко!

Почаках. Минаха десет или петнайсет секунди.

— Мъча се да се сетя за някое място — каза той. — Да. Слушай. Не го казвай, но спомняш ли си точно къде бяхме преди два месеца, когато се заяде с онзи от медицинския факултет — Кен май се казваше? Слабичък, навъсен.

— Не, не помня — отвърнах.

— Аз също не помня за какво спорихте, но накрая ти твърдеше, че доктор Ричард Джордан Гатлинг^[1] е направил повече за развитието на съвременната хирургия, отколкото Халщед^[2]. Той те попита каква

нова техника е разработил доктор Гатлинг, а ти му отговори, че е изобретил картечницата. Той каза, че не го намира за смешно и си тръгна. А ти го нарече задник, който вярва, че ще получи Свещения Граал, когато завърши университета, а не диплома за лечение на хора. Помниш ли къде беше това?

— Спомних си.

— Добре. Иди там, моля те. И ме чакай.

— Разбрано.

Той затвори, а аз последвах съвета му. Странно все пак. Разговорът започна да ме безпокои. Очевидно Хал се опитваше да скрие от някого мястото на срещата. Защо? От кого? Сетих се, че в разговора бях споменал къде се намирам и побързах да изчезна. Извървах три преки, свих в третата и извървах още две. Наблизо имаше малка книжарница, в която имах навика да се отбивам веднъж седмично. Нерядко идвахме и двамата с Хал.

Помотах се половин час в задната част на книжарницата, преглеждайки обърнатите наопаки заглавия. От време на време се опитвах да зачета някоя страница, колкото да се поупражнявам в новия начин на четене — ами ако се наложи да прекарам в това състояние остатъка от живота си? Направи ми впечатление встъпителното изречение от „инсеп инавунелБ“ на „немиреБ ножД“ — все едно, че беше писано за мен:

*„неладелго ис азарбо мавделсерП
„ародирок оп
...адоп ас илаписоп нем то атечсък и*

Замислих се за късчетата от огледалната истина, които аз преследвах. Заслужаваше ли си да гоня огледалото? Това ли е преломният миг в живота ми? Или...

Вече се колебаех дали да не си купя книгата, когато някой положи ръка на рамото ми.

— Фред, да вървим.

— Здравсти, Хал. Тъкмо се питах...

— Побързай — рече настойчиво той. — Паркирал съм на сред улицата.

— Добре де.

Пъхнах книгата на лавицата и последвах Хал. Заобиколих колата и се настаних от другата страна. Хал подкара. Очевидно беше обезпокоен от нещо. Реших да оставя обясненията за по-късно, когато бъде готов да ми разкаже какво се е случило.

Запалих цигара и се загледах през прозореца.

Изминаха няколко минути, докато се прокрадвахме по тясната улица. Хал заговори чак като излязохме на булеварда.

— В бележката, която ми бе оставил, се казваше, че ти е хрумнала една странна мисъл и би искал да я провериш. Доколкото разбирам, свързана е с камъка.

— И цялата бъркотия, в която ни замесиха — добавих аз. — Няма съмнение, че камъкът също играе важна роля. Само не разбирам каква.

— Защо не ми разкажеш всичко от начало?

— Нали имаше важна работа?

— Първо искам да чуя какво се е случило с теб. Става ли?

— Щом настояваш. Кажете поне къде отиваме.

— Ей така, возим се. Хайде, почвай, какво стана, след като си тръгна?

Поех си дъх и започнах. Разказвах, а край нас се нижеха сгради, сетне зад банкета израсна трева, след нея изникна храсталак, редки дръвчета, крави, хълмчета и даже пробягващи из полето зайци. Хал слушаше, кимаше, задаваше въпроси и въртеше волана.

— Значи в този момент за теб всичко изглежда огледално? — попита ме той.

— Да.

— Потресаващо.

Едва сега забелязах, че минавахме покрай многобройните летни вили, които бяха празни по това време на годината и приближаваме океана. Така се бях увлякъл в разказа, че неусетно бе изтекъл половин час.

— И казваш, че си вече новоизпечен доктор?

— Май така изглежда.

— Странна история.

— Хал, нещо го увърташ. Какво има? Защо не ми кажеш?

— Погледни на задната седалка.

— Хубаво, погледнах. Пълно е с боклуци. Кога най-сетне ще почистиш...

— Якето в ъгъла. Виж в джоба.

Вдигнах якето и пъгнах ръка в предния джоб.

— Камъкът! Значи е бил у теб!

— Не, не е бил.

— Къде тогава го намери? Къде е бил?

Хал сви в една странична уличка. Само две чайки ни последваха.

— Разгледай го внимателно — рече той. — Този е, нали?

— Ами, така поне изглежда. Никога не съм го разглеждал отблизо.

— Той е, същият — закима Хал. — Можеш да смяташ, че съм го открил на дъното на багажника. Придържай се към тази версия.

— Какво искаш да кажеш с това: „Придържай се към тази версия?“

— Снощи се вмъкнах в лабораторията на Байлер и го взех от лавицата. Бяха останали няколко. Досуц като онзи, който ни даде. Не намираш никаква разлика, нали?

— Не, но не съм специалист. Какво става?

— Отвлякоха Мери.

Облещих се в него. Лицето му беше безизразно, каквото е, когато говори истината.

— Къде? Кога?

— Скарахме се и тя отиде при майка си... Вечерта, когато ти се появи...

— Да, спомням си.

— Мислех да ѝ се обадя на другия ден и да изгладя нещата. Но колкото повече обсъждах със себе си въпроса, толкова повече ме изпълваше увереността, че тя трябва да ме потърси първа. Ето защо реших да чакам. На няколко пъти едва не се предадох, но все намирах сили да отложам поне за малко — с надеждата, че всеки миг ще позвъни. Тя не се обади оная вечер и реших да изчакам до сутринта. Като се съмна звъннах у майка ѝ — не само че я нямаше там, но и въобще не се беше появявала. Майка ѝ не знаеше нищо за нея. Е, какво пък, рекох си, сметнала е, че не бива да тревожи близките си с нашите проблеми. Взех да звъня на приятелките ѝ. Никакъв резултат. После, между две набирания, ми позвъни някакъв тип. Попита ме дали знам

къде е жена ми. Отначало помислих, че ѝ се е случило нещо. Нещастен случай или кой знае какво. Но той каза, че с нея всичко е наред и ще ми позволи да я чуя. Държали я при тях. Нарочно се били забавили, за да се поизпотят малко. Искали нещо от мен и щели да ми я върнат веднага щом им го дам.

— Камъкът, разбира се.

— Точно така. Излишно е да ти казвам, че не ми повярва, когато му отговорих, че не е у мен. Даде ми един ден срок, след това щял да позвъни и да ми каже какво да правя с него. Чак след това ме свързаха с Мери. Звучеше доста изплашено, но твърдеше, че нищо ѝ няма. Помолих онзи да не ѝ причиняват болка и му обещах да потърся камъка. С последното се захванах незабавно. Прерових всичко вкъщи — ама всичко. Нито следа. Отидох у вас. Нали още имам ключ.

— Някой там да вдигаше тостове за кралицата?

— Твоите гости бяха изчезнали. Преобърнах всичко, но и там не открих камъка. Накрая се предадох. Изчезнал — изчезнал.

Той млъкна. Движехме се по някакъв тесен път, от време на време между къщите се мяркаше морската синева.

— Е? — не издържах. — Карай нататък.

— Онзи се обади на другия ден и веднага попита за камъка. Казах му, че не е у мен, а той заяви, че ще убият Мери. Молих му се, обещавах му всичко, което имам...

— Чакай малко. Защо не позвъни в полицията? Хал поклати отчаяно глава.

— Предупреди ме да не го правя. Още при първия разговор. Намеси ли се полиция, вика, смятай, че нямаш жена. И аз исках да потърся ченгетата за помощ, но се боях. Ако открият само... не можех да рискувам. Ти какво би направил?

— Не зная. И после какво стана?

— Пита ме зная ли къде си, дори намекна, че би могъл да ми помогнеш...

— Брей! Извинявай. Продължавай.

— Казах му, че не знам къде си, но очаквам всеки момент да се появиш. Той отвърна, че ми дава още един ден да откроя камъка — или теб. След това затвори. Като се поуспокоих, се сетих за камънаците в лабораторията на Пол и се зачудих, дали още са там. Ако е така, защо пък да не им пробутам някой от дубликатите? Очевидно бяха добре

изработени. Някъде следобед се отбих до лабораторията и влязох, като счупих бравата. В отчаянието си бях готов на всичко. На лавицата имаше четири бройки, взех този, който държиш сега. Отнесох го вкъщи и зачаках. Звъннаха на сутринта — точно преди теб — и им казах, че съм намерил камъка на дъното на багажника. Не можеш да си представиш как се зарадва онзи. Дори ми даде да разговарям с Мери и тя пак каза, че с нея всичко е наред. Сетне той взе слушалката и ми обясни къде и как ще стане смяната — камъка срещу Мери.

— Там ли отиваме сега?

— Да. Нямах да те забърквам, но те изглежда те имат за нещо като специалист по въпроса, та сметнах, че ще е добре ако присъстваш и потвърдиш автентичността му. Нали разбираш — въпросът е на живот и смърт.

— Аха. Какво им пречи да ни изтрепят всичките?

— Защо ще го правят? Нали ще получат каквото искат. Няма никакъв смисъл да си цапат ръцете.

— Излишни свидетели — подхвърлих аз.

— На какво? Ние дори не знаем кои са. Не разполагаме с никакви доказателства. Защо им е да си утежняват положението, ако всичко се размине благополучно?

— Защото цялата тази история мирише, ето защо. Откъде да знаем какви са истинските им цели?

— И така да е, какво друго можех да сторя? Да се обадя в полицията, а после да се окаже, че не си поплюват?

— Вече ти казах — не зная отговора на този въпрос. Само не виждам защо трябваше да въвличаш и мен.

— Извинявай — погледна ме той. — Избързах и сигурно съм сгрешил. Имаме още малко време. Нарочно те взех по-рано. Ако искаш, можеш да се откажеш от веселбата. Решавай сам — но побързай.

Той метна очи към часовника.

— Кога е срещата?

— След половин час.

— Къде?

— На седем-осем мили оттук. Следвам ориентирите, които ми дадоха. Там ще паркираме и после ще чакаме.

— Ясно. А позна ли гласа, който се обаждаше?

— Не.

Погледнах фалшивия камък, наполовина прозрачен, наполовина матов, иначе идеално гладък, с тънички кървавочервени и млечни жилки вътре. Напомняше ми на вкаменена гъба или на парче от корал, полиран като стъкло и проблясващ по ръбовете. Беше колкото голям портокал и доста по-тежък, отколкото предполагах.

— Фина изработка. По нищо не се различава от другите. С теб съм.

— Благодаря.

Изминахме още осем мили. Зяпах наоколо и се чудех какво ще правим нататък. Хал зави по един стар и затревен коларски път — съвсем близо до брега. Паркирахме на края на мочурлива поляна, заобиколена от гъсти ниски дръвчета. После излязохме навън, запушихме и се заехме да чакаме.

До ушите ми достигаше шумът на прибоя, усещах в ноздрите си солената влага, с която бе наситен въздухът. Подпрях крак на един пън и се загледах в изхвърлените наблизко гниещи морски водорасли.

След няколко цигари Хал погледна нетърпеливо часовника си.

— Закъсняват.

Свих рамене.

— Сигурно оглеждат околността, за да се уверят, че си нямаме компания. Във всеки случай аз бих постъпил точно така. Освен това щях да оставя пост до пътя.

— Май си прав — кимна той. — Нещо ми прималя. Ще поседна в колата.

Обърнах се да го последвам и в същия миг видях Джейми Бъклер, изправен зад нашата кола. Не държеше никакво оръжие, а и не му трябваше — и двамата му бяхме в ръцете.

— Вие ли се обаждате? — попита Хал и тръгна към него.

— Аз. Носите ли го?

— Как е жена ми?

— Добре е. Носите ли камъка?

Хал спря, бръкна в джоба и извади камъка.

— Ето го. Виждате ли?

— Да. Добре. Да вървим.

— Къде?

— Съвсем наблизо. Изпълнявате кръгом и поемате направо. Там има малка пътечка.

Тръгнахме по пътеката, която ни посочи. Тя се виеше сред храсталаци и постепенно приближаваше плажа. Накрая се показва и океанът — днес беше сивкав, с белезникави зайчета. После пътеката неочаквано пое в друга посока и съвсем скоро видях мястото, където извеждаше. Ниска, дървена къща със заострен покрив, кацнала върху пясъчна дюна на самия край на плажа. Прозорците ѝ бяха разбити и ако се съдеше по вида ѝ, стоеше тук от времето, когато двамата с Хал още ни е нямало на този свят.

— В къщата? — попита Хал.

— В къщата — се разнесе зад нас.

Поехме нагоре по песъчливия склон. Джейми ни заобиколи, чукна няколко пъти в определен ритъм по стената и извика:

— Всичко е наред. Аз съм. Носи го. Довел е и Касиди.

— Добре — чу се отвътре. Някой отвори вратата и Джейми ни кимна да влизаме.

Не бях особено изненадан, когато зад очуканата кухненска маса бавно се надигна не друг, а Мортън Зимайстер. Пред него имаше чаша кафе и пистолет. В другия край на стаята стоеше единственият фотьойл, за който беше завързана Мери. Едната ѝ ръка беше свободна и до нея също имаше чашка кафе. В столовата от страната на кухнята имаше два прозореца и още два — в гостната. Две врати красяха отсрещната стена — едната вероятно водеше към спалнята, а другата — към тоалетната или килера. Таван нямаше, само напречни греди, по които бяха окачени рибарски мрежи и принадлежности. Оскъдната мебелировка се състоеше още от стар изтърбушен диван, чифт плетени столове, ниска масичка и настолна лампа. Пред опушената камина бе проснат проскубан килим. В тясната кухничка имаше пожълтяла печка, хладилник, шкафове и една черна котка, която старателно си ближеше лапичките и от време на време поглеждаше с нескрито отвращение към Зимайстер.

Лицето му се озари от радушна усмивка в мига, когато ни съгледа. Хал обаче се втурна към Мери и той вдигна пистолета.

— Я на място — нареди Зимайстер. — Косъм не е паднал от главата ѝ.

— Вярно ли е? — попита Хал, като не откъсваше очи от половинката си.

— Да — отвърна тя. — Нищо ми няма.

Беше дребна на ръст, руса и добре оформена, но с прекалено резки за моя вкус черти на лицето. Боях се да не изпадне в истерия, но като се изключат видимите белези на умора и пренапрежение, изглеждаше далеч по-спокойна, отколкото го изискваше ситуацията. Хал сигурно е открил в нея нещо, което аз бях пропуснал. Искрено се радвах за него.

Чух стържене на резе, обърнах се и видях Джейми да залоства входната врата. Хал стоеше до масата, зад която бе седнал Зимамайстер.

— Хайде, какво чакаш — нареди му той.

Приятелят ми извади камъка и му го подаде. Зимамайстер побутна встрани кафето си, пое камъка и го заразглежда напрегнато. Завъртя го с ръце, а котката скочи от шкафа и вдигна облак прах.

— Добре сте се потрудили, момчета... — поде той.

— Ами, как да ви кажа — рече Хал. — Ние...

Зимамайстер замахна и удари с длан масата. Порцелановата чашка подскочи и се преобърна.

— Това е фалшификат! — изрева той.

— Този камък е в нас от самото начало... — заговорих аз, но лицето на Хал се бе покрило с издйническа червенина. Винаги е бил слаб в блъфове на покер.

— Чувате ли се какво говорите! — извика той. — Нали ви донесох проклетия камък! Истински е! А сега я пуснете!

Джейми направи няколко безшумни крачки и застана зад Хал. Зимамайстер завъртя глава и вдигна очи нагоре. След това кимна отсечено, само веднъж и Хал спря.

— Не съм такъв глупак — рече той, — че да ми пробутвате някакъв дубликат. Това тук — посочи небрежно камъка, — не ми върши работа. И ти го знаеш не по-зле от мен. Опитът ви заслужава похвала — открили сте великолепно копие. Само че на мен тия не ми минават. Къде е оригиналът?

— Ако не е този, тогава не зная — сви рамене Хал.

— Фред, ти какво ще кажеш?

— Това е камъкът, който беше у нас от самото начало — потвърдих аз. — Ако наистина е фалшификат, значи оригиналът

никога не е попадал в ръцете ни.

— Добре — Зимайстер се надигна лениво. — Да идем в гостната — предложи той и взе пистолета.

Този път и Джейми извади своя. Не ни оставаше нищо друго, освен да се подчиним.

— Не зная колко мислите, че ще получите за него — поде Мортън, — или колко вече са ви предложили. Може би дори сте успели да го продадете. Във всеки случай, очаквам от вас да ми разкажете най-подробно къде се намира камъкът в момента и кой още е замесен в тази история. Преди да започнете бих искал да ви припомня, че той едва ли ще ви е необходим след смъртта.

— Правите голяма грешка — заяви Хал.

— Не. Вие правите грешка и заради нея ще пострадат невинни.

— Тоест? — вдигна вежди Хал.

— Нима не е ясно? — учуди се Зимайстер. — Застанете тук — нареди той, а сетне се обърна към Джейми: — Ако мръднат, застреляй ги.

Заставахме точно там, където ни показваше — до стената срещу Мери. Мортън заобиколи фотьойла и спря от другата страна. Джейми ни държеше на мушка.

— Ами ти, Фред? — попита Зимайстер. — Не си ли спомни още нещо след разходката до Австралия? Може би не си разказал всичко на нещастния си приятел — сега е моментът да отървеш него и жена му... Хайде де...

Той извади от джоба си клещи и ги постави до кафето й. Хал извърна глава и ме погледна. Всички чакаха да кажа или да направя нещо. Загледах се през прозореца. Мислех си за пясъчните врати...

* * *

Видението влезе безшумно в стаята зад гърбовете на Зимайстер и Джейми. Трябва да са усетили нещо по лицето на Хал, защото аз успях да запазя пълно самообладание. Впрочем, това нямаше особено значение, тъй като видението заговори още преди Зимайстер да завърти глава.

— Не мърдай! Хвърли пистолета, Джейми! Едно движение, Мортън, и ще заприличаш на статуя от Хенри Мур! И двамата на място!

Беше Пол Байлер, с тъмно сако и хлътнало, обсипано с бръчки лице. Затова пък ръката, която държеше четирийсет и петкалибров пистолет, не трепваше. Зимајстер побърза да се престори на робот с изтощени батерии. Джейми се озърташе боязливо и току поглеждаше шефа си.

Въздъгнах и си позволих да смъкна известна част от напрежението. Така е с истинските лабиринти — винаги има изход. Освен ако бъркам нещо с правилата на тази игра...

Катастрофа!

Невероятна топка от мрежи, плавки, рибарски конци и разглобени въдичарски пръчки се претърколи през гредите на покрива и се стовари върху Пол. Той погледна нагоре, ръката му се отмести и в този миг Джейми посегна към своя пистолет.

Рефлексите, които обикновено забравям докато пъпля по майката земя, сами взеха решение, така че нямам абсолютно никаква вина. Съмнявам се обаче, че щях да се нахвърля с голи ръце срещу въоръжен човек, ако импулсът беше преминал отвъд гръбначния ми мозък.

Но от друга страна, всичко трябва да свърши добре, нали? Поне в киното винаги е така.

Метнах се стремително върху Джейми, разперил отчаяно ръце.

Дулото на пистолета му замря за секунда в нерешителност, след това се извърна към мен. Изстрелът дойде от упор.

Нещо изригна в гърдите ми и светът изчезна.

Толкова по въпроса за неделното развлечение.

[1] амер. изобретател на Гатлинговата картечница (1862 г.) — бел.?прев.? ↑

[2] Уилям Халщед 1852–1922 г.? (по-правилно Холстед) — амер. пионер на научната хирургия — бел.?прев.? ↑

ГЛАВА 9

Хубаво е понякога да се поразсъждава за предимствата, които човек може да извлече от съвременната система на висшето образование.

Ако питате мен, много от тях се дължат на моя кумир, възпитаникът на Харвард, президентът Елиът. Именно той, още през 1870 година, осъзнал колко е важно от време на време да се отпускат юздите на студентите. Погрижил се да го осъществи, а когато си тръгнал забравил да затвори вратата. Вече тринайсет години му поднасям своята благодарност на един и същи ден — в онзи изпълнен с приятни очаквания миг, когато отварям поредния плик с чек от банката. Елиът е човека, заменил тромавата и лишена от гъвкавост система на задължителни предмети и въвел свободния избор на курсови занимания на студентите. И както често се случва в подобни истории, резултатът надминал очакванията. Колкото до мен, разполагам с чудесната възможност да шлифовам и доразвивам интелекта си, да не скучая и да следвам с детинско любопитство трепкащите звезди на всеобщото познание. С други думи, ако го нямаше него, едва ли щях да имам времето, или възможността, да изучавам например безкрайно заинтригуващите и поучителни навици на *Ophrys speculum* и *Cryptostylis leptochila*, с които се срещнах за първи път на един семинар по ботаника.

Хайде да си говорим истината — дължа невероятно много на този човек — и това, че мога да си живея живота и много други интересни неща. Но аз не му оставам длъжен. Вярно, че нямам пряка възможност да отвърна на добрината му с добрина, но какво да се прави? Ще попитате какъв е този *Ophrys*? Или е тя? И защо всички ѝ се възхищават? А също и на *Cryptostylis*? Радвам се, че попитахте. В Алжир живее една насекомо, което прилича на оса, известно под името *Scolia cilata*. Цяла зима спи в гнездото си, полузаровено в пясъка, а през март се пробужда. Само мъжкият екземпляр, защото женският продължава съня още близо месец. Самецът, естествено, започва да

изпитва безпокойство и отправя късогледия си взор към околните простори. И какво разцъфва съвсем близо до него? Разбира се, грациозната орхидея *Orphys speculum*, чийто цветя поразително наподобяват тялото на самката, която толкова го вълнува. Останалото се подразбира от само себе си. Именно по този начин се извършва опрашването на орхидеята — самецът лети от цвят на цвят и ги дарява със своето нежно внимание. Оукс Еймз нарекъл този процес псевдокопулация, симбиотична връзка на две коренно различни репродуктивни системи. По същия начин и със същата цел орхидеята *Cryptostylis leptochila* съблазнява сърцето на самца, само че достига невероятната изтънченост да отдели и миризма, която поразително напомня тази на самката. Коварна и прелестна. Погледнато в строго философски смисъл, съществуват цял ред етични категории, които могат да бъдат обсъждани във връзка с този случай. Именно затова е нужно образованието. Ако не беше моят скъп, вкочанен чичо, ако го нямаше президентът Елиът, вероятно никога нямаше да изпитам тези усещания, които озаряват с вътрешна светлина всяка диреща познания душа.

Ето например, докато лежах там, без да разбирам къде точно е това „там“, аз си спомних упражненията, посветени на орхидеите и едновременно бях докоснат от свършено непонятни и необясними звуци, сенки и цветове. Почти веднага стигнах до следния извод: често се случва нещата да не са такива, каквито изглеждат, макар понякога това да няма особено значение, а също — най-бързият начин да загазиш е, ако оставиш вместо теб да действа гръбначния мозък.

По това време вече бях посветил част от вниманието си на изучаване на околната среда.

— Оооох! Ооооох! — бяха първите ми думи в този свят, а околната среда реагира като ми напъха термометър в устата и взе да ми мери пулса.

— Събудихте ли се, господин Касиди? — попита женски глас.

— Бляб — отвърнах аз, опитвайки се да фокусирам лицето на сестрата.

— Да знаете, че сте страхотен късметлия — продължи тя и издърпа термометъра. — Ей сега ще повикам доктора. Очаква с нетърпение да си поговори с вас. А вие си лежете. Не се напрягайте.

Тъй като не горях от желание да скоча от леглото и да се захвана с лицеви опори, не ми беше никак трудно да изпълня разпорежданията ѝ.

Направих още един опит да се огледам встрани. Този път всичко изглеждаше съвсем нормално. Под „всичко“ разбирах болничната стая за един човек и моята персона в легло, което стоеше до прозореца. Лежах по гръб, а бялата планина, която закриваше част от полезрението ми, бе купчината бинтове, с които бяха омотали гърдите ми. Не исках да си представям момента, когато ще трябва да махат този склад от превързочни материали. Но едва ли имах каквото и да било право да бъда недоволен.

След няколко минути на вратата цъфна захилен младеж в бяла престилка и праметната през врата слушалка. Той ми протегна ръка с онзи измамен жест, с който лекарите обикновено ви измерват пулса, но след секунда се оказа, че целта му е била да разтърси здраво моята.

— Господин Касиди, аз съм доктор Дрейд! Вече се видяхме веднъж, но вие едва ли помните. Аз ви оперирах. Радвам се, че можете да ми стиснете ръката. Вие сте невероятен късметлия.

Закашлях се, но ме заболя.

— Хубаво е да го знае човек — рекох.

Той взе папката от шкафчето.

— След като ръката ви вече е в добро състояние, не бихте ли желали да подпишете тези документи?

— Един момент — спрях го. — Аз дори не знам какво сте направили с мен. Така че не възнамерявам да подписвам нищо.

— О, съвсем не е това, което си мислите — успокои ме той. — Онези ще ви ги дадат на изписване. Искам да ми разрешите да използвам вашата история на заболяване и някои снимки, които направих по време на операцията за статията, която възнамерявам да напиша.

— Статия за какво? — попитах аз.

— За същото, което ми позволи да ви нарека късметлия. Сигурно знаете, че са ви простреляли в гърдите.

— Май имаше нещо такова.

— Всеки друг на ваше място отдавна да е мъртъв. Но не и добрият стар Фред Касиди. И знаете ли защо?

— Не ме дръжте в напрежение.

— Сърцето ви не е там, където трябва да бъде.

— Ами?

— Вие какво, досега не знаехте ли за тази странна аномалия на вашето кръвообращение?

— Нямах представа. Вярно, никой досега не ме е прострелвал в гърдите.

— Така, вашето сърце е огледално отражение на всяко нормално човешко сърце. *Vena cava*^[1] при вас изпълнява функцията на аорта, а белодробната артерия получава кръв от лявата камера. Вашите белодробни вени доставят свежа кръв в дясното предсърдие, което пък я изпомпва през аортната дъга, която се извива надясно. Вследствие на което дясната камера на вашето сърце има по-задебелени стени, докато при другите хора така е с лявата. Изстрел на подобно място при всеки друг би довел до разкъсване на дясната камера, или на аортата. Във вашия случай обаче куршумът е преминал на безопасно разстояние от *Vena cava inferior*^[2].

Закашлях се повторно.

— Е, сравнително безопасно — поправи се той. — Бъдете спокоен, запушил съм дупката. Ще ви изправим на крака за нула време.

— Страхотно.

— Сега, по въпроса за вашия подпис...

— Ами да. Разбира се. Всичко в полза на науката, прогреса и тъй нататък.

Докато подписвах документите и се чудех откъде точно е минал куршумът, сетих се да го попитам:

— Имате ли представа за естеството на обстоятелствата, довели до появата ми тук?

— Една полицейска кола ви докарала в приемното. Не ни информираха как е възникнал инцидентът, довел до престрелката.

— Престрелка ли? И колко изстрела е имало?

— Ами, общо седем. Знаете ли, нямам право да обсъждам състоянието на други болни.

Ръката ми застина над листа.

— Хал Сидмор е най-добрия ми приятел — произнесох, като погледнах многозначително формуляра, който все още очакваше моят подпис. — А жена му се казва Мери.

— И двамата нямаха сериозни наранявания — побърза да отвърне добрият доктор Дрейд. — Вярно, ръката на господин Сидмор беше счупена, но жена му имаше само драскотини. Той дори искаше да се срещне с вас.

— Аз също искам. Освен това се чувствам прекрасно.

— Веднага ще ви го пратя.

— Би било чудесно.

Докторът пооправи чаршафа ми.

— Бихте ли ми сипали чаша вода...

Той ми наля половин чаша и изчака докато я изпия.

— Добре — рече след това. — Ще ви навестя по-късно. Нали нямате нищо против ако доведе стажантите да ви видят?

— Стига после да ми изпратите екземпляр от вашата статия.

— Обещавам — кимна докторът. — Само не се пресилвайте.

Той прибра лъчезарната си усмивка за следващата среща, а аз останах да лежа и да се пуля на табелката с надпис: „ОНЕНАРБАЗ ОТЕНЕШУП“.

* * *

Не измина много време и в стаята се появи Хал. Току-що бях прогонил още един слой пелена от очите си. Беше облечен със собствените си дрехи, а дясната — тоест лявата ръка — бе гипсирана. На челото му се мъдреше грамадна цицина.

Ухилих се, за да демонстрирам, че животът е прекрасен, и тъй като знаех отговора, попитах:

— Как е Мери?

— Чудесно — отвърна Хал. — Наистина нищо й няма. Малко е одраскана, а като прибавим и нервното разстройство. А ти как се чувстваш?

— Като настъпен от слон. Но докторът каза, че можело да бъде много по-лошо.

— Да, ако се съди по думите му, ужасно ти е провървяло. Знаеш ли, той направо се е влюбил в сърцето ти. Постоянно дрънка за някаква статия...

— И аз го чух. Хубаво, че мина да ме видиш. Ще ми разкажеш ли какво стана след това, или трябва да си купувам вестник?

— Не знаех, че толкова бързаш — навъси се Хал. — Ще бъда кратък: по нас също стреляха.

— Ясно. А сега се постарай да не бъдеш кратък.

— Добре. Ти скочи върху оня тип с пистолета...

— Джейми. Така. После?

— Той стреля в теб. Ти падна, с което напусна сцената. После той стреля в Пол.

— Значи и той напуска сцената.

— Чакай малко. Докато стреляха в теб Пол почти успя да се освободи от мрежата, дето се срина върху него. Той стреля в Джейми в мига, който Джейми стреля в него. И го уцели.

— И двамата са се уцелили. Напускат сцената.

— Почти по същото време аз се нахвърлих върху другия тип — Зимайстер. Той също успя да стреля, но неточно. Вкопчихме се и взехме да се бъхтим. Между другото, той е ужасно силен.

— Знаем. Кой е следващият, напуснал сцената?

— Не съм съвсем сигурен. Един от куршумите на Зимайстер одраска Мери, а третият, или четвъртият се заби в ръката ми.

— Значи — излизате и двамата. Тогава кой застреля Зимайстер?

— Полицайте. В този момент те нахлуха в къщата.

— Как са попаднали там? Откъде въобще им е било известно какво става?

— Подслушах разговора им... след това. Оказа се, че са следили Пол...

— Който, от своя страна, е следил нас, така ли?

— Нещо такова.

— А аз го мислех за умрял. Съобщиха го в новините.

— И аз така смятах. Нямам представа какво точно е станало. Охраняват стаята му и никой не казва нищо.

— Значи все още е жив?

— Така чух. Нищо повече не успях да науча. Всички са отървали кожата.

— Лошо — в два от случаите. Чакай малко. Доктор Дрейд спомена седем изстрела.

— Да. Един от полицайте си прострелял крака.

— А, ясно. Нещо друго?

— В какъв смисъл?

— Ами, например, за камъка.

— Нищо ново.

— Жалко.

Налегна ме серия от прозевки. Примерно по това време сестрата надникна в стаята.

— Ще ви помоля да си вървите — каза тя. — Не бива да го изморяваме.

— Добре — съгласи се Хал. — Фред, отивам си у нас. Ще намина веднага щом ми разрешат. Какво да ти донеса?

— Тук има ли кислородни бутилки?

— Не. Само в коридора.

— Тогава, донеси ми цигари. И им кажи да махнат тази тъпа табелка. А, добре. Аз ще я махна. Поздрави Мери от мен. Дано да ѝ е минала главата. Някога да са ти разказвали за цветя, които спят с оси?

— Не.

— Боя се, че трябва да тръгвате — напомни сестрата.

— Да, да.

— Кажи на тази госпожа, че никак не прилича на орхидея — добавих аз. — Въпреки че благодарение на нея се чувствам като оса.

След това — заедно с кревата — започнах да потъвам към някаква мека сърцевина, където животът беше далеч по-опростен.

* * *

Дрямка. Дрямка. Дрямка.

Проблясък?

Проблясък. Сияние. Ярка светлина.

Някой влезе в стаята. Отворих очи, за да се уверя, че денят не е приключил.

Пак ли?

Я да сметна колко време е изминало. Значи един ден, нощта след него и остатъкът от следващия ден. Храниха ме няколко пъти, разговарях с доктор Дрейд, а след това в мен се кокореха стажантите, които доведе. Намина и Хал, беше засмян, остави ми цигари. Доктор

Дрейд каза, че няма нищо против да пуша. След това съм задрямал. Ах, ето значи...

В полезрението ми попаднаха две фигури, които се движеха съвсем бавно. Някой се покашля и тогава познах Дрейд.

— Не спите ли, господин Касиди? — изненада се той. Прозях се, протегнах ръце и изобщо си придадох вид на току-що дошъл в съзнание човек, докато всъщност се опитвах да преценя какво става.

До Дрейд стоеше висок, мрачен човек с тъмен костюм и черни очила. Тъкмо се канех да подхвърля нещо по повод неканените натрапници, когато забелязах, че в ръката си мрачният тип държи каишка, а на другия ѝ край е завързано косматото куче, което се опитваше да седне върху една от обувките му. В другата си ръка странният посетител стискаше издута чанта.

— Да — произнесох и дръпнах ръчката на леглото. — Какво има?

— Как се чувствате?

— Добре, струва ми се. Отпочинал.

— Чудесно. Този господин е от полицията и би желал да ви зададе няколко въпроса. Казва се Надлер, Тиъдър Надлер. Помоли да поставим табелка на вратата, за да не ви безпокоят по време на разговора. Е, аз да тръгвам.

Докторът посочи на Надлер стола и излезе, притваряйки безшумно вратата.

Вдигнах чашата с вода и го погледнах въпросително.

— Какво желаете?

— Вие знаете добре.

— Защо не пуснете съобщение — предложих аз.

Той свали очилата си и ми се усмихна.

— Като някое, от типа: „Нуждаем се от помощ“. То пък вие ги четете.

— Трябваше да ви пратят в дипломатическия корпус — подметнах аз. Усмивката му се стопи и лицето му се обля в червенина.

— Вече знаем, че не е у вас, Касиди — поде той накрая, — така че не съм тук да ви разпитвам за него.

— Тогава защо трябваше да ме настъпвате по мазолите? За да ми покажете кой е по-силният? Веднъж вече го доказахте с насилственото

връчване на дипломата. Ако у мен беше това, което търсехте, досега да съм му окачил етикетче с цена, която не бихте могли да платите.

— Като например?

— Например какво?

— Цената на вашите услуги.

— В качеството на какъв?

— Искаме да ви предложим работа, която може да ви заинтересува. Какво ще кажете за длъжността специалист по извънземни култури, представляващ САЩ в ООН? За целта се изисква тъкмо вашата диплома по антропология.

— И кога, интересно, се е появила подобна длъжност?

Той отново се усмихна.

— Съвсем наскоро.

— Ясно. В какво ще се изразяват задълженията ми?

— Да речем, първоначално ще се заемете с едно разследване.

— Разследване на какво?

— На изчезналия Звезден камък.

— Аха. Трябва да призная, че наистина ме заинтригувахте, въпреки че това не е достатъчно, за да постъпя на работа при вас.

— Всъщност вие няма да работите при мен.

Извадих цигара и запуших.

— А при кого?

— Дай една цигара — произнесе до болка познат глас и косматото, отдавна невчесвано куче се приближи до леглото.

— Филип Марлоу, звезден детектив — обявих аз. — Не те бива за куче, Рагма.

Той разкопча горната част на маскировъчния си костюм и протегна цигара към огънчето. Така и не можах да различа онова, което се криеше отдолу.

— Наигра се, значи — продължи язвително Рагма. — Не може да се каже, че не си бил предупреден.

— Което си е вярно — кимнах аз. — Направих го с ясно съзнание за последствията.

— Пък и си обърнат — отбеляза той. — Белегът от раната, която получи в Австралия, беше на другата ръка. — Той се намести на пода до далечния крак на леглото. — Не е необходимо да го проверявам. По пътя дотук направо ми проглушиха ушите за твоето удивително

обърнато сърце. От самото начало заподозрях, че именно ти си онзи идиот, който решил да си поиграе на пързалка с инвертора. Може би ще ми разкажеш защо го направи?

— Няма да ти разкажа.

Рагма сви рамене.

— Твоя работа. Изминало е твърде малко време и резултатът от неусвоената храна все още не е дал отражение върху организма ти. Ще се наложи да почакаме.

Преместих поглед върху Надлер.

— Така и не отговорихте на моя въпрос. За кого ще работя?

— За него — кимна ухилено Надлер.

— Вие какво, майтапите ли се? Откога в Държавния департамент взимат на работа кучета и австралийски торбести бозайници? Ами че те са извънземни — нямат дори гражданство!

— Той не работи за Държавния департамент. Предоставил е услугите си пряко на ООН. Ако се съгласите да ни сътрудничите, незабавно ще постъпите на разпореждане на специалния отряд в ООН, който се ръководи от Рагма.

— Съвсем като в евтините романчета — озъбих се аз и погледнах кучето. — Нищо ли не искаш да ми разкажеш?

— Нали за това съм дошъл? Както вероятно ти е известно, артефактът, наречен Звезден камък, е изчезнал. Успяхме да установим, че известно време се е намирал в твоята квартира, вследствие на което върху теб е съсредоточено вниманието на няколко групи, заинтересувани в неговото връщане — по различни причини.

— Значи камъкът наистина е попаднал в Пол Байлер?

— Точно така. Имал е задачата да изработи дубликат.

— В такъв случай, е бил доста небрежен с него.

— И да, и не. Професор Байлер е рядка и странна птица, на това отгоре всичко ужасно се усложнило от цял куп непредвидени обстоятелства. Разбираш ли, обърнали са се към него, тъй като е бил най-подходящия човек за тази работа. Байлер е автор на огромно количество интересни разработки върху синтезирането на кристалите. Успял е да създаде дубликат с такава висока степен на прилика, че цялата комисия не могла да го отличи от оригинала. Дали причината е само ненадминатото му майсторство? В началото всички смятали

точно така. А и не виждам как биха могли да разкрият измамата при онова стечение на обстоятелствата.

— Тоест, той запазил за себе си оригинала и върнал обратно дубликат, заедно с дубликат на дубликат?

— Не бих казал, че е толкова просто — възрази Рагма. — Както се изясни, това, което му предали в началото, въобще не е бил Звездният камък. В действителност подмяната е била извършена далеч по-рано — още преди Секретарят на ООН да е подписал разписката за получаване на камъка. Все пак накрая успяхме да разберем как е станало всичко. Не си ли гледал репортажа по телевизията?

— Предполагам, че всички са го гледали. После какво?

— Човек от охраната извършил подмяната малко преди да поставят Звездния камък в сейфа. Никой не забелязал, онзи се измъкнал, а професор Байлер получил фалшивия камък.

— Тогава какво отношение има Пол?

— Съвпадение. Едно единствено съвпадение, напълно допустимо за всяка подобна заплетена история. Изненадан съм, че още не си попитал как се е сдобил човекът от охраната с дубликат.

Внезапно ме напуши смях. „Боже — помислих си, — дали ще ме заболят гърдите, ако се разсмея?“

— Значи, Пол...? Само не ми казвай, че той е извършил първата фалшификация.

— Точно така е станало — въздъхна Рагма. — Байлер успял да направи дубликат с помощта само на няколко снимки и словесно описание. Тук талантът му се проявил с пълен размах. Когато въпросът опира до конкретна работа, той просто няма равен на себе си.

Смачках цигарата в пепелника.

— С други думи, Пол получил обратно своя фалшификат, за да изработи по него дубликат.

— Именно. И се озовал в крайно деликатно положение. Той притежавал истинския камък и получил дубликат, от който правителството искало да бъде изработен друг такъв.

— Чакай малко! Значи Звездният камък е бил в него? А аз мислех, че го е взел човекът от охраната.

— Тъкмо приближавах тази част от историята. Пазачът подменил камъка и го предал на професор Байлер. Байлер се опасявал, че първият дубликат не би издържал една щателна проверка, особено ако

от него се заинтересува някой извънземен, който е виждал камъка преди това, или е запознат с тайната на неговия строеж — някой невидим на пръв поглед признак, който може да забележи само познавач. Във всеки случай, се заел с изработването на втори дубликат, който щял да бъде далеч по-съвършен от първия, а задачата на пазача била отново да извърши подмяна — на едното копие с друго. На това място професорът се изправил пред следната дилема — дали да им предаде първия дубликат и неговото копие, или да върне двата камъка от втората серия, с които особено много се гордеел. В края на краищата нашият професор решил, че ще е най-добре да върне своя първи фалшификат и неговото копие, тъй като изработката му вече е била подлагана на детайлно изучаване и следователно — приета за абсолютния оригинал. Аз поклатих глава:

— Но какъв е смисълът на цялата тази въртележка?

— Виждаш ли... този човек е особено силно привързан към идеята за Британска монархия...

— Перлите на британската корона! — досетих се аз.

— Правилно. Звездният камък бил предаден на ООН в замяна на британските перли. За Пол Байлер това било същинско кощунство, пряко оскърбление срещу британската монархия.

— Но нали перлите винаги ще принадлежат на Британия и могат да бъдат получени веднага, щом си ги поискаме. Самите представители на двореца се съгласили на тези условия.

— Ние с теб виждаме всичко това в тази светлина. За Байлер нещата стоят другояче. Както и за пазача, взел участие в тази авантюра.

— А каква всъщност била крайната им цел?

— Смятали да изчакат известно време, докато отношенията ви с другите раси продължават да се развиват и изгодата от сътрудничеството с тях стане ясна за всички. Тогава възнамерявали да обявят, че Звездният камък е фалшификат — подобно твърдение лесно може да бъде доказано с помощта на някой извънземен специалист. След това ще съобщят, че истинският камък е в техни ръце. И че са готови да го върнат в замяна на перлите на короната.

— Значи са цяла група... А и това обяснява един странен тост, който чух в собствената си квартира. Бас държа, че са ме чакали, за да узнаят от мен къде точно трябва да идат и да откраднат отново камъка.

— Да. Те наистина те търсеха. Някъде по това време ние тръгнахме по дирите им. За мен те не представляват заплаха, по-скоро някакво досадно недоразумение. Впрочем, ако не им пречим, току-виж ни помогнали да открием камъка. Заради това си заслужава да изтърпим някои дребни неприятности, които ни причиняват.

— Ами ако им се отдаде да осъществят плановете си?

— Ако това стане, най-вероятно Земята ще бъде изключена от търговските регистри и по всяка вероятност ще се озове в черния списък на планетите с ограничен режим на търговски, културен и туристически обмен. Освен това последният факт ще повлияе отрицателно на плановете ви да встъпите в междузвездната конфедерация, която е космическия еквивалент на вашата ООН.

— Интересно как разумен и интелигентен човек като Пол не разбира подобна опасност? Питам се, дали наистина заслужаваме да ни бъде оказано доверие от подобни галактически мащаби.

— И да не е, сега вече разбира. Той самият ми разказа подробностите по случая. Не бива да го съдиш прекалено строго. По правило интелектът трудно влияе на чувствата.

— А какво е станало с него? Чух, че бил убит.

— Нападнали са го и той пострадал сериозно, но за щастие полицията се оказала на местопрестъплението тъкмо когато престъпниците се готвели да офейкат. Имали и специално медицинско оборудване за оказване на първа помощ. Байлер бил доставен спешно в най-близкия трансплантационен център, където му присадили липсващите органи. След това той сам поискал среща с представител на департамента и му разказал всичко. Една от причините е, че хората, които са го нападнали, били бивши членове на неговата организация.

— Зимайстер и Бъклер — рекох аз — не ми изглеждаха хора, склонни да се вслушват в зова на чувствата.

— Това е така. В действителност, те са най-обикновени бандити. В последно време се занимавали с доставка, продажба и износ от страната на човешки органи. Преди това имали други, не толкова доходоносни занимания. Така че участието им в кражбата на Звездния камък е по-скоро по материални, отколкото идейни подбуди. Всички останали членове на организацията нямали никакво отношение към престъпния свят. Тъкмо затова наели Зимайстер — като специалист,

който да организира кражбата. Впрочем неговите планове били малко по-различни от тези на организацията...

— Да ги остави с пръст в уста — прекъснах го аз.

— Без съмнение. Искал е да прибере камъка някъде в хода на операцията, а след това да го предложи на властите срещу солиден откуп и обещание да не бъде преследван.

— Ако събитията се бяха развили по този начин, какви щяха да са шансовете ни за членство в конфедерацията?

— Малко по-добри, отколкото ако трябваше да бъде сменен за перлите на короната — отвърна Рагма. — Във всеки случай, проблемът щеше да има по-скоро вътрешен характер.

— А каква е твоята роля в цялата тази история?

— Ами аз смятам, че не бива да се придържаме толкова строго и неотклонно към буквата на закона — обясни Рагма. — Вие току-що встъпвате в звездното съобщество и според мен трябва да бъдете подкрепяни при първите си стъпки. Много бих искал камъкът да се върне на мястото си и с това инцидентът да бъде приключен.

— Колко благородно от твоя страна! В такъв случай ще се постарая да се държа като разумен човек. Значи в началото камъкът е бил в Пол, а след това — според него — сме го взели ние, след онази злополучна игра на карти в неговата лаборатория.

— Правилно.

— И така, излиза, че известно време камъкът е бил в нашата квартира. А след това е изчезнал.

— Така излиза.

— Не разбирам тогава, какво ще правя, ако се съглася да работя за вас.

— Първо — започна Рагма, — тъй като не желаш да бъдеш преместен на друга планета, където да те изследва телепат-аналитик, и като се има пред вид, че нивото на Сибла е неудовлетворително за изпълнение на тази задача, ще поискам твоето съгласие да доведе тук квалифициран специалист.

— Значи вие продължавате да мислите, че ключът към решаването на загадката е скрит някъде в моето подсъзнание?

— И ти ще се съгласиш, че подобна вероятност съществува, нали?

— Май си прав. А как стои въпросът с Хал? В неговото подсъзнание не се ли крие нищо интересно?

— Това също не е изключено, макар че съм склонен да вярвам на твърденията му, че е оставил камъка у вас, когато се е премествал. Впрочем, преди малко той даде съгласието си на господин Надлер да бъде подлаган на всякакъв вид телепатични изследвания.

— Е, тогава и аз съм съгласен. Дайте го този аналитик. Стига само да си разбира от работата и да не обърка нещо.

— Чудесно. Смятам, че се договорихме. Значи си съгласен да работиш за нас?

— Защо не? Ако за това ще ми плащат тези, които ме лишиха от издръжка смятам, че си заслужава.

— В такъв случай, струва ми се, изгладихме всички наши противоречия. След няколко дни нашият специалист ще пристигне на Земята. Господин Надлер е подготвил разни документи, които трябва да подпишеш. Докато това стане аз ще настроя апаратчето.

— Какво апаратче?

— Кракът ти зарасна чудесно, нали?

— Да.

— Сега ще направя същото и с раната в гърдите ти. Така ще можеш да напуснеш болницата още тази вечер.

— Би било прекрасно. А след това?

— След това поне няколко дни ще гледаш да не се забъркваш в каквито и да било неприятности. Няма да е никак трудно да те тикнем в единична килия, или да ти осигурим подходящо наблюдение, но искам да чуя и твоето лично мнение. Сигурен съм, че ще предпочетеш втората възможност.

— И не грешиш.

— В такъв случай подписвай документите бързо, защото малко след като включи апаратчето ще се унесеш в сън.

Така и стана.

По-късно, когато вече се готвеха да си вървят — Надлер с куфарчето, а Рагма на каишка като послушно куче — последният се обърна към мен и ме попита небрежно, сякаш това не го интересуваше:

— Между другото, след като се договорихме по всички въпроси, би ли ми казал защо се подложи на огледално трансформиране?

Отговорът трептеше на върха на езика ми. Не виждах никакви причини да не му кажа: сега вече бяхме нещо като колеги и работехме над решаването на един и същи проблем. Което означаваше, че мога да им разкрия всичко.

Отворих уста, но кой знае защо думите не желаеха да се подреждат в изречения и да излязат на бял свят. Почувствах как гърлото ми се свива и езикът ми надебелява, а дружелюбната ми усмивка се превръща в някаква зловеща гримаса.

— Предпочитам да говорим за това друг път — измърморих сконфузено. — Утре или вдругиден.

— Хубаво — кимна Рагма. — Не е бърза работа. Когато му дойде времето можем да инвертираме инвертираното. Почивай, яж всичко, което ти донесат и събирай сили. Към края на седмицата ще те потърсим с господин Надлер. Приятен ден.

— До скоро виждане — добави Надлер.

На излизане оставиха вратата леко откритата. Нито за миг не се съмнявах, че са разкрили пред мен само част от истината. Но, от друга страна, и те се намираха в същото положение. Та аз *исках* да им разкрия тайната си, а тялото ми кой знае защо реши иначе и недвусмислено се изказа против. В известен смисъл това ме плашеше, защото ми напомняше за инцидента в автобуса, когато се връщах у дома. Все не можех да забравя разтревоженото лице на човека от отсрещната седалка, надвесено над мен. Може би преди малко беше станало същото — странен и необясним бунт на нервната ми система? Какво е това — страничен ефект от огледалната трансформация? Твърде точно съвпаднаше с намерението ми да разкажа на Рагма за причините, поради които се напъхах в машината на Рьониус... Всичко това никак не ми харесваше. Знанията, които бях натрупал в университета, се оказаха свършено безполезни за решаването на тази странна загадка.

Президент Елиът, май имаме проблеми.

[1] кухнята вена — бел.?прев.? ↑

[2] долната кухня вена — бел.?прев.? ↑

ГЛАВА 10

Наподобяващите далекопроводни кабели лиани, или пипала, ме сграбчиха за рамото и крака и ме повдигнаха във въздуха. От това положение имах възможност, завъртайки глава, да видя масивното туловище, потопено някъде до половината във вана, напълнена с някаква слузеста течност. В момента, когато се разтвори гигантската пурпурна паст, разкривайки зловецата си вътрешност, аз си помислих, че повечето нещастни случаи се дължат предимно на лекомисленото поведение от страна на жертвата и аз не мога да бъда отговорен за това, което ставаше с мен. След като напуснах пределите на болницата се държах като образцов държавен служител, безкрайно предпазлив във всички свои действия и помисли.

Когато чудовището застина за миг — вероятно обмисляйки как да се справи с излишъка от алкалоиди, получени от въглеродния двуокис, който имах нещастията да издишвам — последните дни от моя живот преминаха пред погледа ми като на филмова лента.

* * *

Не зная кое пробуди в мен желанието за действие — дали любопитството на глупака, или странната усмивка. Доктор Дрейд бе настоявал да остана поне още няколко дни в болницата за допълнителни изследвания, въпреки *prima facie*^[1] свидетелства за това, че раната на гърдите ми е зараснала. Не ми оставаше друго, освен да засиля разочарованието му. Долу на изхода ме чакаше Хал, който ме откара у дома.

Отклоних предложението на Хал и Мери да вечерям с тях и се приготвих да си легна рано, като преди това позвъних на Джини, която изглежда гореше от нетърпение да започне съвместното си съществуване с мен отново. Уговорихме си среща за вечерта на идния

ден и най-сетне легнах да спя. Впрочем, не се стърпях и преди това отидох на една кратка визита до покрива на съседната къща.

Спах ли спокойно? Мисля, че да. Отвън, естествено, имаше охрана. Докато се разхождах по покривите забелязах двама съмнителни типове, които се навъртаха долу. Но отвътре...

Докато спях ме посетиха някакви мимолетни образи, които така и не успях да си припомня след това. С изключение на усмивката. Със събуждането вече знаех какво трябва да направя и веднага се заех да измисля някое достатъчно солидно обяснение за моите действия — никак не ми се искаше да наподобява на поредната ми маниакална идея. Мина известно време преди да си дам сметка, че в случая въобще не може да става дума за маниакална идея. Всеки би проявил подобен интерес към мястото, където едва не се е прехвърлил в отвъдното.

Звъннах на Хал и го помолих да ми услужи с колата си. Оказа се, че Мери излязла вече с нея. Впрочем колата на Ралф си стоеше на паркинга и аз поех пеша към нея. Ясното и свежо утро обещаваще чудесен ден. По пътя към морето си мислех за моята нова работа, за Джини и за онази усмивка. Надлер беше споменал, че длъжността, която ми предлагат, не е валидна само до решаване на текущите ми проблеми и колкото повече мислех за нея, толкова по-привлекателна ми се струваше. Винаги предпочитам да се занимавам с неща, които са интересни и ми доставят удоволствие. Ето че имах възможността да опозная непознатото, да проникна в същината на странни, екзотични явления, да погледна на отдавна познати и привични неща от нов, различен ъгъл. Неусетно почувствах, че съм завладян от възторг пред новите перспективи. В този момент си помислих, че извънземната антропология (струва ми се, че по-правилното название е ксенология) е именно делото, на което съм готов да посветя целия си живот, използвайки най-разнообразни похвати. Даже се засмях. Бях възбуден и дори — представяте ли си — щастлив.

Не беше никак трудно да карам колата от обратната страна, изглежда вече привиквах да живея в този огледален свят. Спирах чинно пред всеки знак с надпис „ПОТС“, извън града движението не бе толкова натоварено и аз почувствах, как ме напуска напрежението. От всички проблеми, с които се срещнах след преминаването ми през машината на Рьониус, бърсенето се оказа най-неразрешим. Травматизираната ми нервна система реагираше на въображаемото

отражение на моето отразено движение нагоре-надолу, като непрестанно спираше ръката ми, очаквайки да почистя от косми острието на самобръсначката. Все пак след многобройни опити вече можех да се похваля с известен успех и лицето ми беше що-годе гладко избръснато.

Стиснал здраво волана, аз се наслаждавах на доволната си физиономия в огледалото и току се връщах към единствения епизод от моите среднощни видения, който бе оставил ярка следа в паметта ми. Усмивката. Чия усмивка? Не зная. Просто усмивка, трепнала в онази част на моето съзнание, където нещата започват да придобиват смисъл. Само дето беше останала в мен — ту се появяваше, ту изчезваше, като премигваща крушка, чиито часове са преброени. Докато се люшках по черния път, по който съвсем наскоро бях минал в компанията на Хал, се помъчих да повикам някакво асоциативно обяснение на тази усмивка, така, както ме беше учил доктор Марко.

Кой знае защо не ми хрумваше нищо друго, освен „Мона Лиза“. Никога не съм се чувствал в свои води по въпросите на аналитичната психология. Но от друга страна, тъкмо тази прочута творба беше предадена на нашите космически приятели в замяна на машината на Рьониус. Сигурно съществуваше някаква неуловима на пръв поглед връзка, ако не другаде то в моето подсъзнание — или просто въображението ми беше изиграло някоя от своите неочаквани, лоши шеги. Ако е така, по-логично ще бъде да си припомня някоя картина на Дали или Ърнест.

Поклатих глава и се захех да следя пробуждащото се зад прозореца на колата утро. Не след дълго свих в страничния път.

Оставих колата на същото място, където я паркира Хал, открих пътеката и поех към къщата, озъртайки се внимателно наоколо. Никакви признаци на живот в околността. Сетих се за предупреждението на Рагма да избягвам всякакъв род неприятности, но някак си не можех да категоризирам запустялата къща като неприятност. Приблжих се предпазливо отзад и надникнах през прозореца, през който, по всяка вероятност, Пол бе проникнал в къщата. Прав бях — ключалката беше счупена. Стаята беше съвсем празна. Заобиколих къщата, надникнах през другия прозорец и с това се убедих напълно, че вътре няма никой. Разбитата врата беше закована с пирони, така че се наложи да се върна обратно и да

използвам пътя, прокаран от моя бивш преподавател и майстор в изработката на фалшиви камъни.

Пресякох задната стаичка и се озовах на прага на вратата, през която бе влязъл Пол. Полицията не бе почиствала гостната и всичко беше така, сякаш престрелката е завършила преди минута. Чудех се кое от изсъхналите петна по пода е от моята кръв.

Погледнах през прозореца. Морето изглеждаше далеч по-спокойно, а водата — по-зелена от предния път. Вълните оставяха криволици по брега, но не виждах никакви нови врати в пясъка. Обърнах гръб на прозореца и се заех да разглеждам мрежата, която се бе стоварила така неочаквано върху Пол, нарушавайки равновесието на силите, от което пък аз бях получил дупка в гърдите.

На един ръждив пирон, забит в стената, все още се полюшваха някакви въжета и части от рибарска мрежа, опирайки в покрития с мръсотия под. Вдясно от тях имаше колона с метални скоби, по които можех да се изкача горе.

Така и сторих, а след това запристъпвах предпазливо по напречните греди, спирайки от време на време да се огледам внимателно. На отсрещната страна, точно там, където преди беше увиснала голямата мрежа, зърнах верига от ситни, клинообразни следи. Спуснах се долу и претърсих щателно цялата къща, но не открих нищо друго, което да възбуди любопитството ми. Излязох навън, запалих цигара и поех обратно към колата.

* * *

Усмивки. Днес Джини се усмихваше много и ние прекарахме остатъка от деня, заобикаляйки внимателно всякакви опасни теми. Тя страшно се изненада, когато научи, че са ме дипломирали и имам работа. Какво пък толкова. Утрото беше изпълнило своето обещание и денят бе ярък и прекрасен. Бродихме по улиците на студентския град, смеехме се и се прегръщахме. По-късно се озовахме на някакъв концерт, изслушахме няколко великолепни пиеси, отбихме се в близкото кафене и накрая кацнахме в моята квартира, защото държах да покажа на Джини, че мога да поддържам ред у дома — освен всичко останало. Усмивки.

Следващият ден бе вариация на същата тема. Само времето се промени и следобед заваля дъжд. Оказа се, че да си останеш вкъщи не е никак лошо, особено ако можеш да си представиш, че в камината весело пукаат дърва. И други подобни работи.

Джини не забеляза, че съм инвертиран, а за белега успях да скалъпя една страшно елегантна история — в нея се разказваше за тайно съобщество на някакво племе, което наскоро съм изучавал. Жалко само, че не я записа. Уви! И отново усмивки.

Някъде към девет зазвъня телефонът и сложи край на идилията ни. Устройството, което пораждаше моите предчувствия и този път подаде сигнал за внимание, но също като знака за нисколетящи самолети, не беше в състояние да предложи нищо по-конструктивно. Надигнах се мързеливо и взех слушалката.

— Ало?

— Фред?

— Брей, позна.

— Обажда се Тед Надлер. Имаме проблем.

— От какъв характер?

— Зимайстер и Бъклер са избягали.

— Кога? Откъде?

— Бяха настанени в болницата на затвора. Издухали са оттам преди няколко часа. Никой няма представа как е станало. В болницата има девет човека — медицински персонал и охрана, но всички са били в безсъзнание. Лекарите смятат, че е използван нервнопаралитичен газ — във всеки случай пострадалите се почувстваха добре от инжектирания им атропин. Обади ми се началникът на затвора. Нито един от пострадалите не е в състояние да даде някакво смислено обяснение на случилото се.

— Лоша работа. Ако питаш мен, надявам се никога вече да не ги срещна.

— Какво искаш да кажеш?

— Че не е ли ясно? Обзалагам се, че ще напуснат страната. Предявено им е обвинение за отвличане и опит за убийство — ако и това не е достатъчна причина.

— Не можем да рискуваме.

— Какво искаш да кажеш?

— Ами ако са тръгнали да те търсят? Най-добре кажи на твоето момиче да се прибира, а ти си стягай багажа. Ще мина да те взема след половин час.

— Не можете да постъпвате така с мен!

— Моля да ме извиниш, но мога. Това е заповед. Работата изисква от теб да предприемеш кратко пътешествие. А също и здравословното ти състояние.

— Добре, съгласих се. Къде трябва да ида?

— В Ню Йорк — отвърна Надлер.

Щрак. Край на разговора. Отново нашествие в моя рай.

Върнах се при Джини.

— Какво става? — попита ме тя.

— Имам добра и лоша новина.

— Казвай добрата.

— Остава ни още половин час.

* * *

В действителност Надлер загуби цял час, докато се добере до мен, и това ми даде възможност да взема едно отвратително и хладнокръвно решение.

Мериме вдигна слушалката след шестия сигнал и веднага ме позна по гласа.

— Да — казах. — Слушайте, професоре, спомняте ли си предложението, което ми направихте по време на последния ни разговор?

— Помня, разбира се.

— Струва ми се, че опрях до него.

— Кой?

— Двама са. Казват се Зимайстер и Бъклер...

— О, Морти и Джейми! Дадено.

— Познавате ли ги?

— Че как! Морти често работеше за чичо ти. В онези времена бизнесът ни процъфтяваше, поръчките валяха една през друга и се налагаше да наемаме помощници. Зимайстер беше един малък, охранен безделник, който нямаше търпение да се включи в работата.

Никога не съм го харесвал, но Морти несъмнено притежава неизчерпаема енергия — а също и някои други достойнства. След като Ал го уволни, той се захвана със самостоятелен бизнес и дори натрупа известен капитал. След няколко години нае Джейми, за да се оправя с конкурентите и да приема жалбите на клиентелата. Джейми е бил боксьор полутежка категория, а има и известен военен опит. Успял е да дезертира от три различни армии.

— Чичо Ал защо уволни Зимайстер?

— Честността никога не е била сред достойнствата му. Кому са притрябвали ненадеждни работници?

— Ясно. Тези двамата на два пъти едва не ме довършиха, а узнах, че сега пак са на свобода.

— Доколкото разбирам, нямаш представа къде се намират в настоящия момент?

— Да, за съжаление.

— Хъмм. Това усложнява задачата. Добре, ще се заемем с нея от другата страна. Къде смяташ да бъдеш в близките няколко дни?

— До час потеглям за Ню Йорк.

— Чудесно. В кой хотел?

— Още не знам.

— Тогава ще се настаниш при мен. Това опростява нещата значително.

— Вие не разбирате — прекъснах го. — Аз се дипломирах. Завърших университета. Започнах работа. Тази вечер ще пътувам с моя шеф. Нямам никаква представа къде ще ме настани. Ще се постарая да ви звънна веднага щом пристигна.

— Уговорено. Поздравления за дипломирането и новата работа. И ти си същия като чичо си — вземеш ли решение, хич не си губиш времето. Очаквам с нетърпение да чуя останалата част от историята. А междувременно, опитай се да сондираш почвата. Освен това, имам усещането, че те очаква приятна изненада в близко време.

— От какъв характер? — попитах подозрително.

— Мило момче, каква изненада ще бъде, ако ти я разкрия предварително? Довери ми се.

— Добре, разчитам на вас. И благодаря.

— Няма нищо. До нови срещи.

— Всичко хубаво.

Ето така, след хладнокръвно обмисляне и прочие. Никакви там извинения. Омръзна ми да ме вземат за мишена, а и не си заслужава да бъдат подминавани толкова примамливи предложения.

* * *

Колкото и странно да ви се стори, хотелът се намираше точно срещу незастроеното здание, което бях използвал, за да се добера до покрива на изложбената зала с машината на Ръониус.

Не зная защо, но имах усещането, че това не е обикновено съвпадение. Дори подхвърлих нещо по този повод пред Надлер, но той не реагира. Минаваше полунощ, когато пристигнахме и се регистрирахме в хотела. На влизане се бях огледал за автомати за цигари и вече знаех, че наблизо няма. Ето защо небрежно казах:

— Свърших цигарите.

— Ами много хубаво — отвърна моят нов началник. — Тъкмо време да се отървеш от един лош навик.

Момичето от рецепцията прояви далеч по-голямо съчувствие и ме посъветва откъде мога да се сдобия с любимия си наркотик. Благодарих й, обещах на Надлер, че няма да се бавя и излязох на улицата.

Естествено, първо се насочих към най-близкия телефон, позвъних на Мериме и му обясних къде се намирам.

— Чудесно, смятай, че вече си под наблюдение — увери ме той. — Между другото, изглежда нашите приятели са в града. Мярнал ги е един от моите хора.

— Както виждам, не сте си губили времето напразно.

— Този път е случайност. И въпреки това... отваряй си очите. Приятни сънища. Adieu.

— Лека нощ.

Върнах се в хотела, взех асансьора, качих се на нашия етаж и потърсих стаята. Тъй като нямах ключ, почуках тихичко на вратата. Известно време никой не отговаряше. Тъкмо когато се готвех да почукам отново, зад вратата се разнесе гласът на Надлер:

— Кой е там?

— Аз съм — Касиди.

— Влизай. Отключено е.

Нищо неподозиращ, изморен и погълнат от собствените си мисли, аз натиснах дръжката на вратата, бутнах я навътре и влязох. Всеки може да допусне подобна грешка.

— Тед! Какво става тук... — В този миг една лиана ме сграбчи за ръката, а друга се уви около крака ми и аз полетях нагоре.

Не ще и дума, че се сражавах с всички сили. Инстинкт за самосъхранение и прочие. Но лигавата твар ме беше повдигнала на цели пет фута и аз се озовах в хоризонтално положение над тази, меко казано, непривлекателна гледка. След това тя ме завъртя с краката нагоре, така че сега виждах сиво-зеленикавото ѝ туловище, ваната със слуз и помръдващите ѝ пипала. Бях завладян от предчувствието, че гадината се готви да ми стори нещо неприятно още преди да се разтворят месестите листа на челюстта ѝ, демонстрирайки няколко реда заострени шипове и отвратителни кървавочервени вътрешности.

Изкрещях и направих опит да се освободя от хватката на пипалата. А след това нещо, наподобяващо ярко блестяща неонova реклама, изплува пред очите ми и започна да се мести наляво-надясно. Неистов ужас завладя цялото ми същество и аз се заизвивах конвулсивно в жилавата, жива паяжина.

Изведнъж се раздаде нисък, свистящ звук — всички неприятни усещания в черепната ми кутия изчезнаха, лианите се сведоха надолу, разтвориха пипала и аз тупнах на пода. Като по чудо не се озовах във ваната със слуз. Все пак няколко едри, лигави капки се плъзнаха по ръкава ми, а пипалата увиснаха като празнични знамена в безветрие. Изстенах, вдигнах ръка и разтърках навехнатото си рамо.

— Боли го! — извика някой и като през мъгла познах гласа на Рагма.

Извърнах глава, за да приема с нужното достойнство неговото състрадание и чух шума от приближаващи към мен дребни космати крачета, следвани от тежки обувки.

За моя изненада Рагма — в познатата кучешка дегизировка, — Надлер и Пол Байлер профучаха край мен, скупчиха се около слузестата вана и се заеха да утешават войнствено настроеното овощно дръвче. Изпълзях в ъгъла, където не без усилия съумях да се изправа на крака, но все още не можех да се успокоя от преживяното. Започнах да ругая, но никой не ми обръщаше внимание. В края на

краищата вдигнах рамене, изтрих гадостта от ръкава си, седнах на близкия стол, запуших и се заех да наблюдавам представлението.

А скъпите ми колеги вдигнаха отпуснатото туловище, окичено с безкрайно количество крайници, и се заеха да му правят нещо. Рагма изприпка в съседната стая и се върна с някакъв предмет, наподобяващ настолна лампа, тикна единия му край в контакта, а другия насочи към гнусното растение. След това измъкна неизвестно откъде пулверизатор и се зае да пръска кръвожадните му пипала. Накрая дори започна да бърка слузта във ваната, добавяйки от време на време някакви химикали.

— Как върви? — попита разтревожено Надлер.

— Нямам представа — отвърна Рагма. — А, ето! Мисля, че идва на себе си.

Пипалата започнаха да потрепват конвулсивно, досущ като стъпкани змии, а листоподобните челюсти се разтвориха и затвориха. На няколко пъти цялото туловище се разтърси. Накрая бавно се изправи и прибра около себе си разпилените си крайници.

— Сега е по-добре — обяви с въздишка Рагма.

— Никой ли не се интересува как се чувствам аз? — попитах, опитвайки се да скрия възмущението в гласа си.

Рагма се обърна и втренчи сърдит поглед в мен.

— Ти! — извика той. — Можеш ли да ми кажеш какво направи на нещастния доктор М'мрм'млрр?

— Я повтори? Нещо май не чувам добре.

— Какво направи на нещастния доктор М'мрм'млрр?

— Благодаря. А аз си помислих, че недочувам. Проклет да съм, ако знам. Кой е доктор Мърмър?

— М'мрм'млрр — поправи ме Рагма. — Доктор М'мрм'млрр е телепатът-аналитик, който доведох тук да те прегледа. С малко късмет успяхме да го прехвърлим на Земята по-рано от предвиденото. Само че, когато се опита да те прегледа, ти се нахвърли грубо върху него и изглежда си го повредил.

— Значи това нещо тук — магнах небрежно към ваната с фикуса в нея, — е телепат?

— Не всички същества отговарят на твоите представи — произнесе с укор Рагма. — Доктор М'мрм'млрр е представител на

съвсем различен от вашия еволюционен клон. Да имаш някакви възражение по този повод? Или може би не обичаш растенията?

— Не обичам, когато ме сграбчат, стискат и размахват във въздуха.

— Докторът е привърженик на активната телепатична стратегия.

— Е, в такъв случай да се е подготвил, че рано или късно ще се натъкне на пациент, който не одобрява пацифизма. Не зная какво съм му направил, но честно казано, радвам се от постигнатото.

Рагма ми обърна демонстративно гръб, постоя с наведена глава, сякаш се вслушваше в невидима фуния на допотопен грамофон, след което обяви на всеослушание:

— Той се чувства по-добре. Сега иска да се заеме с медитиране. Не бива да изключваме осветлението. Няма да му отнеме много време.

Лианите и пипалата се люшнаха и бавно обгърнаха настолната лампа, която Рагма бе домъкнал от съседната стая. Доктор М'мрм'млрр замря блажено.

— Защо въобще е нужно да се нахвърля върху пациентите си? — попитах аз. — Това някак не отговаря на представите ми за осъществяване на сърдечен контакт между лекар и пациент.

Рагма въздъхна и отново се обърна към мен.

— Не го прави, за да ги ядоса. Той се стреми да им помогне. Излишно е да ти обяснявам, че тази практика се е зародила в резултат от многовековни изтънчени философски разсъждения, на които са се отдали най-прочутите мислители от неговия народ.

— Брей! — възкликнах аз.

— Според тяхната теория всяко примитивно същество може да бъде използвано в качеството на мнемокулярен ключ. Изкусната работа с този ключ позволява достъп до всички преживявания на индивида, разположени в определена мозъчна област. Пак те открили, че страхът е важна и неразделна част от проблемите, с които се обръщат към тях пациентите. Ето защо, индуцирайки страх и желание за бягство, лекуващият съумява да проследи емоционалния фон на пациента и по такъв начин да определи най-правилната терапия. Така само за един сеанс се извършва преглед на цялото мотивационно поле.

— Интересно, докторът изяжда ли грешките си?

— Това му е вродено и трудно го контролира — отвърна Рагма.
— А ти скачаш ли по дърветата? Скачаш, нали те видях преди малко

— махна с ръка.

Обърнах се към Надлер, който вече стоеше до мен. Отзад се подхилкваше Пол.

— Както виждам, изпълнението ми ви е направило впечатление — рекох им аз. Пол сви рамене, а Надлер каза:

— Ако това помогне за решаването на задачата... Въздъхнах.

— Навярно сте прави... Пол, ти какво търсиш тук?

— Вече сме колеги — обяви той. — Наеха ме почти едновременно с теб. Между другото, искам да ме извиниш за начина, по който се държах в твоята квартира. Сигурно разбираш, въпросът беше на живот и смърт. Моят живот.

— Добре, да забравим. На каква длъжност си сега?

— Професор Байлер е нашия експерт по Звездния камък — обясни Надлер.

— Значи приключихме с фиксидеята за перлите на британската корона — отбелязах аз.

Пол се намръщи и кимна.

— Виждам, че си в течение... Разглеждай го като закъснял повик на юношеството, заради който всичко тръгна наопаки. Mea culpa^[2]. Кой да предположи, че в тази история ще се замеси цяла банда опасни престъпници? Дадох си сметка за това, когато дойдох на себе си след нападението. Реших незабавно да поправа грешката си и разказах на хората от ООН всичко, което ми беше известно. В края на краищата успях да ги убедя, но не без известни усилия. Трябва да призная, че постъпиха доста благородно, като не ме тикнаха веднага в дранголника. На всичко отгоре ми разказаха за затрудненията, които имаш. По-късно реших, че само признанието не е достатъчно да се изкупи вината, и че трябва да им помогна да открият камъка. Ти тъкмо се беше върнал от Австралия. Хрумна ми, че Зимайстер и Бъклер сигурно ще те навестят. Ето защо смятах да се навъртам край теб и да ти помогна, ако се наложи. Проследих те до Хал, известно време вървах след теб, но в бара те изпуснах. Отидох да те чакам пред вас. Останалото го знаеш.

— Зная. Още една малка тайна е разкрита. И тебе ли те завербуваха в болницата?

— Аха. Тед ми предложи да се отърва от чувството за вина. А и заплатата не е за пренебрегване. Официално се водя специалист по

извънземна минералогия.

— Както схващам — подех аз, обръщайки се към всички присъстващи, — довели сте ме тук не само за да избегна поредната среща с онези двама бандити.

— Така е — кимна Рагма. — Искахме да те подложим на телепатичен преглед.

— И това е само началото, нали? Има още.

— Има... — призна неохотно Рагма.

— Само че пак няма да ми кажете.

— И тук си прав.

Не успях нито да се съглася, нито да възразя, тъй като вниманието ми беше привлечено от някакво раздвижване в ъгъла на стаята. Доктор М'мрм'млрр идваше на себе си.

Наблюдавахме мълчаливо как повдига бавно гъвкавите си крайници и започва серия от страни упражнения. Свиване, разпускане... Свиване, разпускане...

Така продължи няколко минути — в движенията му имаше нещо хипнотизиращо — докато постепенно осъзнах, че извънземният специалист отново се опитва да ме обгърне в своята жива мрежа, само че този път действаше далеч по-деликатно.

Изведнъж долових нечие присъствие в мислите си, което отначало наподобяваше странно и непривично парене около мисловните ми центрове. Този път не изпитах никаква болка. Изглежда останалите си даваха сметка, че нещо става, защото пазеха абсолютно мълчание. Толкова по-добре. Нямах нищо против да сътруднича на доктора, стига да се държи както трябва. Седях съвсем неподвижно и се стараех да не му преча.

После той неочаквано се натъкна на нещо като пулт за управление там вътре и сигурно е дръпнал шалтера, защото изгубих съзнание — мигновено, без никаква болка. Щрак.

Отново щрак.

Бях изморен, жаден и се чувствах като механизъм, който са разглобили и сглобили набързо. Вдигнах ръка да разтъркам очи и неволно погледнах часовника. След това го доближих до ухото да проверя дали работи. Тиктакаше си. Ergo...

— Да, изминаха приблизително три часа — потвърди Рагма.

Някъде наблизно се разнасяше мощното хъркане на Пол. После той се закашля, млясна и въздъхна.

Беше заспал в креслото. Рагма седеше на пода и пушеше.

Протегнах се и ставите ми изпукаха мъчително.

— Е, надявам се, че най-сетне сте научили нещо полезно — подхвърлих аз.

— Не може да се отрече — отвърна уклончиво Рагма. — Как се чувстваш?

— Сякаш са ме обърнали наопаки.

— Напълно обяснимо. Известно време мозъкът ти беше нещо като бойно поле.

— Хайде, разказвай.

— Първо... — поде той и направи театрална пауза. — Открихме Звездния камък.

— Значи беше прав. Тайната се е криела някъде в подсъзнанието ми.

— Да. Дори сега не беше трудно да проследим спомените ти. Искаш ли да опиташ сам? Купонът. Разбитата чаша. Бюрото...

— Чакай малко. Остави на мен.

Това беше купонът по случай женитбата на Хал — близо седмица преди самото тържествено събитие. Квартирата беше претъпкана от приятели и познати, алкохолът се лееше като река и всички вдигаха ужасен шум. Веселбата продължи до два или три след полунощ. Един от онези страхотни купони. Най-сетне всички си тръгнаха и — което беше най-важното — нямаше пострадали.

Ако не се брой дребният нещастен случай с мен.

Да. Някой случайно бутна една чаша, оставена върху масичката в ъгъла, и тя се разби. Беше празна, та нямаше нищо за бърсане. Това се случи към края на вечерта. Така че оставих парчетата там, където се търкаляха. За по-късно. Може би *manana*^[3].

Все пак бях достатъчно трезвен, за да си дам сметка колко много бях изпил и как ще се чувствам утре. Ще мърморя, ще ругая и ще проклинам махмурлука. След това ще се замъкна в кухнята и ще сложа кафе. Докато стане ще се напъхам в банята, за да се заема с обичайните сутрешни процедури. Естествено, ще съм бос и няма да си спомня за счупената чаша. Впрочем, ще си спомня и то доста бързо.

Всичко това ми мина през главата онази вечер. Така че напълно обяснимо бе, когато взех кошчето, клекнах и започнах да събирам почти невидимите стъкълца. Още при третия подобен опит се поразях.

Шурна кръв и аз увих ръката си с кърпичка. След това продължих да събирам. Знаех, че ако спра дори за малко, ще изгубя всякакво желание да довърша започнатото. Ужасно ми се спеше.

Накрая събрах всички стъкла и изтрих пода с навлажнени салфетки. Оставих кошчето в ъгъла и се отпуснах на близкия фотьойл, защото изпитвах зверска умора. Развих кърпата и видях, че кръвта продължава да тече. Безсмислено беше да се захващам с каквото и да било, докато тромбинът^[4] не си свърши работата. Облегнах се назад и зачаках. За миг погледът ми се спря върху Звездния камък, който ползвахме в качеството на преспание. Дори протегнах ръка и го взех, изпитвайки необичайно удоволствие от играта на светлини по стените му.

Главата ми взе да натежава и аз си помислих, че няма да е зле, ако използвам бицепсите си като възглавница. Настаних се удобно, продължавайки да се люблювам на камъка и изведнъж видях, че съм го изцапал с кръв. Отначало се притесних, сетне си дадох сметка, че новият елемент поражда потресаващи контрасти. Сбогом, тежък ден.

Събудих се след няколко часа — измъчваше ме страхотна жажда, а крайниците ми бяха отекли от неудобната поза. Станах, отидох в кухнята, изгълтах чаша вода, а след това се разходих из квартирата, като гасях навсякъде лампите. Преместих се в спалнята, седнах на леглото и се съблякох бавно, хвърлих дрехите на пода и се сгуших под одеялото, където проспях остатъка от нощта.

Точно така. *Това* беше последния път, когато видях Звездния камък.

— Спомних си — възкликнах аз. — Добре, че беше докторът. Всичко се губеше зад пелена от алкохолни преживявания, но сега вече го виждам съвсем ясно, сякаш е било вчера.

— Работата не е нито в алкохола, нито в умората — поправи ме Рагма.

— А в какво, тогава?

— Нали ти казах, че открихме камъка.

— Каза ми, че не помня нищо по въпроса. А аз току-що си спомних кога го видях за последен път. Понятие нямам къде е изчезнал

след това.

Пол се изкашля многозначително и Рагма погледна към него.

— Давай — рече той.

— Докато работех с онова нещо — поде Пол, — се наложи да използвам не съвсем стандартни методи. Виждаш ли, и дума не можеше да става да отчупя късче от безценния камък, за да го подложя на анализ. Дори и да забравим за миг естетическата страна на въпроса, всяко подобно деяние щеше неминуемо да бъде разкрито и наказано. Нямах никаква представа доколко подробно извънземните са изучили и описали повърхността на камъка. Практически всяко мое действие, водещо до промяна във външността му, можеше да предизвика сериозни неприятности. За щастие, камъкът пропускаше през себе си светлината. Ето защо съсредоточих усилията си главно в сферата на оптичните ефекти. Изработих невероятно подробна светлинна карта на цялата му повърхност. В съответствие с тази карта и масата на камъка успях да си изградя предварителна представа за неговия строеж. Въпреки че по онова време основният проблем, който ме вълнуваше, беше изработването на максимално достоверно копие, стори ми се странно, че това нещо ужасно наподобява гигантска маса на кристализирал по необичаен начин белтък...

— Проклет да съм — изругах аз. — Че това... Погледнах Рагма.

— Така е, камъкът е от органичен произход — кимна той. — Пол не е открил нищо ново, защото този факт ни е известен от много време. Това, за което никой не се досещаше бе, че камъкът продължава да живее — по свой начин. Просто се е бил в състояние, наподобяващо сън.

— Жив? Кристализирал? Какво е това — някакъв гигантски вирус?

— Нещо от този род. Но вирусите не притежават разум, а камъкът е своего рода разумно същество.

— Вече разбирам накъде биете. И какво да правя сега? Да се опитам да го убедя в нещо? Или да глътна два аспирина и да си легна?

— Нито едното, нито другото. Първо ще се посъветвам с доктор М'мрм'млрр. За съжаление той в момента е зает. Първия път, когато се опита да проникне в спомените ти, доктор М'мрм'млрр изпадна в шок, сблъсквайки се със свършено неочаквана форма на разум, обитаваща твоето съзнание. По време на своята дълга практика докторът е

лекувал представители на почти всички разумни раси в галактиката, но никога досега не беше срещал нещо подобно. В разговора с нас го определи като „неестествено“.

— Неестествено ли? В какъв смисъл?

— В чисто технически. Докторът смята, че се касае за изкуствен разум, за синтетично същество. Създания от подобен характер се произвеждат и в наше време, но в сравнение с нашето представляват само примитивни, недоразвити играчки.

— Какви функции изпълнява моето същество?

— Все още не знаем. Когато М'мрм'млрр проникна за втори път в твоя мозък, той беше подготвен за срещата. Виждаш ли, това същество притежава известна телепатична сила. Напълно достатъчна да ти превежда, например, нашия разговор с Чарв горе на кораба. Казаха ми, че това може да предизвика някои допълнителни усложнения — и по всичко изглежда точно това е станало. Въпреки всичко, доктор М'мрм'млрр съумя да се справи със съществото, като същевременно научи немалко за него, и сега имаме известна представа как да го подчиним на волята си. Едва след това докторът се зае с анализиране на спомените ти относно обсъждания феномен, благодарение на което сполучихме да изработим оптимална стратегия на действие. Докторът ще задържи съществото в нещо подобно на умствена стаза, докато се подготвим да общуваме с него.

— Да се подготвите? Как? С каква цел?

— Скоро ще узнаеш. Всичко това е свързано с природата на самото същество. В светлината на откритията, които направи М'мрм'млрр, Пол създаде цяла теория, която не само обяснява случилото се, но и предлага решение на проблема.

Пол се възползва от последвалата пауза и заяви: — Представи си следната картина: вътре в теб обитава синтетична форма на живот, която е в състояние да се включва и изключва посредством изометрични отражения. Състоянието на „включване“ се характеризира със стартирането на лявовъртящи жизнени функции. Тоест, както вероятно ти е известно това е нормалната форма на аминокиселините тук, на Земята, и затова ги наричат Л-аминокиселини. Достатъчно е да бъдат обърнати в собствените си изомери — Д-аминокиселините — и Звездният камък преминава на позиция „изключен“.

Докато изучавах камъка, оптичните експерименти сочеха, че той се намира в декстрална^[5] позиция. „Изключен“. Добре. Тогава не обърнах особено внимание на този факт, но сега знаем много повече. Известно ни е, например, че онази нощ — нощта, когато капки от кръвта ти са попаднали върху повърхността на камъка — си погълнал значително количество алкохол. Знаем също така, че алкохолът притежава симетрична молекула и е в състояние да встъпва в реакция не само с определен ред химични вещества, но и с техните изомери. Доктор М'мрм'млрр стигна до извода, че Звездният камък осъществява по-лесно контакт с теб, когато в кръвта ти има известно количество алкохолни молекули — те сякаш стимулират разговора. Каквото и да е станало, в резултат от взаимодействието с кръвта ти си довел Звездния камък до състояние на „включване“, след което той е проникнал в съдовата ти система. След положените прекомерни усилия известно време съществото е прекарало в дрямка, а и ти не пиеш често. Все пак през известен период то е получавало необходимата стимулираща доза алкохол и неизменно е правело опити да влезе в контакт с теб по един или друг начин. Решителният пробив е станал онази нощ, когато сте се напили с Хал. Камъкът е знаел, че ако те убеди да се инвертираш в машината на Рьониус ще съумее да се включи, макар че ти ще понесеш куп неприятни изменения. Така и станало. Сега вече „неестественото“ същество, което се намира в теб, функционира напълно нормално, но ако може да се вярва на Рагма, твоето собствено здраве е в опасност. С други думи, необходимо е час по-скоро да те реинвертираме.

— Можете ли?

— Мисля, че да.

— Но вие и до ден-днешен не знаете какво представлява Звездният камък.

— Това е невероятно сложна жива машина с неизвестно предназначение, която чрез измама те е въвлякла в изключително опасна ситуация. Освен това тя притежава явно предразположение към математиката.

— Нещо като жив компютър, значи?

— М'мрм'млрр не смята така. Според него това е само вторична функция.

— Интересно, защо камъкът престана да осъществява връзка с мен, след като го включих?

— Вероятно защото е запазена целостта на бариерата, която ви дели.

— Каква бариера?

— На стереоизомерите. Само че този път ти си този, който е трансформиран. А Звездният камък е постигнал това, което е искал.

— Да не бъдем докрай песимисти — намеси се Рагма. — Има едно нещо, което е направил за Фред.

— За какво говориш? — попитах аз.

— В болницата — въобще не се наложи да пускам онова апаратче. Когато свалих бинтовете се оказа, че си напълно оздравял. Изглежда твоят паразит се е погрижил за последното.

— Искаш да кажеш, че е от доброкачествените досадници.

— Е, ако стане нещо с теб...

— Ще бъде късно. Какво имаше предвид, когато говореше за вторичните ефекти на трансформирането?

— Все си мисля, че твоят неканен гост няма никаква представа, че би могъл да ти навреди.

— Аз пък друго се изненадах — че не е потърсил обяснение от доктора, когато е влизал в контакт с него.

— Може да не е имал време — отбеляза Рагма. — М'мрм'млрр трябваше да действа бързо, за да успее да го замрази.

— Поредната демонстрация на принципа за внезапна атака, нали? — захилих се аз. — Не ми се струва никак честно.

Телефонът извънтя. Пол вдигна слушалката. Отговорите му бяха все едносрични. Разговорът продължи не повече от минута. След като приключи се обърна към Рагма.

— Готово.

— Ами чудесно.

— Кое е готово? — попитах аз.

— Тед се обади — обясни Пол. — Той е отсреща, през улицата. Получил е разрешение — и ключовете — за да отвори изложбената зала. Отиваме там.

— Ще ме трансформирате ли?

— Позна — кимна Рагма.

— Знаете ли, поне, как се прави? — попитах плачливо. — Тази проклета машина има няколко режима на работа. Веднъж вече си правих експерименти с нея. Трябва да призная, че бях удивен от броя на вариантите.

— Там ще ни чака Чарв — отвърна Рагма. — Той притежава екземпляр от ръководството за работа с машината.

Пол изчезна в спалнята и се върна, тикайки пред себе си някаква количка.

— Фред, ще ми помогнеш ли да натикаме вътре онзи дремец фикус? — попита ме той.

— Разбира се.

Честно казано, приближих се до доктор М'мрм'млрр завладян от смесени чувства. Освен това се пазех да не се изцапам със слузта от ваната.

Докато го тикахме през фойето и после, на улицата, едно от отраженията на неоновия надпис премигваше, сякаш питайки: „ПОДУШВАШ ЛИ МЕ, ФРЕД?“

— Да — отвърнах задъхано. — Кажи ми какво да направя?

— Нашият Снарк е Буджум^[6] — долетя отнякъде неясен шепот. Обърнах се, но наблизко, естествено, нямаше никой.

[1] очевиден (лат.) — бел.?прев.? ↑

[2] Вината е моя (лат.) — бел.?прев.? ↑

[3] утре (исп.) — бел.?прев.? ↑

[4] фактор на кръвосъсирването — бел.?прев.? ↑

[5] дясна (лат.) — бел.?прев.? ↑

[6] цитат от „Ловът на Снарк“ на Луис Карол — бел.?прев.? ↑

ГЛАВА 11

Не почувствах нищо, макар че Рагма ме предупреди за началото на трансформацията. Чарв кръжеше около машината на Рьониус, от време на време надзърташе в ръководството и натискаше разни копчета. Проблемът не беше в това, че изпитвах необяснима нервност. От друга страна, може би тъкмо моята нервност обясняваше всичко.

Раната от порязване на лявата ми ръка отначало взе да пулсира и постепенно бе обхваната от тъпа болка. Рагма се стремеше да избягва въздействието на допълнителни химични препарати, тъй като никой не знаеше до какво могат да доведат. Все пак съумях да се съсредоточа и да осъществя известен контрол върху физиологичното състояние на моя организъм. Лявата ми ръка лежеше върху задигната от хотела хавлиена кърпа, която първоначално беше снежнобяла, но доста бързо изгуби това си състояние, особено след като Рагма обработи кожата ми със спирт, а сетне направи неголям разрез и инжектира вътре малко количество алкохол. Седях на въртящ се стол, принадлежащ на един от пазачите, и се стараех да не мисля за предстоящото извличане на Звездния камък от тялото ми. Всичко вървеше според плана. Виждах го по лицата на Пол и Надлер.

Седнал близо до пулта на машината, доктор М'мрм'млрр се поклащаше равномерно, очевидно опитвайки да се съсредоточи — какво друго би могъл да прави? — та нали от него зависеше толкова много. През един от прозорците на покрива надничаше луната. В залата беше хладно като в гробница и всички звуци отекваха зловещо.

Все още не бях напълно уверен, че постъпваме правилно. Разбира се, и дума не можеше да става за измяна или предателство на близък приятел или за нещо друго, тъй като моят гост всъщност беше неканен. Пък и вече бе получил онова, което желаше — аз самият го бях „включил“.

И въпреки това не ми даваше покой мисълта, че именно той ме бе запознал със съдържанието на закона, от който се нуждаех, за да попреча на Чарв и Рагма да ме отведат на друга планета. Освен това ме

беше излекувал. И не на последно място — обеща да ми обясни всичко. Някога.

Желанията ми едва ли имаха някакво значение, когато ставаше дума за моето здраве и за пагубните последствия върху метаболизма ми. Впрочем беше късно да мисля за това. Оставаше ми само да чакам.

Нашият Снарк е Буджум!

Ето го отново, произнесено с тон на отчаяние — а на стената отсреща изникнаха грамадни зъби, очертани в рамка от кървавочервени устни. Изображението започна да се разтваря... разтваря... и накрая изчезна.

— Ето го! — извика Рагма и натисна ръката ми върху кърпата. — Задръж така.

— Добре де.

Едва сега посмях да извърна глава.

Върху кърпата се мъдреше Звездният камък. Не отговаряше кой знае колко на картината от спомените ми, формата му беше леко променена, а и цветовете изглеждаха по-ярки — и съвсем видимо пулсираха.

Нашият Снарк е Буджум. Това можеше да е всичко — от неясна молба за преосмисляне на решението, до скрито предупреждение, разкривено от процеса на преодоляване на бариерата. Какво ли не бих дал, за да разгадая истинското му съдържание.

— Какво ще правите с него? — попитах ги тогава.

— Ще го отнесем на сигурно място — отвърна Рагма — но преди това трябва да те ремонтираме малко. Крайното решение остава на вашата ООН, тъй като в настоящия момент Звездният камък е под нейна юрисдикция. Що се отнася до моите действия, вече съм подготвил подробен отчет за случилото се и за новите разкрития около камъка, който ще бъде разпространен сред всички заинтересовани страни — в цялата галактика.

— Мога да си представя — рекох аз и се пресегнах да го докосна.

— Знаех си, че на теб може да се разчита — отекна в залата неприятно познат глас. — Внимателно, внимателно! Бъди добър, увий го в кърпата. Не искам да се надраска.

Зимайстер и Бъклер доближиха нашата малка компания с насочени пистолети. Захиленият до уши Джейми поглеждаше към

вратата, а Мортън, който изглеждаше неимоверно доволен от себе си, застана до мен.

— Ето значи къде си го криел, Фред. Голям хитрец си.

Не отговорих. Надигнах се бавно, обмисляйки всички възможни ходове.

Зимайстер поклати глава:

— Не си прави труда, Фред. Този път си в безопасност. Всички сте в безопасност, стига да получи камъка.

Помислих, завладян от слаба надежда, че доктор М'мрм'млрр би могъл да проникне телепатически в мозъка на Зимайстер и да го унищожи — един достоен принос към неговите научни изследвания за ползата от агресията.

Изглежда, мисълта ми беше приведена в изпълнение тъкмо в мига, когато Зимайстер вдигна камъка, защото изкрещя и започна се дърпа конвулсивно.

Сграбчих с две ръце дулото на пистолета му. Джейми беше достатъчно далеч, за да ми попречи.

Пистолетът гръмна два пъти, преди да го изтръгна от ръцете му. Не успях да го задържа, защото Мортън ме удари в корема, а след това ми прасна такъв страшен ъперкът, че се озовах на пода. Пистолетът се плъзна по плочките и изчезна под платформата на машината.

Зимайстер изрита Рагма, който бе избрал този момент да го нападне. Без да изпуска камъка той измъкна дълго и святкащо острие някъде от левия си ръкав. След това викна нещо на Джейми, но гласът му секна по средата.

Обърнах се да видя какво толкова го е впечатлило и реших, че това ще е поредната халюцинация.

Пистолетът на Джейми се търкаляше на пода, а той самият разтъркваше китката си, облещен в едър мъж с акуратна брадичка и къса гумена палка в ръка.

— Ще те убия — чух гласа на Джейми.

— Не, Джейми! Недей! — извика Зимайстер. — Не се приближавай до него! Бягай!

Зимайстер започна да отстъпва, като пътъом ритна едно от пипалата на М'мрм'млрр, сякаш знаеше, че там е източникът на неговите душевни страдания.

— Не е толкова страшен! — викна Джейми.

— Това е капитан Ал! — отвърна Зимайстер. — Изчезвай, глупако!

Но Джейми вече бе избрал атаката.

Зрелището беше колкото поучително, толкова навяващо тъжни мисли. Джейми едва бе посегнал да удари противника си, когато гумената палка затанцува по тялото му — прекалено бързо, за да я проследя с поглед. Измина не повече от секунда и той се строполи почти безжизнен на пода.

Продължавайки да върти палката — небрежно, бих казал дори весело — халюцинацията прекрачи проснатото тяло на Джейми и се насочи към Зимайстер.

— Аз пък те мислех за умрял — произнесе Мортън.

— Очевидно си грешал — отвърна привидението.

— Но какво общо имаш с тази работа?

— Вие двамата се опитахте да премахнете Фред Касиди — а аз съм вложил немалко средства за образованието му.

— Нито за миг не съм свързвал името му с твоето — измънка Зимайстер. — Освен това не съм имал намерение да му сторя нищо лошо.

— Аз пък чух други неща.

Зимайстер продължаваше да отстъпва, мина покрай въжетата на ограждението и спря едва когато въртящата се платформа на машината го подпря в глезените. Изведнъж се завъртя рязко и мушна с ножа Чарв, който приближаваше към него, размахвайки гаечен ключ. Чарв изблея, отскочи назад и се озова редом с Надлер и доктор М'мрм'млрр.

— Какво смяташ да правиш, Ал? — попита Зимайстер, докато ни оглеждаше всичките.

Отговор не последва. Вместо това халюцинацията продължи да напредва, размахвайки с усмивка късата черна палка. Усещайки, че всеки миг ще попадне в опасния ѝ обсег Зимайстер скочи върху платформата и претича няколко крачки. Тъй като не беше отчел скоростта на нейното въртене той политна напред и се блъсна в разтворения като великанска длан корпус. Инерцията го завъртя, праметна го и тялото му се стовари право върху лентата. Ножът и увитият в кърпа камък паднаха на пода, а Зимайстер изчезна в отвора на машината. Уплашеният му вик секна така внезапно, че аз побързах да обърна глава — и все пак не бях достатъчно чевръст.

Машината просто го бе обърнала наопаки.

Това, което лентата изсипа на пода от другата страна, беше купчина органи, свързани с все още пулсиращи съдове.

Органите също бяха обърнати. Почувствах, че съдържанието на стомаха ми настоява да се присъедини към зловещата гледка. Съдейки по звуците около мен, стомасите на присъстващите бяха на същото мнение.

Чарв беше първия, който съумя да възвърне самообладание и да покрие тленните останки на Мортън с нечие палто. Едва след това се огледа и извика с уплашен глас:

— Камъкът! Къде е камъкът?

Заозъртах се с насълзени очи и изведнъж съгледах Пол Байлер, стиснал кървавата кърпа под мишница, да спринтира право към изхода на залата.

— Вълкът козината си мени — подвикна поучително той, — но нрава си никога!

Настъпи ужасна суматоха.

Моята халюцинация завъртя за последен път палката, обърна се, кимна ми и се приближи към нас. Надигнах се от пода, кимнах в отговор, извадих една подходяща усмивка от гардероба и му я показах.

— Фред, момчето ми, да знаеш само колко си пораснал — поде той. — Чух, че си се дипломирал и си намерил подходяща работа. Моите поздравления!

— Благодаря — отвърнах скромно.

— Как се чувстваш?

— Все още замаян. И малко изненадан от характера на вносно-износния бизнес, с който, както научих, се занимаваш.

Той се захили. Пресегна се и ме прегърна.

— Тихо, малкият. Тихо. Чакай да те огледам. Каква я мислехме, а каква стана, а? Но можеше и да е по-зле, много по-зле.

— Байлер отмъкна камъка! — изпищя Чарв.

— Човекът, който току-що излезе... — подех аз.

— Няма да стигне далеч, синко. Отвън дебне Френчи със задача да не пуска никой да излиза. Ако се заслушаш, може да чуеш тропота на копита върху мрамор.

Чувах ги, наистина. Освен това чувах псувни и шум от борба.

— А вие кой сте, сър? — попита Рагма, изправи се на задните си крака и се приближи до нас.

— Това е чичо ми Алберт — рекох аз, — човекът, който ме издържаше в университета. Алберт Касиди.

Чичо Ал разглеждаше с присвити очи Чарв, а аз продължих:

— А този, чичо, е Рагма. Дегизирано извънземно ченге. Партньорът му се нарича Чарв. Той пък е кенгуру.

Чичо Ал кимна.

— Изкуството на дегизирането е стигнало далеч — отбеляза невъзмутимо той. — Как постигате този ефект?

— Ние сме *извънземни* пришълци — беше всичко, което измъдри Рагма.

— А, това вече обяснява много. Простете невежеството ми по тези въпроси. В течение на много години, по причини, които няма да изброявам, бях напълно лишен от възможността да се движа и да усещам. Вие приятел на Фред ли сте?

— Опитвах се да бъда — отвърна Рагма.

— Радвам се да го чуя — кимна чичо Ал и се засмя. — Извънземен или не, косъм да беше паднал от главата му по ваша вина и цялото Чишърско сирене нямаше да откупи безопасността ви. Фред, кои са другите присъстващи?

Не съумях да му отговоря, тъй като по някаква случайност избрах този момент да погледна нагоре и това, което видях, пробуди в съзнанието ми едновременно тревожния вой на алармите, предупредителния сигнал на железопътния семафор, че дори първите злокобни тонове от „Увертюра 1812 година“.

— Усмивката! — извиках аз и се втурнах към дъното на залата.

Досега не бях преминавал отвъд тази врата, затова пък вече се бях катерил върху покрива на изложбената зала. И това ми стигаше, за да се ориентирам в обстановката.

Прелетях през вратата и се понесох по тесния коридор. Свърнах наляво при първа възможност. Десет бързи крачки, още един завой и вдясно се показа стълба. Прескачайки по две стъпала, затърчах нагоре.

Не зная кога и как всички детайли се бяха подредили в една завършена картина. В едно бях сигурен — че не греша.

Озовах се на първата площадка, взех завоя и продължих нагоре. Краят вече се виждаше.

Най-сетне се добрах до горната площадка и вратата с малки, скрити от гъста решетка прозорчета. Надявах се вратата да се отваря отвътре — с просто натискане на дръжката и без ключ, инак щях да изгубя безценно време, за да разбивам прозорчетата. Въпреки това докато се изкачвах нагоре се оглеждах за подходящи инструменти.

И наистина, в един от ъглите се въргаляше някаква желязна пръчка. Изглежда никому не бе минавало през ума, че е възможно да се излезе оттук. Впрочем, оказа се, че няма да са ми нужни подръчни средства, тъй като вратата се отвори веднага щом я ударих от движение с рамо. Беше тежка и бавно подвижна врата, но в мига, когато се озовах зад нея, осъзнах, че съм се натъкнал на нещо много важно. В непрогледния мрак, сред който се озовах, се опитах мислено да подредя тръбите, купчините неприбрани боклуци, сенките и капандурите така, както ги помнех от предишното си посещение. Някъде в центъра на това мрачно място, сред всичките тези безполезни вещи, под звездите, луната и небето на Манхатън, се намираше едно нещо, което силно ме интересуваше. Положението всеки миг можеше да се обърне срещу мен, но аз не губех време. Ако догадката ми бе вярна, все още има шанс...

Затаих дъх и огледах околността. Заобиколих предпазливо стъклената будка с гръб към нея, вглеждайки се внимателно в най-тъмните места, във всяко черно петно и вдлъбнатина на покрива.

Това, което търсех, разполагаше с известни преимущества пред мен. Въпреки това чувствах нарастваща увереност в собствената си правота, а заедно с това набираще сили и желанието да се справя с него. За нищо на света нямаше да се откажа. Ако дебне някъде в тъмнината, ще го чакам, докато търпението му се изчерпи. Ако пък се опита да избяга, ще го последвам.

— Зная, че си тук — произнесох полугласно — и че ме чуваш. Време е да изясним нещата, защото стигнахме твърде далеч. Готов ли си да се предадеш и да отговаряш на въпросите ни? Или възнамеряваш да усложняваш и без това сериозното си положение?

Отговор не последва. Все още не бях зърнал онова, което се надявах да открия.

— Е? — продължих. — Чакам те. Ще остана тук токова, колкото е необходимо. Сигурен съм, че нарушаваш закона — *твоят* закон. Вероятно съществува закон, забраняващ подобна дейност. Вече зная

какво те кара да постъпваш така, но сега това няма особено значение. Трябваше да се досетя по-рано за всичко, но тогава все още не бях запознат с огромното разнообразие на извънземни форми на живот. Една от причините да постигнеш толкова много. Там, в къщата на плажа! Точно там трябваше да се досетя, когато се върнах втория път. Вероятно и преди сме се срещали, и то неведнъж, но едва ли мога да бъда обвиняван, че не обръщам внимание на тези срещи. А в онази нощ, когато изучавах машината... Готов ли си вече да се покажеш? Не? Както искаш. Предполагам, че притежаваш телепатични способности, а това би означавало, че думите са излишни. Доказателства? Не чух да казваш нищо на Зимайстер. Все пак, за да съм абсолютно сигурен, ще продължа нашето общуване по този начин. Подозирам, че имаш защитен слой или нещо подобно, подходящо за твоя модел. Когато бях долу видях слабо сияние. Искаш или не, ще трябва да стоиш със затворени очи или да извърнеш глава, иначе ще забележа отблясъците. Затова пък *ти* няма да можеш да ме виждаш. Освен ако разчиташ на телепатичните си сетива. Не, едва ли ще го сториш — тогава доктор М'мрм'млрр ще те засече. Не е толкова далече. С други думи, не си в най-изгодното положение. Какво ще кажеш? Не е ли време за малко благоразумие? Или предпочиташ продължителната обсада?

Тишина, както преди. Не можех да позволя на съмненията да вземат връх над мен.

— Инатим се, значи — продължих аз. — Разбирам, имаш много за губене. Рагма и Чарв сгрешиха, след като се озоваха толкова далеч от епицентъра на събитията. Но може би знаят някакъв начин, с който да облекчат участието ти. Не се сърди. Просто разсъждавам на глас. Имаш още време. Струва ми се, че никой не ме последва. Сигурно защото М'мрм'млрр чете мислите ми и докладва за нашия разговор на останалите долу. Така че те също знаят това, за което пръв се досетих. Не бива да се обвиняваш за нищо. Сигурен съм, че съвсем доскоро не си имал никаква представа — както и всички останали — за разумния характер на Звездния камък и за това, че веднага щом го „включи“ той ще започне да събира и обработва получената информация. Вече ми е ясно защо не ми съобщи за теб — пак тази проклета бариера, която нарушаваше връзката помежду ни. Добре, че ме подсети с онзи цитат от Луис Карол — сигурно го е видял, докато се навъртах в книжарничката. Не зная. Нищо чудно просто да го е изкопал от

инвертираните ми спомени. Така или иначе, първоначално цитатът не ми говореше нищо. Дори след като камъкът предприе втория си опит да ми помогне. Първият сигнал беше усмивката. Отново не схванах за какво става въпрос. Чак докато чичо Ал произнесе думата „чишърско“, а аз погледнах нагоре и зърнах на лунния фон очертанията на котка. Ти си бутнал мрежата върху Пол Байлер. Зимайстер също е твое творение. Нуждаеше се от хора-агенти и Морти бе великолепен избор — човек с престъпни наклонности и способности, с богат опит, алчен, лесен за манипулиране и добре запознат с обстановката. Ти го купи и го изпрати да гони камъка. Само че Звездният камък имаше други идеи и почти в последния възможен момент успях да ги схвана. Ти си черната котка, която ми пресече неведнъж пътя. Какво ще кажеш, да чакаме ли още? Всеки момент някой от моите хора долу ще се сети да запали светлината. И тогава ще те откроя.

Бях абсолютно уверен, че съм готов за всичко, но и този път ме чакаше изненада. Той се хвърли право към очите ми и аз нададох ужасен писък. Какъв глупак съм бил!

Търсех го навсякъде, а той се спотайвал на покрива на павилиона.

Ноктите му се впиха в скалпа ми и задраскаха по лицето ми. Сграбчих плъзгавото създание, но все не съумях да го откъсна от мен. Завладян от отчаяние, ударих главата си в стената на павилиона.

Пострадах само аз, нали котката владееше телепатията и беше предугадила неочакваното ми решение.

Изругах, полузаслепен от болка и се люшнах, стараейки се да запазя равновесие. Така загубих няколко безценни секунди...

Най-сетне се изправих, изтрих кръвта от челото си и се озърнах. Почти веднага засякох някакво движение. Черното животинче се катереше към покрива, вече приближаваше предпазните перила...

Спря. Огледа се. Надсмиваше ли ми се? Не можех да различа нищо в тези хипнотизиращи очи.

— Ще си го получиш! — викнах и се втурнах след него.

То също се затича. Наближаваше ъгъла. Прекалено бързо, за да спре навреме.

Така и стана.

Не вярвах, че ще успее, но бях подценил силата му.

Лампите блеснаха тъкмо в мига, когато полетя във въздуха с протегнати напред лапички — черен котешки контур отвъд края на сградата. После изчезна от погледа ми — кой разправяше, че котките имали девет живота? — и чух отчаяно стържене на нокти и слаб, приглушен удар.

Изтичах напред, за да установя, че продажното същество е сполучило да прехвърли разстоянието между двете сгради и вече се отдалечаваше по една напречна греда на отсрещния строеж.

Тогава и аз скочих. Не зная дали взех това решение в пълно съзнание, или отново гръбначният мозък ме бе изпреварил.

Бях преценил автоматично силата на скока, отскочих точно от мястото, което ми посочи окомера и полетях напред с очи, вперени в жертвата и протегнати напред ръце.

Открай време все треперя да не си ударя коленете. Едно погрешно движение може да доведе до толкова сериозни неприятности. Да не говорим за координацията, която изисква всяка разходка по покривите. В идеалният случай, в момента на издигането не бива да се извършва повече от едно движение едновременно. В краен случай — две. Координацията на повече от две различни движения създава реална опасност от провал и политане в бездната.

При всеки друг случай не бих рискувал. Много рядко се решавам на скок, винаги предпочитам да се държа за нещо солидно. Не искам да кажа, че скокът, който извърших, е невъзможен, само че му е необходима известна осигуровка. Каквато в момента нямах. Също както нямах друг избор.

Ударът, с който ме посрещна стената, ме разтърси чак до корените на мъдреците. Прегърнах с лявата си ръка една напречна греда и стиснах зъби да заглуша напирания в гърдите ми болезнен вик — Торквемада^[1] щеше да е направо възхитен. Краката ми се преметнаха от другата страна и повлякоха след себе си тялото — успях да се задържа чак когато вкопчих пръстите на дясната си ръка в грапавата повърхност. Едва сега имах възможност да потърся с очи моя противник.

Зърнах го в далечния край на бетонната плоча, където работниците бяха оставили купчина неизползвани материали, покрити с брезент. Втурнах се направо през строежа, заобикаляйки чевръсто внезапно изпречилите се препятствия. Котката забеляза, че я догонвам,

скочи върху купчината, покатери се на един преобърнат кашон и се озова на горния етаж. Последвах я по същия път, но когато стигнах там тя вече беше на следващото ниво. Наложих се да повторя отново същите действия.

Стигнах горния етаж, но котката не се виждаше никъде. Не ми оставаше нищо друго, освен да продължа изкачването.

Забелязах я едва три етажа по-нагоре. Стоеше върху тесния дървен мост, монтиран от работниците за връзка с товарния асансьор. Гледаше право към мен, а светлината отдолу караше очите ѝ да блестят.

Внезапно движение!

Притиснах се до стената и прикрих очите си с длан. Излишна предпазливост, както се оказа.

Тръсък, металическо стържене и звън. Наоколо се посипа дъжд от болтове и пирони, отмина светкавично и отекна някъде долу, където шумотевницата заглъхна.

Затаих дъх и едва се сдържах да не изругая — нуждаех се от свежи сили за поредното изкачване. Хладният вятър проникваше през подгизналите ми от пот дрехи. За миг погледнах надолу и зърнах няколко фигури с вдигнати глави върху покрива на съседния блок. Зачудих се как ли изглеждат нещата от тяхната позиция. По това време вече бях стигнал моста, откъдето беше литнала кофата с железарията, а целта на моето преследване бе спряла два етажа по-нагоре, изглежда също с намерение да си поеме дъх. Сега вече го различавах съвсем ясно, площадките тук бяха почти празни и ние се бяхме озовали в царството на правите линии и мрачните ъгли, класически и лаконични като Евклидовата теорема.

С нарастване на височината набираше сила и вятърът и сега вече поривите му бяха сменени от постоянни и осезаеми тласъци. Отначало с върховете на пръстите, а после с цялото си тяло, взех да усещам люшкането на сградата. Звуците от спящия град се сляха в постоянен и нескончаем тътен. Но скоро и той потъна в свистенето на вятъра. Само звездите и бледата лунна светлина озаряваха металното скеле, по което продължавахме да пълзим — все по-нагоре и по-нагоре. С други думи, всеки любител на нощното катерене можеше само да мечтае за подобна вечер.

Деляха ни два етажа. Продължавах упорито да се набирам. Остана само един.

Стоеше точно над мен и гледаше надолу. Край на изкачването — над него вече нямаше нищо.

Спрях, поех си дъх и го погледнах.

— Стига вече, а? Или искаш да играем докрай? Никакъв отговор. Стоеше съвсем неподвижно и не откъсваше поглед от мен.

Погладих с ръка гредата, която водеше към него.

Противникът ми се смали. Приседна на задните си лапи, настръхна и тялото му се напрегна. Сякаш се готвеше за скок...

Дявол да го вземе! Изравни ли се с него, поне няколко секунди ще бъде напълно беззащитен. Докато възстановя равновесие...

Но и той ще бъде изложен на същия риск — ако избере този момент за атака, ще попадне в обсега на ръцете ми.

— Мисля, че блъфираш — произнесох аз. — Сега ще те спипам.

Хванах се здраво за гредата и поех нагоре.

И в този момент ми хрумна една неочаквана мисъл, каквато отдавна не ме беше навестявала: „Ами какво ще стане, ако паднеш?“

Спрях разколебан, — толкова необичайна ми се стори тази идея. Трябва да призная също така, че бе особено неприятна. Знаех, естествено, какво може да стане. На няколко пъти ми се беше случвало да падам — за щастие, предимно от ниско. Човек избягва подобни разсъждения, когато животът му виси на косъм.

„Не ти ли се завива свят от високото? Запитвал ли си се някога каква ще е последната ти мисъл, преди да угасне светлината?“

Всеки го е правил в един или друг момент, ако питате мен. Винаги съм смятал подобни литературни отклонения за първи симптом, който може да бъде положен пред олтара на рушащото се душевно здраве. И все пак...

„Хайде, погледни надолу. Високо е, нали? Какво ли ще почувстваш, докато падаш? Усещаш ли вече тръпки в пръстите, ръцете и краката си?“

Усещам ги, да. Но защо...

Виеше ми се свят! Стовари се върху мен неочаквано като ураган. Вълна след вълна. Никога досега не бях изпитвал подобни усещания.

В същия миг осъзнах коя е истинската причина за странното ми състояние. Само глупак — или наивник — не би го разбрал.

Моят дребен, разгневен приятел излъчваше с всички сили, удряше ме право в челото с този непреодолим страх от високото и почти беше успял в замисъла си.

Има неща, които излизат извън границите на физичните явления — спомнете си само мистицизма, тази объркваща картина на реалността, която настоятелно ни убеждава, че не е никак лесно да се превърне любовта в омраза, страстта в страх, или да бъде победена волята за живот с някое мигновено ирационално въздействие.

Ударих с всичка сила гредата и прехапах устни. Целият се тресях от страх. Аз, Фред Касиди, се боях от високото!

„Падаш, вече падаш... Не като листо, полюшвано от вятъра, а с главозамайващия летеж на масивно тяло... Там долу вече се вижда кървавия отпечатък... Съвсем ще заприличаш на онези не чак толкова далечни твои предци, които са скачали от клоните и от време на време са политали надолу...“

И тогава го видях. Беше ми дал онова, което търсех, без да се поддавам на уловките му — тема, върху която да съсредоточа вниманието си. А той продължаваше все така невъзмутимо да разсъждава за недостатъците на човешката раса. Дразнеше ме, досуц като Сибла, когато се срещнахме в квартирата на Мериме, но сега това ми беше от полза.

Така и направих — позволих си ужасно да се ядосам. Дори по малко подклаждах този процес.

— Хубаво де — отвърнах пресипнало. — Същите тези предци са се забавлявали, като са хвърляли във въздуха зверчета като теб, за да проверят дали е вярно, че никога не падате по гръб. Разбирай го като древна игра. Ще взема да я възродя в памет на моите прародители. Гледай сега как развеселеният антропоид ще те завърти във въздуха!

Опрях крак на гредата и се преместих още малко напред.

Той отстъпи, спря, направи крачка напред и пак замря. Почувствах, че ме завладява радостна възбуда пред очевидната нерешителност на този тъй опасен противник. Изкатерих се на платформата, където се бе спотаил, свих глава в раменете и разперих пръсти за по-добра опора. Бях готов за поредната яростна атака.

Моят противник се престори, че ще се хвърли напред, после изглежда размисли, обърна се и побягна.

Приклегнах и бавно се изправих.

Потърсих го с очи. Наближаваше отсрещния край на площадката. Пресякох я косо и доближих близкия ъгъл. Той отскочи към следващия.

Закрачих, следвайки единия ѝ край, а той вървеше покрай другия. Спрях. Той също спря. Не ме изпускаше от поглед. И аз му се облеших.

— Така... — произнесох многозначително, извадих цигара и я запалих. — Сигурно си даваш сметка, че времето работи за мен. Моите хора долу няма да стоят със скръстени ръце. Помощта ще пристигне всеки миг. Освен това всички пътища за бягство вече са блокирани. Обзалагам се, че ще повикат дори хеликоптер — със снайперист и пушка с нощен прицел. На твое място бих се предал. А, забравих да ти се представя — вече съм служител на Държавния департамент и същевременно представител на ООН. Избери си кое от двете предпочиташ. А аз...

„Добре...“ — отекна гласът му в мислите ми. „Предавам се на теб като представител на Държавния департамент.“

Той продължи до следващия ъгъл, там спря, обърна се и тръгна право към мен. Имаше решителен вид.

— Спри — викнах му аз. — Ти си арестуван.

Не само не спря, но се хвърли към мен, изпълвайки същевременно съзнанието ми с образи, които описани с думи биха звучали приблизително така:

:благородно: :зъби :

По-: : е да умреш със : :

:присъщо : :нокти:

:в : :сърцето: :гнездото :

: : : на твоя враг от :тотема :!

:върху: :гърлото: :цивилизацията:

Умри, гнездоразрушителю!

Замахнах с ръка в мига, когато скочи, и тъй като не разполагах с никакво друго оръжие, пъхнах запалената си цигара в разтворената му

паст.

Съществото се извърна и се опита да я отблъсне с лапа, а аз на свой ред се олюлях и едва не полетях назад.

То се стовари върху мен, но не улучи гърлото или сърцето ми. Вместо това раздра лявото ми рамо, вкопчи се в него, дръпна ме и ме завъртя...

Все пак успях! Този път го сграбчих за опашката! Но...

Кратка съпротива, шум от разкъсващи се тъкани, отново движение и...

Държах в ръцете си черна, твърда, изкуствена опашка, покрита с остатъци от тънка, подобна на гума материя. За миг далеч под мен зърнах да се носи право надолу с шеметна скорост дребно, тъмно петно.

Не вярвам да се е приземил на четири крака.

[1] средновековен инквизитор — *бел.?прев.?* ↑

ГЛАВА 12

Случки и образи, парченца от мозайката на времето.

Явление Господне в Черно & Бяло, Сценарий в Зелено, Пурпурно и Златисто...

Сумрак. Някакъв човек. Той се изкачва по високата кула на Чеслерей, на едно място на име Ардел, отвъд морето, чието название не може да се произнесе. Морето е тъмно като гроздов сок, искрящо кианти, игра на светлини и мрак, родени от сиянието на далечни звезди и пречупените лъчи на Канис Вибеспер — светила, които всеки миг ще се скрият зад хоризонта, и на другия континент ще настъпи утро.

А човекът пълзи нагоре по грапавата повърхност на зеленикавия камък, сякаш бърза да изпревари отиващия си ден. Ето че прикляква, готви се за скок. Преди да напусне столицата на този край, слънцето докосва със своите призрачни лъчи кулата на Чеслерей и тогава на върха ѝ се спуска златисто покривало. Още малко остава, защото човекът е започнал изкачването заедно със залязващото слънце и си е поставил за цел да стигне върха тъкмо когато последните му лъчи ще напуснат света. Той се надпреварва със сенките, ръцете му подскочат като хвъркати риби над морето от мрак. Далеч, много далеч над него звездите отдавна витаят в царството на нощта. Човекът зърва матовите им отблясъци през кристалната маска на атмосферата. Задъхва се, а златистата точица над него непрекъснато се смалява. Бърза нагоре, но сенките го задминават. Сиянието горе трепва, мъничко, като глава на топлийка. Той ускорява ход, застига собствената си сянка и дори я задминава. Сиянието изчезва, след миг пак се появява.

В този кратък период човекът сграбчва перилата на парапета и се прехвърля през него, като плувец, който излиза от водата на сушата.

Изправя се и обръща взор към морето, към светлината. Да...

Успял е да зърне последния лъч светлина. Любува му се за един неимоверно кратък миг.

А след това се настанява удобно на тясната каменна повърхност и втренчва поглед в безкрайното многообразие на отенъци, които

носи със себе си нощта, сякаш ги вижда за първи път. Дълго остава неподвижен, загледан наоколо...

Познавам го добре, разбира се.

* * *

Портрет на момче с куче на брега. Тик-так, забравени са лошите дни...

— Носи, момче! Носи!

— Дявол да го вземе, Рагма. Научи се да хвърляш фризби, ако искаш да играеш. Писна ми да го гоня!

Той се засмя. Намерих фризбито, метнах го към него, той го сграбчи и пак го запрати в близките храсталаци.

— Стига толкова — рекох тогава. — Отказвам се. Ти си безнадежден случай. Хващаш добре, но хич не можеш да хвърляш.

Обърнах се и се затичах към брега. След секунда отзад се разнесе пръхтене и Рагма се изравни с мен.

— У дома имаме подобна игра — рече той. — И там не ме биваше.

Зелено-сивите вълни доприпкаха до краката ни, а сетне се понесоха назад.

— Дай една цигара — рече Рагма. Подадох му, запалих и аз.

— Ако ти разкажа всичко, което искаш да знаеш, ще наруша разпоредбите — оплака се той.

Мълчах. Знаех го от доста време.

— Въпреки това ще ти кажа. Без подробностите. В най-общии линии. Смятам да поставя на изпитание собственото си благоразумие. А и тайната не е кой знае колко секретна, след като твоите сънародници скоро ще започнат да пътешестват сред звездите и сами ще я узнаят. Предпочитам да я чуеш от приятел. Така по-лесно ще вземеш решение относно предложението, което ти бе направено. Струва ми се, че поне това ти дължим.

— Моята чеширска котка... — подех аз.

— Всъщност беше уилоухим — продължи той. — Представител на една от най-древните и могъщи раси във Вселената. Движещата сила при завладяването на всеки нов свят неизменно е конкуренцията

между отделните участници в този процес. Съществуват антични култури и могъщи политически блокове, а от друга страна винаги е имало — и ще има — развиващи се светове. Като вашия например, който съвсем наскоро застана на прага на големия свят. Някой ден и вашата раса ще бъде приета за равноправен член на нашия Съвет, с право на глас, вето и всичко останало. Но каква тежест ще имате там?

— Не особено голяма — признах аз.

— И какво трябва да се направи при подобни обстоятелства?

— Да се намерят потенциални съюзници, да се сключат изгодни сделки. С партньори, които срещат подобни проблеми и имат същите интереси.

— Бихте могли да се съюзите с някой от големите политически блокове. Вие ще ги подкрепяте, а те ще ви помогнат да напреднете.

— Не е ли опасно да си нечия марионетка? Да изгубиш самостоятелността си?

— Може би. А може би не. Трудно е да се предвиди отсега. От друга страна, може да сключите договор с някоя от по-малките сили като вашата. Тук също дебнат непредсказуеми опасности, но никой от нас не е твърдял, че тези въпроси имат еднозначен отговор. Разбираш ли за какво говоря?

— Досещам се. Има ли много... развиващи се светове... като нашия?

— Да — кимна той. — Повече, отколкото би могъл да си представиш. И постоянно се увеличават. Това е хубаво — за всички. Имаме нужда от свеж полъх, от нови гледни точки и разнообразни начини за решаване на проблемите, които животът вечно ни поднася.

— Означават ли това, че е честа практика новите светове да се обединяват, за да решават затрудненията си?

— Именно.

— А те притежават ли достатъчна тежест, за да оказват влияние на Съвета?

— Напоследък се наблюдава подобна тенденция.

— Аха — кимнах аз.

— Да. Някои от по-старите и влиятелни раси не биха имали нищо против да ограничат подобно влияние. Един от възможните начини за постигане на тази цел е чрез намаляване броя на представителите от новите светове.

— Ако се бяхме изложили с артефакта, щяха да ни изключат завинаги, така ли?

— Е, не чак завинаги. Вас ви има. Достигнали сте определена степен на развитие. Рано или късно ще ви признаят, независимо от подобни недоразумения. И все пак репутацията ви щеше да е опетнена, а това щеше да забави допускането ви в Съвета за неопределено време. Неопределено, но значително.

— От самото начало ли подозираше, че зад тази работа стоят уилоухимите?

— Подушвах намесата на една от могъщите раси. Това не е първия случай от подобен характер — точно затова държим под око новобранците. Вие сами им облекчихте задачата, предоставяйки им готов случай, който да използват за своята цел. Да си призная честно, в началото сбърках, защото подозирах друг участник. Разбрах всичко едва когато Спайки най-сетне осъществи връзка с теб и ти се хвърли да преследваш уилоухима. Но това сега няма значение. Дори и да им предоставим уликите и да поискаме официално обяснение — нещо, което не възнамеряваме да правим — уилоухимите, естествено, ще заявят, че това не е техен агент, а само неуравновесена личност, действаща по свое усмотрение и на своя глава, и ще поднесат извинения на всички заинтересувани страни за причинените им неприятности. Не. Без никакво съмнение те си дават сметка за претърпяното поражение. Знаят, че са обезвредени, и то от нас. Знаят също, че ви държим под наблюдение и че някои от вашите официални инстанции са запознати с опасността. Сиреч, вие също сте нащрек. Съмнявам се скоро да ви създадат нови проблеми.

— Предполагам, че следващият им ход ще се състои в поднасяне на дарове.

— Нищо чудно. За щастие, вече имате горчив опит с подобни неща. Към вас ще се обръщат и други — с надежда да получат подкрепа. Няма да е никак трудно да балансирате между различните страни.

— Политика. Мразя тази дума.

— Какво да се прави. Кръвта на живота.

— Рагма, искам да те попитам нещо.

— Давай. Стига да не е интимно.

— Кажи ми какво място заема твоята раса — в културно, технологично и каквото щеш там отношение — в сравнение с най-могъщите и древни раси.

— О, моите сънародници са същества прагматични, делови и малко близкогледни...

— Късогледни.

— Добре де. Същевременно си падаме идеалисти, изобретателни сме и можем да се похвалим с разнообразна култура...

Покашлях се.

— ... и притежаваме огромен потенциал — продължи невъзмутимо Рагма. — Ние сме като юноши, обичаме живота и умеем да мечтаем.

Обърнахме се и поехме по брега.

— Обмисли ли вече предложението? — попита накрая Рагма.

— Да — отвърнах аз.

— И какво решение взе?

— Още никакво. Смятам да се откъсна за малко от всичко. Тогава ще реша.

— И колко време ще ти е необходимо?

— Нямам представа.

— Така, така. Надявам се незабавно да ме информираш.

— Можеш да разчиташ.

Подминахме избелелия надпис „КЪПАНЕТО ЗАБРАНЕНО“ и аз си помислих, че съвсем доскоро щях да прочета: „ОНЕНАРБАЗ ОТЕНАПЪК“. За щастие белезите ми отново бяха на предишните си места, цигарите възвърнаха познатия си вкус, но щяха да ми липсват огледалните вкусови версии на пържените картофи и бифтека в студентската столова. Да не говорим за забравимия спомен от инвертираното уиски, този тайнствен стереоизонектар, който никога вече нямаше да вкуся.

— Май е време да се връщаме в града — предложи Рагма. — Купонът у Мериме започва след малко.

— Вярно. Чакай, ще те питам още нещо. Тъкмо си мислех за трансформацията, която слиза чак до молекулярно ниво, но спира преди атомите...

— Сигурно искаш да знаеш защо инверторът не може да пуска мънички, акуратни купчинки от антимаатерия.

— Нещо такова.

Той сви рамене.

— И това може да стане, но в процеса сигурно ще трябва да се разделиш с машината. А тази специално е уникална. Ужасно древна е и искаме да я запазим същата. Това е втората И-пространствена машина, построена във вселената.

— Какво е станало с първата?

Той се закиска.

— Не е била програмирана да спира на субатомно ниво.

— Как всъщност функционира?

Той поклати глава.

— Има някои неща, които човекът все още не трябва да знае.

— Късно е да даваш заден ход.

— Добре де, истината е, че нямам представа.

— Така вече може.

— Хайде да вървим, че ще се свърши пиячката. Искам пак да поговоря с чичо ти. Не знам дали ти е известно, но той ми предложи работа.

— Така ли? Каква?

— Има някои интересни идеи относно галактическата търговия. Каза ми, че възнамерявал да се захване с импорт-експорт. Отдавна мислех да се пенсионирам, а той смята, че опитът ми може да му е от полза. Дватама ще сме добра комбина.

— Винаги съм го обичал — признах аз. — И му дължа много. Обаче и на теб съм задължен, та ми се ще да разсея някои твои илюзии относно безупречната му репутация на бизнесмен.

Рагма вдигна невъзмутимо рамене.

— Галактиката е голяма — рече той. — Там горе има закони за всякакви случаи и обстоятелства. Това е, за което ще трябва да съветвам чичо ти.

Кимнах замислено. Все още бях под впечатлението на някои апокалиптични картини от семейния фолклор, в светлината на разкритията, които беше направил отпърво професор Мериме, а след това и любимият ми чичо Алберт. Последният — на тържествения обяд по случай събирането на нашето малко семейство.

— Между другото — подхвърли Рагма, — доктор Мериме също ще вземе участие в нашето предприятие.

Продължих да кимама.

— Каквото и да се случи съм уверен, че за теб ще има поучителна и стимулираща стойност.

Стигнахме колата, качихме се и поехме към града. Зад гърба ми песъчливият бряг неочаквано се изпълни с множество врати, а аз се замислих за жени, тигри, обувки, кораби, восък и други дебнещи в засада опасности.

Скоро, скоро, скоро...

* * *

Вариации на тема Третата горгула от края: Звезди и Сънища за Времето...

Накрая го открих в едно малко градче в Алпите — седеше на покрива на местната църквичка и разглеждаше грамадния часовник върху градската кула от другата страна на улицата.

— Добър вечер, професор Добсън.

— А? Фред? Божичко! Внимавай като се хващаш за следващия камък — малко е разклатен... Ето. Много добре. Не очаквах да те срещна точно тази вечер. Все пак се радвам, че се отби. Смятах да ти изпратя картичка и да те запозная с това място. Погледни само каква гледка! Обърни внимание на онзи часовник.

— С удоволствие — рекох аз, докато се настанявах на един издаден напред орнамент от покрива. — Донесох ви нещо.

Подадох му пакета.

— О, благодаря. Поласкан и изненадан... Фред, вътре нещо бълбука.

— Естествено.

Той разгърна хартиената обвивка.

— Ами да! Не мога да различа етикета, но най-добре да го опитам веднага.

Гледах големия часовник на кулата.

— Фред! — повика ме той след малко. — Никога не съм вкусвал подобно нещо! Какво е това?

— Стереоизомерен бърбън. Разрешиха ми да пусна няколко бутилки през машината на Рьониус. Гледах да се възползвам, докато

съм синеокото момче на Специалния комитет по Извънземни артефакти към ООН. Вие сте един от малкото, които имат честта да го опитат.

— Ясно. Мда... По какъв случай?

— Звездите изминаха огнения си път до нужните места, изпращайки добри предзнаменования.

Той кимна.

— Звучи красиво. Но какво означава?

— Първо, че най-сетне се дипломирах.

— Натъжен съм да го чуя. Започвах да си мисля, че никога няма да те спипат.

— Аз също. Но успяха. В момента съм служител в Държавния департамент или на ООН — в зависимост от гледната точка.

— На каква служба по-точно?

— Още не съм избрал. Оставиха ме да мисля.

Той отпи още една глътка и ми подаде бутилката. Поех я и я надигнах.

— Всъщност затова съм тук — рекох задъхано. — За съвет.

— Не обичам да поемам отговорност — рече той и размърда пръсти да му върна шишето. — Защо избра мен?

— Преди известно време бях подложен на изтезания в една пустиня. В онази нощ си припомних всички, от които по един или друг повод съм получавал съвети. Но едва наскоро разбрах с какво една част от тях са по-добри от останалите. Сега вече зная, че най-добри са онези съветници, които не ме принуждават да следвам строго определен и добре отъпкан път. Впрочем, тези хора най-трудно се съгласяваха да ми подпишат картоната с разписанието. Те имаха предпочитание към обширни и пространствени беседи. Но в никакъв случай на обикновени теми. Никой от тях не ми е давал някога конкретен съвет. Дори ще се затрудня, ако трябва да възпроизведа тези разговори. Същината им обаче е в това, че човек започва да цени едни или други неща в живота едва след като ги е постигнал с много труд, а не когато му паднат наготово. Това бяха хората, на които дължа всичко, което научих в живота. Те не искаха от мен да върша това, което те вършат, а само да гледам на живота така, както го виждат и те. Една допълнителна гледна точка, лишена от емоционална украса. И тъй като вие бяхте единствения, който няколко години подред се

съпротивляваше да бъде назначен за мой курсов ръководител, и до ден-днешен продължавам да ви смятам за свой истински наставник.

— Не беше преднамерено... — поде той.

— Знам. В моя случай това беше най-добрият начин. Единственият, бих казал. Малкото, което ми показахте, и на което ме научихте, се оказа от полза. Неведнъж. Спомням си нашия последен разговор в студентското градче, точно преди да ви пенсионираат.

— И аз го помня добре.

Запалих цигара.

— Трудно е да се опише с няколко думи ситуацията, в която се намирам — заговорих аз. — Ще се опитам все пак да го сторя: Звездният камък — извънземният артефакт, който ни бяха отстъпили, е разумен. Бил е създаден от отдавна изчезнала раса, която по много неща наподобявала нашата. Открили са го в руините на тяхната цивилизация хилядолетия след като е изчезнала. Никой не е разбрал какво представлява камъкът. Нищо удивително — как да го свържат със същия онзи Спайки, за който се говорило в съхранените на други езици записки. Смятали, че става дума за някаква изследователска група, процес, или пък програма, използвана при събирането и анализа на цялата налична информация в областта на социологията. В действителност обаче, в записките се говорело тъкмо за Звездния камък. За да функционира нормално се нуждае от „гостоприемник“, с характеристики, близки до неговата раса. Той съществува като симбионт вътре в гостоприемника и събира информация, използвайки неговата нервна система. Междувременно разработва получените материали като някакъв социологичен компютър. В замяна на това се старее да обезпечава нормално здраве на своя гостоприемник. При нужда камъкът е в състояние да предостави анализи на всички явления, с които се е срещал директно или индиректно, заедно със съпътстващите ги изчисления и заключения — при това напълно безпристрастно, тъй като няма никаква родствена връзка с която и да било от изследваните форми на живот. Все пак предпочита подвижни същества с памет, склонна към натрупване на информация.

— Невероятно. Откъде научи тези неща?

— Защото аз го активирах — частично. След това той проникна в мен и ме уговори да го включа на пълна мощност. Направих го, но след това се лиших от всякаква възможност за комуникация с него — освен

на най-елементарно ниво. После го отстраниха и аз се върнах в нормалното си състояние. Въпреки това камъкът продължава да функционира и телепатите могат да общуват с него. Както галактическият Съвет, така и ООН биха искали той да заработи отново. Има предложение камъкът да продължи своето ритуално кула — пътешествие и да предоставя на всеки от световите, които посещава, подробен доклад за неговите социални условия. Невъобразимо е количеството информация, с което ще разполага само след няколко десетилетия. От своя страна Спайки ще може да снабдява галактическия Съвет с данни за цели сектори от цивилизованата галактика. По същество това е жив компютър, с определени телепатични способности и познания във всички, дори най-конкретни и приложни области — така например от него получих съвет за едно правно положение в Галактическият кодекс и узнах как действа машината на Рьониус. Спайки е надарен с уникална комбинация от непоколебима обективност и способност към съпреживяване, благодарение на което неговите доклади и анализи ще притежават неограничена стойност.

— Май започвам да разбирам — кимна професорът.

— Не се и съмнявах. Има още нещо — изглежда по някаква причина Спайки ме е харесал и иска да остане с мен.

— Потресаваща перспектива.

— Именно. Дори и да отклоня предложението му, пак ще мога да работя по тези проблеми на Земята, като специалист по извънземни култури.

— Второто предложение също е примамливо.

— Така е, но се сетих за дребните крачки, преди засилката. Съвсем доскоро ние бяхме далеч, сега сме близо. Изминатият път ни изглежда нереален — като интервал между кулите, по които се катерим. Качвам се горе, поглеждам надолу, озъртам се назад и за пръв път забелязвам, че върховете им са разположени все по-близо. Че има съвсем забележимо ускорение на темпото и времето. А всичко там долу придобива все по-абсурден и лишен от смисъл характер. Казахте ми да си спомня брeндитo, когато стигна до този извод.

— Да, така беше. Вземи.

Хвърлих цигарата. Протегнах ръка, взех бутилката и глътнах от нея.

— Ако разстоянията не бяха толкова големи, можеше да плюеш в лицето на Времето — отбеляза той, докато му я връщах. — Да, това са мои думи, и те звучаха правдиво — за онзи момент. И за мен.

— Но къде ни отвежда всичко това? — попитах аз. — На върха на една особено трудна за изкачване кула, която на всичко отгоре отдавна е заета от други. Те ни смятат за развиващ се свят, тоест за примитивна, варварска раса. И най-вероятно са прави. Нека сложим ръка на сърце и да си признаем — не ние сме изкачили този връх първи. Така че, ако се съглася на тази работа, не Спайки, а аз ще съм музейния експонат.

— Погледнато статистически — рече професорът, — възможността да достигнем първи върха е почти толкова нищожна, колкото и тази да сме последните. Не съм престанал да вярвам в това, което ти казах тогава. Но искам да обърнеш внимание на следното — когато разговарях с теб, моята кариера вече приключваше, твоята едва започваше и в онзи момент повече ме занимаваше мисълта, че времето ми изтича. Оттогава в главата ми се настаниха нови мисли. Неведнъж, например, съм обмислял изказването на професор Кун за структурата на научните революции — от време на време се появява голяма идея, тя руши традиционните начини на мислене и всичко започва да се гради от самото начало. С малки крачки, стъпка по стъпка. След известно време картината придобива известен ред, с изключение на няколко неиздялани късчета. И тогава някой хвърля поредния камък в прозореца. От край време човечеството следва тази отъпкана пътека, но в последните години интервалът между хвърлените камъни се скъсява все повече. Става толкова кратък, че не остава време за почистване. На всичко отгоре се появяват и извънземните, с цял куп нови камъни. Човешкият интелект, естествено, не е в състояние да поеме толкова чести промени. Каквито и да сме, едно е ясно — ние сме различни от всички там, горе. Дори сред хората няма двама съвсем еднакви, какво остава за галактиката. Според мен това не е недостатък, а възможност да участваме с нещо полезно в общия процес. Остава само да открием с какво, но аз зная, че ще го намерим рано или късно. Трябва само да преодолеем поредния дъжд от камъни, както са го сторили другите. Ако не можем, значи не заслужаваме да оцелеем и да се наредим до тях. Няма нищо лошо в желанието да бъдем първи и най-добри, погрешно е само ако мечтаем да сме единствени.

Проблемът при вас, антрополозите, въпреки всичките ви приказки за релативизъм на различните култури е, че самият еволюционен процес автоматически ви кара да чувствате превъзходство над всичко, което изучавате. Ето сега сме се захванали с материята на времето и антрополозите също си пъхат носа. Подозирам, че ви чака поредния солиден удар, но вие и този път сигурно няма да си признаете. Е, какво пък, може да ви е от полза. Поне ще се научите да бъдете скромни. Ние сме на прага на поредния ренесанс, ако правилно разчитам признаците му. Но някой ден каменният порой ще секне, Времето ще се разтъпче, а ние ще престанем да метем парчетиите от пода. Може би тогава отново ще можем да се почувстваме съвсем сами. Няма ли да ни липсва компанията на другите, когато дойде този ден?

Той спря и за известно време потъна в мълчание. Изглеждаше замислен. След това продължи:

— Дошъл си за съвет, а аз май ти предложих повече, отколкото искаше. Дълга ти го, заради приятната компания и чудесната напитка. Вдигам тост за теб и за времето, което ме промени. Продължавай да се изкачваш. Само това ще ти кажа. Продължавай да се изкачваш, а когато стигнеш върха, опитай още мъничко нагоре.

Надигнах шишето. Загледах се към сградата отсреща. Запалих цигара.

— Защо гледаме този часовник? — попитах.

— Чакаме да удари полунощ. Всеки момент, струва ми се.

— Отговорът ми се струва прекалено очевиден, макар и даден навреме.

Той се засмя.

— Не аз съм написал сценария, Фред. Но затова пък изчерпах всичките си отговори. Остава ми само да се наслаждавам на представлението. Понякога е интересно дори само като гледаш.

— Така си е. Извинявайте. И... ви благодаря.

— Ето го!

Вратичките от двете страни на часовника отскочиха встрани. От едната се показа лакиран рицар, от другата — мрачен шут. Първият носеше меч, вторият — жезъл. Те се приближиха, рицарят — изправен и наперен, шутът — прегърбен и накуцващ. Подскачаха по предназначения път със застинали гримаси на лицата. Стигнаха първия завой на релсите, завъртяха се на деветдесет градуса и продължиха

към мястото на срещата пред камбанката, заемаща централно положение. Когато спряха до нея, рицарят вдигна меча и стовари първия удар. Звукът бе плътен и дълбок. Секунда по-късно шутът замахна с жезъла си за втория. Силата му бе като на предишния, но с един тон по-висок.

Рицар, шут, рицар, шут... Ударите се сипеха равномерно, разцепваха нощния въздух. Последният беше на шута.

За един кратък миг двамата се оглеждаха. След това, сякаш се бяха наговорили, те се обърнаха и поеха обратно към ъглите си, изчезнаха в тъмните отвори и вратичките зад тях се хлопнаха. Дори ехото беше утихнало.

— Ето от какво се лишават онези, които не се катерят — промърморих аз.

— Запази за друг път глупавите си заключения — рече той. А след малко добави: — За дамата със загадъчната усмивка!

— За перлите на империята! — допълних в същия тон.

* * *

Случки и образи, изгубени в пространството на Хилбърт, родени, за да опишат Ленивите симфонии и архитектурата на неувяхващата страст...

Той се взираше в нощта, сякаш никога досега не я бе виждал, от самия връх на Чеслерейската кула, на едно място, наречено Ардел, отвъд морето със загадъчното име. А някъде на друго място Пол Байлер отчупва късчета от света и прави с тях удивителни неща. Компанията „Айра Ентерпайз“, под вещото ръководство на Алберт Касиди, се готви да разкрие филиали на четиринадесет планети. Една книга на име „Душевени оригвания“, написана от неизвестен автор, в съавторство — по негови думи — с едно малко момиче, джудже и магаре, току-що е станала бестселър. „Джокондата“ продължава да се радва на всеобщото възхищение. Денис Уексрот се движи с патерици, след като си счупи и двата крака при опит да се покатери върху сградата на Студентския съюз.

Той мисли за тези и други неща — отвъд небето и в него. Спомня си момента на заминаването.

Чарв бе казал:

— Знаеш ли, много пушиш. Може би трябва да съкратиш маршрута, или въобще да се откажеш. Въпреки всичко, пожелавам ти да се позабавляваш добре. И много, много работа, защото тя движи света.

Надлер, все така безупречно засмян, бе раздрусал здраво десницата му, преди да произнесе:

— Доктор Касиди, нашата служба ще ви бъде вечно задължена. Когато не знаеш какво да правиш, върни се към традицията или импровизирай. Помнете кого представлявате.

Мериме бе намигнал, преди да подхвърли:

— Намислили сме да открием верига от бардаци из цялата галактика — за пътешестващи земляни и извънземни, които си падат по екзотичните удоволствия. Няма да чакаш дълго. Междувременно, занимавай се със собствената си философия. Ако изпаднеш в беда, спомни си за телефонния ми номер.

— Фред, момчето ми — каза след това неговият чичо и премести палката в другата ръка, за да го прегърне. — Това е велик ден за фамилия Касиди! Винаги съм знаел, че някой ден съдбата ще те отведе сред звездите. Какво да се прави, ясновидство. Нося ти един Том Мур за компания. Ще се свържа с теб чрез кантората ми на Вибеспер, а после може да ти пратя Рагма. Ти се оказва великолепа инвестиция!

Той се усмихва на абсурдността, традициите и намеренията. Преизпълват го чувства.

Фред, прощавай за онзи пристъп в автобуса. Опитвах се да узная как функционира тялото ти, в случай, че се наложи да го поправам. А и бях възпрепятстван от бариерата.

— Досетих се... след това.

Този свят е много интересен, Фред. Тук сме само от няколко дни, а вече мога да предскажа, с голяма степен на сигурност, че ще натрупаме необичаен опит.

— А ти, Спайки, какво удоволствие получаваш от всичко това?

Аз съм записващо-анализиращо устройство. Нещо като комбинация от турист и камера. Освен това мога да споделям чувствата ти до най-малката подробност.

— Завиждам ти, че се познаваш толкова добре. Съмнявам се някога да се похваля със същото.

Той запалва цигара. Маха с ръка.

— Е, заслужаваше ли си пътя? — пита.

Вече знаеш отговора.

— Да, мисля, че го зная.

Хората, които са се катерили по скалите, за да ги украсяват с рисунки, също са го знаели. Да, точно така.

Не зная защо мисли така. Познавам го добре, разбира се. И все пак се съмнявам, че някога ще го опозная напълно. Аз съм записващо...

Издание:

Роджър Зелазни. Пясъчни врати

Редактор: Катя Петрова

ИК „Камея“, 1998

ISBN: 954-834-036-3

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.